

De geloften en de regel : practische beschouwingen ten gebruike der religieusen

<https://hdl.handle.net/1874/236507>

Alte
ZW381

Mailly,

DEGELOFTEN EN DEREDEL

WITLOX FONDSBOEKHANDEL,
WAALWIJK.

mm 13557

BIBLIOTHEEK UNIVERSITEIT UTRECHT

2950 498 6

DE GELOFTEN en DE REGEL

HLW ZW 381

*Practische Beschouwingen ten gebruike
der Religieusen,*

DOOR

^{Louis}
Pater P. MAILLY. C. SS. R.

TOLLE ET LEGE

NEEM EN LEES (Conf. S. Aug.)

Kerkelijk goedgekeurd.

WAALWIJK,
WITLOX' BOEKHANDEL.
1893.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT

UTRECHT

COLL. THOMASSE

IMPRIMATUR.

(FRANSCHÉ UITGAVE).

† F. L., CARD. GOOSSENS, Arch. de Malines.
MALINES, le 14 *Juillet* 1893.

J. HUBERLAND,

Chanoine Censeur des Livres.

TOURNAI, 25 *Juin* 1893.

ERN. DUBOIS, C. SS. R.

Sup. Prov. Belg.

14 *Juin* 1893.

IMPRIMATUR.

(NEDERLANDSCHE UITGAVE).

L. BERKVEN'S, Lib. Cens.

HAAREN, 30 *Septembris* 1893.

Aan de Bruiden van Jesus Christus.

Schoone en groote paaren zijn zeldzaam en hoog in prijs. Dusdanig zijn die, o mijne zusteren in Jesus Christus, welke de Goddelijke Meester u aanbood, toen Hij, door eene bijzondere gunst, u riep, om, door de beoefening der Evangelische Raden, zijne schreden te volgen; dusdanig, zeldzaam en hoog in prijs, waren die paaren, welke uw schat werden, toen gij, te zijner liefde, gelofte deedt van armoede, zuiverheid en gehoorzaamheid. Ja, die heilige geloften zijn in waarheid schoone paaren, helaas! in onze eeuw door te weinig jeugdige personen op haar rechte waardij geschat. Het zijn overheerlijke paaren, oneindig kostbaarder dan die, waarmede vorstinnen en andere hooge vrouwen der wereld zich gaarne tooien. De paaren toch, door mij bedoeld, sieren

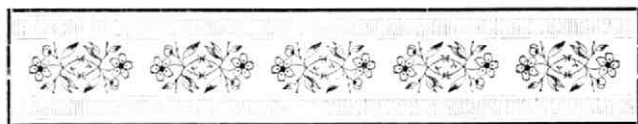
geenszins een sterfelijk lichaam, doch eene onsterfelijke ziel, en zij verleenen haar eene zoo verrukkelijke schoonheid, dat zij het voorwerp wordt van Godes bewondering en van die der Engelen.

Maar ach! zelfs binnen de gewijde muren des kloosters weet men, ten minste in de praktijk, die paarden niet altijd te waardeeren. Meermalen treft men religieusen aan, die zich met ijrer aan zekere bijzondere devotiën hechten, doch wien eene getrouwe nadering harer geloften moeilijk valt. Waar zulks aan aan toe te schrijven? Zonder twijfel hieraan, dat zij niet genoegzaam zijn doordrongen van de verheven schoonheid dier geloften, en dat zij de plichten, daardoor opgelegd, niet wel begrijpen. Ik hoop van harte, mijne zusters, dat gij niet behoort tot het getal dier religieusen; veeleer wensch ik, dat gij, innig overtuigd, dat uwe godsrucht zich in de eerste plaats moet openbaren in de getrouwe nadering uwer geloften, geene zorgen, geene moeite spaart, om u van dien plicht naar behooren te kwijten. Daarom heb ik mij ten ten taak gesteld, U een juist begrip van die geloften te geven, u derzelver hoog gewicht aan te toonen, en u eene oprechte liefde daarvoor in te boezemen. Ziedaar het onderwerp van deze kleine verhandeling. Ik heb haar lang genoeg gemaakt, om u een duidelijke

verklaring te geven van alles, wat met uwe geloften in betrekking staat; niettemin zijn ze beknopt genoeg, om u op de dagen van afzondering tot geestelijke lezing te strekken. Ik heb er eene beschouwing over uw regel aan toegevoegd, over dien regel, welke de schatkist moet worden geacht, waarin de heerlijke paarden uwer geloften worden bewaard en waarin zij, verborgen voor het oog van den wereldling, altijd hare verheeren schoonheid behouden.

Veroorloof mij ten slotte, u het woord te herhalen, door den Engel tot St. Augustinus gericht: TOLLE ET LEGE, neem en lees. Ja, neem en lees dit boekken, maakt er van het voorwerp uwer overwegingen, en wanneer het, zooals ik door de liefde uws Bruidegoms darf hopen, eenigermate bijdraagt tot uwe geestelijke volmaking, dank er dan Jesus voor, den oorsprong van alle goed, en gedenk den schrijver in uw gebeden, in ruil voor den kleinen dienst, welken hij door Gods hulp u bewees.

DE GELOFTEN EN DE REGEL.

PRACTISCHE BESCHOUWINGEN
TEN GEBRUIKE DER RELIGIEUSEN.

OVER DE GELOFTEN IN HET ALGEMEEN.

Er zijn, naar luid der H. Schrift, twee soorten banden, welke de zielen omstrengelen: de banden der ondeugden en slechte hartstochten, welke de ziel aan de heerschappij der zonde onderwerpen, en deze banden zijn schandelijk, vernederend; het zijn zware ketenen, welke den mensch tot een slaaf van satan en de hel verlagen. Doch er zijn andere banden, banden, waarlijk eervol en zoet, de banden der genade en der deugden, welke ons hechten aan het liefelijk-zachte juk van Jesus Christus. Bedoelde banden zijn die van alle rechtvaardigen, welke zich met liefde aan Jesus' dienst hebben

gewijd, doch meer nog in het bijzonder van die bevoorrechte zielen, welke zich, door de klooster-geloften van armoede, zuiverheid en gehoorzaamheid, als bruiden van zijn Hart aan Hem verbinden. De religieuse vooral kan het den Profeet nazeggen: „*Het lot was mij buitengewoon gunstig, want God zelf werd mijn erfdeel*”.

Men onderscheidt twee soorten van klooster-geloften: de plechtige geloften, welke slechts in de *eigenlijke kloosterorden* worden gedaan, en de eenvoudige geloften, hetzij tijdelijke, hetzij altijddurende, welke in de *religieuse Congregatiën* in gebruik zijn.

Hoewel de Kerk aan de *plechtige geloften* zekere gevolgen verbindt, welke de *eenvoudige geloften* niet medebrengen, toch wijden deze, wanneer zij altijddurend zijn, de ziel geheel en al aan den dienst van God, evengoed als de plechtige geloften. Zij vormen eene volmaakte akte van liefde, waardoor eene ziel zich geheel en al en voor altijd aan den dienst van Jesus Christus, haar Bruidegom, toewijdt.

Dusdanig zijn de geloften, die in het algemeen door de religieusen worden afgelegd; bij hare professie doen zij *eenvoudige en altijddurende geloften* van armoede, zuiverheid en gehoorzaamheid.

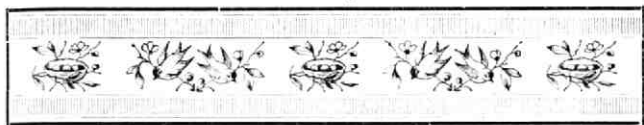
Het is voor haar van het hoogste gewicht,

dat zij den omvang en de verplichtingen dier geloften wel begrijpen.

Mogen zij dan de volgende hoofdstukken aandachtig lezen en overwegen; die hoofdstukken toch handelen over de verplichtingen, welke uit de geloften voortvloeien, en welke alle religieuze Congregatiën met elkaar gemeen hebben. Ik zeg: „*welke alle religieuze Congregatiën met elkaar gemeen hebben*“, want, — het is noodig reeds nu dit te verklaren, — hoewel de verplichtingen, door de eenvoudige klooster-geloften opgelegd, *in beginsel* dezelfde zijn voor alle religieuze stichtingen, toch is *de omvang* dier verplichtingen niet immer dezelfde. *Daarom zal elke religieuze, teneinde met juistheid de eischen en den omvang harer geloften te kennen, vooral wanneer het de gelofte van armoede geldt, haren regel raadplegen, die is goedgekeurd door den Bisschop of den Paus.*

EERSTE HOOFDSTUK.

Over de geloften van Armoede.

I. Over de geloften van armoe in het algemeen. II. Over de gelofte van armoede in betrekking tot de patrimoniale goederen. III. Over de gelofte van armoede in betrekking tot de goederen der Gemeente. IV. Over de geloften van armoede in betrekking tot het gebruik van eenig tijdelijk goed, en over de fouten tegen de gelofte van armoede. V. Over de deugd van armoede. VI. Gelukzaligheid der Evangelische armoede.

I.

Over de gelofte van armoede in het algemeen.

De heilige armoede wordt met recht het bolwerk van den religieusen staat en de beschermster van alle religieuze deugden genoemd.

Indien de religieuze hare heilige instelling bemint en zich met ijver en liefde op hare eigen volmaaktheid toelegt, zal zij geene moeite sparen om zich getrouw te kwijten van de verplichtingen, haar door de gelofte van armoede opgelegd.

Het heilig Concilie van Trente verklaart, dat men, gelofte van armoede hebbende gedaan, geen

tijdelijk goed in eigendom mag bezitten: *Nihil habeat proprium*. De H. ALPHONSUS verklaart die woorden volgenderwijze: „De religieuse armoede eischt, dat een kloosterling afstand doe van het eigendomsrecht van alle tijdelijke geldswaardige goederen, of ten minste van het recht om daarover op vrije, onafhankelijke wijze te beschikken.”

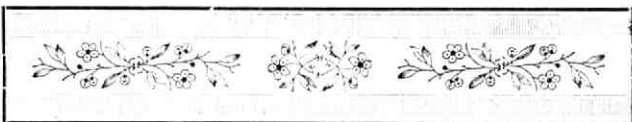
Door deze woorden wijst de Heilige op het verschil, dat er bestaat tussehen de eigenlijke *kloosterorden*, waarin men *plechtige* gelofte van armoede doet, en de religieuse Congregatiën, waarin men gewoon is, *eenvoudige* gelofte van armoede af te leggen.

De leden der *eigenlijke kloosterorden* doen door hunne gelofte onvoorwaardelijk en noodzakelijkerwijze afstand van *alle eigendomsrecht en van elk onafhankelijk gebruik* der tijdelijke goederen. De religieusen met *eenvoudige geloften* daarentegen kunnen het eigendomsrecht over hunne goederen behouden, doch ze zijn verplicht, evenals zij, die *plechtige geloften* hebben gedaan, *geenerlei onafhankelijk gebruik* er van te maken, zoodat zij, evengoed als de kloosterlingen met *plechtige geloften*, inderdaad niets in eigendom bezitten, niets, dat hun toebehoort op zulke wijze, die hun veroorlooft, voor hen zelve

of voor anderen naar willekeur er over te beschikken.

Na deze bemerkingen kan het niet moeilijk vallen te bepalen, waarin de verplichtingen der religieusen bestaan, ten opzichte der eenvoudige gelofte van armoede, zooals zij doorgaans in het klooster wordt uitgesproken. Uit kracht harer gelofte van armoede, zijn de Zusters niet verplicht afstand te doen van alle eigendomsrecht over hare goederen. Zoolang zij daarvan ten behoeve harer verwanten of van hare communiteit geen afstand hebben gedaan, behouden zij den blooten eigendom, d. w. z. den eigendom, ontbloot van het anders natuurlijke recht, hare bezittingen zelf te beheeren en er naar willekeur over te beschikken. Dit recht wordt haar ontnomen door de gelofte van armoede, die haar verplicht, zelfs ten opzichte van hare eigen goederen, geenerlei akte van eigendom te verrichten, en over niets te beschikken, tenzij met oorlof van haar regel en met goedkeuring van hare Oversten.

Ziedaar in het algemeen de strekking en den omvang harer gelofte van armoede.

II.

OVER DE GELOFTE VAN ARMOEDE IN BETREKKING TOT DE PATRIMONIALE GOEDEREN.

Zooals wij reeds hebben gezien, kunnen de religieusen met eenvoudige geloften den blooten eigendom behouden van de goederen, die tot haar patrimonium behooren, dat wil zeggen van alle goederen, welke zij vóór hunne professie reeds feitelijk bezaten, of op welker bezit zij toen een gegrond vooruitzicht hadden, door erfrecht of schenking. Zij kunnen ook afstand doen van den eigendom harer goederen, en, zooals in verschillende communiteiten gebruikelijk is, vóór hare professie, een accoord sluiten met hare familie, uit kracht waarvan zij haren verwanten den eigendom harer goederen afstaan, op voorwaarde, dat zij haar een uitzet of eene bepaalde som gelds

zullen geven, en eene lijfrente ten behoeve der Congregatie, waarvan zij lid zijn. Deze uitzet en lijfrente zijn toegestaan ten behoeve der Congregatie, zoodat de religieuse onder geen voorwendsel zich dezelve mag toeëigenen, zoolang zij door hare geloften gebonden blijft. Uitzet en rente vallen onder het beheer der communititeit; de Overste moet de inkomsten ontvangen en ze gebruiken voor de behoeften van het Huis.

Wanneer eene religieuse hare Congregatie verlaat, treedt zij, door het feit-zelf, weder in het bezit van hare lijfrente, en haar uitzet wordt haar in zijn geheel teruggegeven, of wel gedeeltelijk, wanneer de communititeit voor haar bnitengewone onkosten heeft moeten maken; in dit geval, zooals in vele andere, kan men zich gevoegelijk tot den Bisschop wenden. Iedere Overste is verplicht, in alles, wat de gelofte van armoede aangaat, het Bisschoppelijk gezag te raadplegen, in alle gevallen, waarin de regel of de statuten van het diocces dit voorschrijven.

Opdat de uitzet eener religieuse haar altijd kunne worden teruggegeven, wanneer zij de Congregatie verlaat, heeft de wijsheid der Kerk verordend, dat die uitzet eerst na haar dood kan worden vervreemd.

In afwachting moet de uitzet in solide, rentegevende fondsen worden belegd; daarom mag dezelve niet in vaste goederen bestaan, doch in geldspecie of daarmee gelijkstaande geldswaarden; terwijl de interesten van den uitzet moeten worden gebruikt ten behoeve der communiteit. Merken wij hier op, dat het zeer billijk is, dat de Zusters, wanneer zij kunnen, aan hare communiteit, die haar voedsel en kleeding verschaft, een uitzet schenken; het bedrag daarvan wordt gewoonlijk bepaald in de statuten der Congregatie.

De Zusters, die over aanzienlijke goederen beschikken, zullen zich gelukkig achten, (mits het zonder bezwaar kunne geschieden,) meer te geven, dan den bepaalden uitzet; zoo handelend, maken zij voorzeker een lofwaardig gebruik van haar vermogen. Daar het onmogelijk is in deze zaak, door omstandigheden zoo vaak gewijzigd, bepaalde sommen aan te geven, zal iedere Zuster, voor wat betreft haar uitzet, handelen overeenkomstig het gevoelen harer Overste, die in dit teêre punt zich heeft te houden aan de statuten en goedgekeurde gebruiken, en, zoo noodig, den raad des Bisschops moet inwinnen.

Zooals wij hooger reeds zeiden, staat het den Zusters vrij, ten behoeve harer verwanten afstand

te doen van den eigendom harer goederen; (*) maar het is haar ook geoorloofd die te behouden, zoowel als derzelver inkomsten. Is dit laatste het geval, — binnen welke grenzen mogen zij er dan over beschikken?

Het antwoord op deze vraag kan niet twijfelachtig zijn: iedere religieuse moet over hare goederen beschikken met inachtneming van alle bepalingen, voorkomende in de Regelen en Statuten harer Congregatie. *Iedere zuster moet derhalve wel toezien, wat haar regel veroorlooft.* In het algemeen kunnen de religieusen op de volgende manier over hare goederen beschikken:

1°. Ten behoeve harer verwanten, hetzij bij testament, hetzij met toestemming der Overste bij eene rechtsgeldige akte, of wel in den vorm eener gewone schenking.

2°. Ten behoeve harer Congregatie of communiteit.

3°. Zij kunnen er ook over beschikken om voor zich-zelfen zielenmissen te laten lezen, of ook om H. Diensten te laten opdragen voor de levende of afgestorven leden harer familie.

(*) Het is evenwel niet aan te raden, dat zij den eigendom harer goederen geheel afstaan.

4°. Eindelijk ten behoeve van eenig godsdienstig werk, doch dit alleen met verlof harer Overste, welk verlof volstrekt *noodig* is na de professie. Maar nog eens: elke religieuse moet, voor wat betreft de beschikking harer goederen, zich houden binnen de grenzen, haar door den regel afgebakend, en de bepalingen van dien regel nauwkeurig naleven. Daar de gelofte van armoede den religieusen verbiedt, zelf het beheer over hare goederen te voeren, moeten allen, binnen het tijdverloop door den Regel bepaald, vóór de aflegging harer altijddurende geloften, op ongezegeld papier eene voor het geweten geldige akte schrijven, waarin haar wil wordt uitgedrukt. Wat betreft de burgerlijke akten, misschien door de wet geëischt, deze kunnen zij later passeeren met verlof van hare Oversten, welk verlof haar nooit zal worden geweigerd.

Zij behooren volgenderwijze haren wil te verklaren: 1. Willen zij ten bate harer bloedverwanten afstand doen van den eigendom harer goederen, en zich slechts een uitzet en eene lijfrente ten profijte harer congregatie voorbehouden, dan zullen zij dezen haren wil in schrift brengen, zich te gelijkertijd verbindende, nooit eenig deel van dien uitzet of die lijfrente voor haar-zelfen te eischen, zoolang zij door

hare geloften gebonden blijven; de interessen behooren aan de communititeit.

2. Willen zij het eigendom harer goederen behouden, dan moeten zij, in aanmerking genomen, dat de gelofte van armoede haar verbiedt, zelf het beheer te voeren of het vruchtgebruik te genieten, zich schriftelijk verbinden:

Ten eerste, om het beheer harer goederen aan een vertrouwd persoon af te staan. Doorgaans vertrouwt men dat beheer toe aan de Overste der communititeit.

Ten tweede moeten zij zich verbinden, slechts in zooverre als de regel het toelaat te beschikken over het vruchtgebruik of de inkomsten harer goederen; want zij mogen er voor geene andere doeleinden gebruik van maken, dan voor die, welke haar door den Regel worden aangewezen. Zij moeten ook, — tenzij de Regel haar toelaat anders te handelen, — hare inkomsten gebruiken, zoodra zij dezelve hebben ontvangen; het is haar niet geoorloofd interessen op interessen te stapelen om die aan het kapitaal toe te voegen, en evenzeer is het haar verboden, de interessen voor eigen gebruik te bewaren. Elk bewaren van geld, met het doel, daarvan overeenkomstig een zeker algemeen verlot, naar willekeur gebruik

te maken, is wat men *peculium* noemt. Het *peculium*, zegt een geacht schrijver, is het persoonlijk bezit van een som gelds of van andere dingen, zooals boeken, eetwaren, enz., met *algemeen verlof om daarvan naar goedvinden gebruik te maken*. Hoewel nu een dergelijk bezit niet onvoorwaardelijk in strijd is met de gelofte van armoede, daar het altijd eene zekere afhankelijkheid van de Overste veronderstelt en het door de Kerk wordt geduld ter plaatse, waar het eenmaal in gebruik is gekomen, toch moet een dergelijk bezit eene schending van de volmaaktheid der armoede worden geacht. Het bevordert den hoogmoed, de afgunst, de zinnelijkheid, de begeerte naar ijdele, overbodige dingen, de bezorgdheid en de liefde voor wereldlijke zaken, in één woord, talrijke misbruiken tegen de religieuse tucht: de ondervinding heeft zulks geleerd. Daarom is het *peculium* den religieusen in het algemeen verboden, — in elk geval daar, waar het „*vita communis*” is ingevoerd.

Wij zullen het weldra zien.

De Zusters moeten vóór hare professie haren wil, in betrekking tot hare goederen, duidelijk verklaren, en op de hooger omschreven wijze afstand doen van het beheer en het vruchtgebruik dier

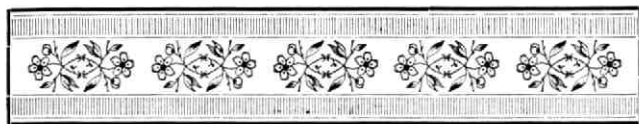
goederen. Teneinde nochtans op alle gebeurtenissen voorbereid te wezen, kunnen zij, bij het doen van dien afstand, zich het recht van *herroeping* voorbehouden: mochten intusschen ernstige beweegredenen haar nopen, later verandering te brengen in datgene, wat ze te dien opzichte vóór hare professie hebben bepaald, dan kunnen zij dit slechts doen met uitdrukkelijke goedkeuring van den Paus.

Alles, wat wij hier hebben medegedeeld, is ook toepasselijk op de goederen, welke aan de Zuster na hare professie rechtens toekomen: ouderlijk erfdeel, legaten en schenkingen, ten doel hebbende haar patrimonium te vergrooten, hetzij die legaten of schenkingen komen van de zijde harer bloedverwanten, hetzij van die eens bevrienden persoons, welke haar vóór de professie zou hebben beloofd, haar later een legaat of eene schenking te zullen verleenen. Deze soort van goederen toch, komen haar rechtens toe, en maken deel uit van haar patrimonium, wijl ze reeds vóór hare professie een gegrond vooruitzicht op het bezit dier goederen had. Zij kan dus dezelve wettig ontvangen. Maar, zooals een bevoegd schrijver opmerkt, voor het aannemen van andere legaten en schenkingen dan die, waarvan wij hooger hebben gesproken, is een verlof van de overste noodzakelijk.

Overigens moeten de zusters voor wat betreft hare patrimoniale goederen, en alles wat daarmede in betrekking staat, haren regel raadplegen, teneinde met juistheid te weten, wat haar is geoorloofd of verboden. Daarom wensch ik, als practisch besluit van dit artikel, U de woorden van een beroemd en scherpzinnig godgeleerde te herhalen: „*Daar de gelofte van armoede in de verschillende Congregaties min of meer beperkt kan zijn, vooral ten opzichte van het gebruik der goederen en van het beheer en de beschikking over dezelve, moet elke religieuse zich nauwkeurig houden aan hetgeen de Regel haar te dier zake voorschrijft*”.

Voegen wij hieraan toe, dat, wanneer eene Zuster komt te sterven zonder een testament te hebben gemaakt, hare goederen, volgens de burgerlijke wetten, het eigendom harer familie worden.

III.

OVER DE GELOFTE VAN ARMOEDE IN BETREKKING TOT DE GOEDEREN DER COMMUNITEIT.

De Goddelijke Meester, die hier beneden de armoede voor zijn deel verkoos, teneinde, naar St. Paulus' woord, ons allen door zijne armoë met de rijkdommen der genade te overstelpen, heeft niettemin, zooals het Evangelie ons mededeelt, in gemeenschap met zijne discipelen het geld en andere dingen willen bezitten, noodig voor het onderhoud des levens. Het is derhalve, zoo verklaart de H. Thomas, zeer wel met de evangelische armoede, waarvan Jezus Christus zich tot een volmaakt voorbeeld heeft gesteld, overeen te brengen, dat de religieusen, voor hen-zelfen niets bezittende, niettemin in gemeenschap met elkander, tijdelijke goederen in eigendom

hebben, teneinde, vrij van alle aardse zorgen, zich gerustelijk aan het gebed en aan hunne bezigheden te kunnen wijden. Deze goederen bestaan uit alles, wat de religieusen aan hun klooster schenken, benevens uit datgene, wat het klooster-zelve door legaten, schenkingen, of op elke andere manier van buiten ontvangt. Dit alles vormt om zoo te spreken, het patrimonium der communiteit, zoodat het woord *communiteitsgoederen* hier alleszins terecht wordt gebezigd; in volle werkelijkheid toch zijn die goederen het eigendom der communiteit en geenszins dat van de Oversten. De Oversten zijn slechts de beheerders van die goederen, en zij moeten dezelve beheeren overeenkomstig de wetten der religieuse armoede. Daarom kunnen zij er nooit als meesters en eigenaars over beschikken; het is hun niet geoorloofd, naar willekeur de communiteitsgoederen te vervreemden of ze op buitensporige wijze te vermeerderen, en evenmin mogen zij er zich van bedienen voor dwaze, noodelooze uitgaven. Nog zwaarder zouden zij zich schuldig maken, wanneer zij de goederen hunner communiteit aan hunne bestemming onttrokken en ze gebruikten om hunne familie te verrijken. Zij moeten, als getrouwe beheerders, de communiteitsgoederen bewaren, dezelve behoorlijke interessen

doen opbrengen en ze gebruiken overeenkomstig de voorschriften van den Regel hunner orde of Congregatie.

Een doorluchtig prelaat, Z. E. KARDINAAL DECHAMPS, geeft te dezer zake in zijne diocesane instructiën een zeer wijzen raad aan de Oversten, die belast zijn met het beheer der goederen harer communitieit. Wij achten het nuttig, dien raad hier mede te deelen:

„Dat de Overste, zoo spreekt hij, zorg drage, dat het den Zusters aan geene noodzakelijke dingen ontbreke; doch het is haar niet geoorloofd schatten te verzamelen. Op de eerste plaats moet zij van de inkomsten der communitieit de gelden afzonderen, noodig voor het onderhoud der Zusters en van het Klooster, en het overige behoort zij te gebruiken om de armen bij te staan en goede werken te steunen.”

Men moet onder armen niet alleen dezulken verstaan, die aalmoezen vragen, maar op de eerste plaats de Zusters van andere huizen, die onderstand noodig zouden hebben; en onder goede werken behoort men niet slechts de gewone werken van godsvrucht, zooals het versieren van kerk en kapel te rangschikken, maar ook elk ander goed werk, waartoe de statuten machtiging verleen, b. v. het

vergrooten van een huis of van eene school der Congregatie, enz. Deze regel getuigt van wijsheid en voorzichtigheid: te eener zijde voorkomt hij eene te groote opeenstapeling van rijkdommen, doordat hij de Oversten vermaant geene schatten te vergaderen, anderzijds geeft hij de wijze aan, hoe men de goederen van het klooster overeenkomstig de wetten der religieuse armoede kan gebruiken. Wat nu betreft de manier, waarop de religieusen voor hen-zelfen gebruik moeten maken van de goederen der communiteit, het heilig Concilie van Trente heeft te dier zake duidelijke wetten uitgevaardigd: „De religieusen mogen goederen in gemeenschap bezitten, doch hun huisraad moet overeenstemmen met de armoede, zoodat niets van hetgeen zij of het klooster gebruiken, in strijd zij met den staat van armoede, dien zij vrijwillig hebben omhelsd. De religieusen moeten alles hebben, wat hun noodzakelijk is, maar niets overbodigs.” In deze woorden wordt Oversten en onderhoorigen duidelijk gezegd, dat zij geene weeldeartikelen of voorwerpen van groote waarde voor hun gebruik mogen hebben. Natuurlijk: weelde en kostbaarheid passen slechts aan de rijken der aarde. Het is hun evenmin geoorloofd, voor hun gebruik werkelijk onnoodige dingen te hebben; want

ook dit is strijdig met den staat van armoede, waartoe zij behooren. Naar het gevoelen van den H. ALPHONSUS zou een Overste zondigen, niet slechts tegen de deugd, maar ook tegen de gelofte van armoede, wanneer hij aan zijne onderhoorigen aanmerkelijk of aanzienlijk overbodige dingen toestond.

„*Notabili excessu*”. Dat een Overste aan zijne onderhoorigen datgene toestaat, wat men „noodzakelijke gemakken” kan noemen, — het zij zoo; dat hij hun sommige dingen vergunt, welke niet strikt noodig zijn, — hij zoude hierdoor hoogstens eene kleine fout tegen de deugd van armoede bedrijven; maar iets te hunner beschikking stellen, wat door den Regel der Orde als geheel overbodig wordt beschouwd, — dit ware hem *niet* geoorloofd. Dit is een misbruik van macht en een zonde tegen de gelofte van armoede. Ziedaar de onderichtingen der Heiligen en van het concilie van Trente ten opzichte van de kloosterlijke armoede: de religieusen mogen niets te hunnen gebruike hebben, wat naar weelde zweemt, niets wat hoog in prijs, niets wat werkelijk overtollig is.

Teneinde zooveel mogelijk misbruiken te herstellen en elken overvloed buiten de muren des kloosters te bannen, hebben de heilige Ordestichters

met groote zorg getracht het gemeene leven („*Vita Communis*”) in hunne kloosters in te voeren. En inderdaad, is het gemeene leven niet een uitstekend middel om in de Congregatiën de heilige armoede te handhaven? Kan het worden betwijfeld, dat het „*Vita Communis*”, door alles te regelen wat met het huisraad, de kleeding en het voedsel der religieusen in betrekking staat, misbruiken voorkomt, ongeregelde begeerlijkheden onderdrukt, en de religieusen krachtig helpt om zich binnen de grenzen der heilige armoede te houden? Dat de religieuze communiteiten zich derhalve gelukkig achten in het bezit van die kostbare parel des gemeenen levens, welke, ter meerdere glorie van God, te huidigen dage bijna overal schittert.

De H. ALPHONSUS, die in zijne werken met den grootsten lof over het „*Vita Communis*” spreekt, schenkt ten opzichte hiervan den Oversten wijze raadgevingen, welke ons de verplichtingen, door het *Vita Communis* opgelegd, zeer duidelijk verklaren.

I. De Oversten zullen wél toezien, dat hunne onderhoorigen in hunne eel, *voor hun eigen en willekeurig* gebruik, geen geld bewaren, en evenmin dranken of eetwaren, zooals wijnen, likeuren, vruchten, suiker, chocolade en andere lekkernijën.

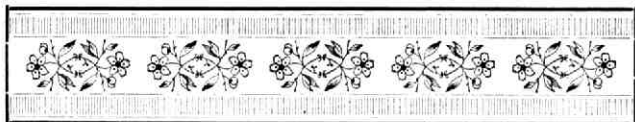
II. De Oversten moeten eischen, dat alles,

wat van buiten in het klooster wordt gebracht, hetzij nu geld of andere dingen, hun worde ter hand gesteld, teneinde het onmiddellijk met de goederen der Gemeente *te vereenigen*. De Oversten zelf zijn onderworpen aan de dubbele wet, niets voor eigen gebruik te bezitten, en datgene, wat zij persoonlijk ontvangen, bij de goederen der Gemeente te voegen; want ieder Overste eener Gemeente is tevens *lid* dier Gemeente, en als zoodanig verplicht, evenals de andere leden geenerlei eigendom te bezitten. Het gemeene leven eischt onvoorwaardelijk, zooals het woord zelve aanduidt, dat niemand, Overste noch onderdaan, iets in zijn bezit, en te zijnen vrijen, onafhankelijken gebruike hebbe, wat de anderen niet hebben.

3. Eindelijk moeten de Oversten zorg dragen, hunnen onderhoorigen in ruime mate alles te geven, wat hun noodzakelijk is en vergund door den regel. Daarenboven moeten zij goedgehartig en liefdevol degenen, die bijzondere behoeften blijken te hebben, ter hulp komen. Maar wanneer de Oversten hierin te kort bleven, zouden de onderhoorigen misschien van elders zich het noodige trachten te verschaffen, en op die wijze zou de heerlijke parel van het gemeene leven weldra met voeten worden vertreden."

Dit zijn in hoofdzaak de woorden van den H. ALPHONSUS over het gemeene leven. Die woorden zijn bij uitstek nuttig voor de Oversten der Gemeenschappen. In het bijzonder darf ik de Oversten der Zusters vrijmoedig aansporen, rekening te houden met de raadgevingen des heiligen Bisschops, en ze in praktijk te brengen, willen zij niet, dat de ijver in hare kloosters verflauwe.

IV.

OVER DE GELOFTE VAN ARMOEDE IN BETREKKING TOT HET GEBRUIK VAN EENIG TIJDELIJK GOED.

Het heilig Concilie van Trente zegt, dat de gelofte van armoede den religieus verbiedt *iets* in eigendom te hebben : *Nihil habeat proprium* ; geen tijdelijk goed mag hij bezitten of onder zich houden, als behoorde het hem toe. Door deze woorden ontzegt het heilig Concilie van Trente den kloosterlingen met eenvoudige geloften, zoowel als denzulken, die plechtige geloften hebben gedaan, *uitdrukkelijk elke uitoefening* van eigendomsrecht, over welk voorwerp het zijn moge. Het bijzondere karakter en het onderscheidende kenteeken van den eigendom is de macht om op vrije en onafhankelijke wijze over eenig voorwerp te beschikken, de macht om er zich

van te bedienen, het weg te geven of naar willekeur te vervreemden.

De handeling, door welke men aldus over eenig voorwerp als eigenaar op vrije en onafhankelijke wijze beschikt, is eene uitoefening van het eigendomsrecht, en die uitoefening is den religieusen door de gelofte van armoede te eenenmale ontzegd.

Wat moet een religieus doen om nooit als eigenaar te handelen? Slechts één ding: over niets beschikken, tenzij overeenkomstig den regel en den wil der Oversten. *Op de eerste plaats overeenkomstig den Regel*, want de Regel is de eerste Overste, aan wiens gezag Oversten en onderhoorigen volstrekt zijn onderworpen. Het is dus voor eene religieuse, die geene fout tegen de armoede wenscht te begaan, geenszins voldoende een verlot van hare Overste te hebben ontvangen; dat verlot-zelve mag niet strijdig wezen met de algemeene wetten der armoede of met de bijzondere wetten der Congregatie. Elk verlot der Oversten, strijdig met die hoofdwetten, is ongeldig; het is van geene waarde; en door zulk een verlot toe te staan zondigt de Overste tegen hare gelofte van armoede, terwijl de onderhoorige, die, wetende, dat zulk een verlot ongeldig is, er niettemin gebruik van maakt, even-

eens plichtig wordt. Dusdanig, ongeldig en waardeloos, zou elk verlof wezen, dat de Oversten gaven in strijd met hetgeen wij in paragraaf II *ten opzichte van de patrimoniale goederen* hebben gezegd: de bepalingen des Regels, in betrekking tot die goederen zijn streng verplichtend, voor Oversten zoowel als voor onderdanen. Eveneens zou elk verlof, door de Oversten gegeven, nietig zijn, wanneer het niet strookte met de bepalingen van het Concilie van Trente, opgenomen onder paragraaf III: Het is aan geen enkel lid der communiteit geoorloofd in zijne kamer voor een vrij, persoonlijk gebruik, geld, eetwaren, wijn of likeuren te hebben; het is hem niet geoorloofd, *weelde-artikelen, kostbaarheden of werkelijk onnoodige zaken te gebruiken*.

Maar 't is niet voldoende, dat de Zusters zich onthouden van het gebruik dier zaken, welke de Regel voor een ieder strijdig met de gelofte van armoede verklaart, de Zusters moeten ook voor alle dingen, waarvan de Regel het gebruik toestaat, een verlof van de Oversten hebben. De H. ALPHONSUS zegt nadrukkelijk: „*Alles, wat zonder verlof der Overheid geschiedt, is eene fout tegen de gelofte van armoe*”. Zich grondende op dezen algemeenen regel, geven de schrijvers de verschillende gevallen aan,

waarin een religieus tegen zijne gelofte zondigt; bij elk dier gevallen wordt verondersteld, dat men onafhankelijk van de Oversten, d. w. z. zonder hun verlof, handelt. *(Merken wij hier op, dat de fouten tegen de gelofte van armoe fouten kunnen zijn tegen het religieuze leven alleen, of wel tegelijkertijd tegen het religieuze leven en de rechtvaardigheid. Zoo, verklaart Pater MEYNARD, zou men, zonder verlof over zijne patrimoniale goederen beschikkende, slechts eene zonde tegen de gelofte begaan, terwijl men, over eenig goed, dat aan de Gemeente of aan een vreemdeling toebehoort, beschikkende, zoowel tegen de gelofte als tegen de rechtvaardigheid zondigt).*

Ziehier, volgens de meest bevoegde schrijvers, de verschillende gevallen, waarin eene religieuze tegen de gelofte van armoe zondigt:

1. Eene religieuze zondigt tegen hare gelofte van armoede, wanneer zij zonder verlof eenige zaak, welke het ook zijn moge, aan hare medezusters geeft; nog zwaarder is zij plichtig, wanneer zij zonder verlof iets aan een vreemdeling geeft.

2. Een religieuze zondigt tegen hare gelofte, door zonder verlof iets te ontvangen, hetzij van eene medezuster, hetzij vooral van een vreemden persoon. Zij kan en moet zelfs, tenzij het haar

bekend is, dat de Oversten het tegenovergestelde verlangen, niet voor haar-zelve, maar uit liefde voor hare communiteit, alle geschenken in geld of in andere dingen aannemen, welke men haar zoude aanbieden. Alle giften en schenkingen, welke men haar uit dankbaarheid, toegenegenheid of bij wijze van aalmoes zoude aanbieden, behooren rechteus aan de Communiteit.

3. Eene religieuse zondigt tegen hare gelofte, wanneer zij zonder verlof *van* iemand of *aan* iemand iets *leent*. Is dit slechts het geval voor een kortstondig gebruik, dan zal de fout minder zwaar wezen, of zelfs niet bestaan, wanneer het gebruik die handeling veroorlooft, b. v. het leenen van een boek of van een brevier voor eenige oogenblikken, wanneer eene Zuster die noodig heeft. Men veronderstelt alsdan, dat de Overste daartoe verlof geeft.

4. Eene religieuse zondigt tegen hare gelofte van armoe, wanneer zij zonder verlof eenig voorwerp *koopt* of *verkoopt*, zelfs dan, wanneer zij het voor de Communiteit zoude doen; want op die wijze zoude zij optreden als eigenares van het geld, dat zij uitgeeft om te koopen en van het voorwerp, dat zij verkoopt. Dit ware eene feitelijke uitoefening van het eigendomsrecht. Ook handelt men als eigenaar,

wanneer men zonder verlof eenig voorwerp ruilt.

5. Eene religieuse zondigt tegen hare gelofte van armoe, wanneer zij, een verlof hebbende verondersteld, zonder goedkeuring van de Overste datgene houdt, wat zij heeft genomen. Ook begaat zij eene fout tegen hare gelofte, wanneer zij een voorwerp *geruimen tijd* bewaart, nadat het verlof zijne kracht heeft verloren, of ook wanneer zij het terug houdt met *een geest van eigendom*, b.v. wanneer zij het voorwerp verbergt, opdat de Overste het haar niet ontneme.

6. Eene religieuse zondigt tegen hare gelofte, *wanneer zij zich de vrucht van haar arbeid toeigent, of wanneer zij weigert het loon van dien arbeid te ontfangen*. Het is b.v. aan eene onderwijzeres niet geoorloofd het salaris te weigeren, haar, voor het gegeven onderwijs verschuldigd door de ouders der leerlingen. Evenmin mag eene Zuster het billijke loon weigeren voor eenig werk, dat zij voor een persoon buiten het klooster volgens den wil der Overste heeft verricht, — tenzij de Overste zelf haar beveelt, dat loon *niet* te ontfangen. Alles, wat eene religieuse door haar arbeid verdient, behoort aan de Gemeente en moet aan de Gemeente worden ter hand gesteld.

Eene religieuse zondigt tegen de gelofte van

armoe, wanneer zij iets *voor andere doeleinden* aanwendt dan die, welke de Overste of de Regel heeft bepaald. Wanneer de Overste haar eenig geld geeft om eene reis te doen of iets aan te koopen, of wel eenige voorwerpen, welke zij voor de uitoefening harer bediening noodig heeft, dan moet zij dat geld of die voorwerpen gebruiken, zooals de Regel en de Overste het willen en niet anders. Een ander gebruik ware eene uitoefening van een valsch eigendomsrecht.

8. Eene religieuse zondigt tegen de gelofte van armoede, wanneer zij door hare schuld, iets, wat haar is toevertrouwd, *verloren laat gaan, bederven, of in waarde laat verminderen*. Dit betreft vooral die Zusters, welke de voornaamste bedieningen in het Huis uitoefenen. Eene religieuse, die met de keuken is belast, met de zorg voor de linnenkamer of wel, als econome, met den aankoop van huishoudelijke dingen, zou kunnen zondigen en zelfs zwaar, wanneer zij, door eene schuldige nalatigheid, oorzaak werd van eene belangrijke schade. Iedere zuster, aan wie eene bediening in het Huis is toevertrouwd, moet zich naar best vermogen kwijten van de taak, haar opgelegd; zij moet niet angstvallig, doch verstandig waken, opdat niets van hetgeen haar is toevertrouwd, verloren ga of bederve.

9. Eene religieuse zondigt tegen de gelofte van armoede, wanneer zij, almoezen ontvangende, bestemd voor de armen of voor goede werken, welke niet nader zijn aangeduid, over die almoezen *zonder verlof der Overste naar willekeur beschikt*. Een ander geval ware het, wanneer de weldoener zelf de armen of de goede werken had aangewezen, te wier behoefte de aalmoezen moeten worden gebruikt. De religieuse zou dan slechts de uitvoerster van den wil des gevers zijn, en bijgevolg niet op vrije en onafhankelijke, met hare gelofte strijdige manier over het geld beschikken. Maar in beide gevallen kon zij eene fout begaan tegen de gehoorzaamheid, wanneer de Regel of de Overste niet wil, dat men zich met die aalmoezen belaste.

10. Eene religieuse zondigt tegen hare gelofte, wanneer zij, op *hare verantwoordelijkheid* voor anderen een voorwerp of geld in bewaring neemt. Wanneer het slechts gold, voor een korte wijle en zonder eenige verantwoordelijkheid voorwerpen of geld te bewaren, en wanneer die voorwerpen of dat geld verloren gingen, dan zou de religieuse niet tegen hare gelofte zondigen. Toch konde zij in dit geval te kort schieten aan de gehoorzaamheid jegens de Oversten, die gemeenlijk niet willen, dat men soort-

gelijke bewaringen op zich neme. Wanneer de Overste om eene bijzondere reden, b.v. om een weldoener van dienst te zijn, aan eene religieuse veroorlooft geld of voorwerpen in bewaring te nemen, dan mag zij die niet in hare eel houden, doch moet ze ter hand stellen aan de Overste, die ze zal bewaren, tot men ze terugvraagt.

11. Eene religieuse zondigt ook tegen hare gelofte van armoede, wanneer zij *zonder verlof aan hare bloedverwanten of aan een ander persoon van buiten eenig geschenk of geld vraagt voor een bepaald doeleinde, hetzij voor anderen, hetzij voor haar-zelfen*, b.v. om eene reis te doen of om versterkende middelen aan te schaffen.

12. Eene religieuse zondigt tegen hare gelofte van armoede, wanneer zij *geld of iets anders, wat aan de Gemeente behoort*, wegneemt met het doel *om het zich toe te eigenen*; dit ware natuurlijk een diefstal van eens anders goed; dit ware een diefstal van de bezittingen der Gemeente, en wel een heiligschennende diefstal, omdat de goederen der Gemeente tot de gewijde goederen behooren. En evenals elke andere diefstal moet hij worden hersteld, hetzij door van eigen goederen zooveel terug te geven als men gestolen heeft, hetzij door voor de Commu-

niteit meer te arbeiden, dan men verplicht is, hetzij door aan de Overste kwijtschelding van de schuld te vragen. Hare zonde is zwaar of licht naar gelang de materie. Wanneer is een dergelijke misslag zwaar?

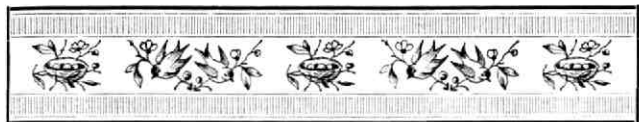
Hiervoor is moeilijk een algemeene regel aan te geven. Ziehier, wat Pater MEYNARD dienaangaande zegt: „De godgeleerden stemmen hierin overeen, dat voor eene doodzonde tegen de gelofte van armoede minstens dezelfde hoeveelheid noodig is als bij een gewonen diefstal. Maar om de zwaarte eener zonde tegen de gelofte met eenige zekerheid te kunnen bepalen, is het volstrekt noodzakelijk, dat men rekening houde met de zeer talrijke omstandigheden, welke de begane fout zwaarder of lichter kunnen maken. Is de communiteit arm of rijk? Is er geld gestolen? of wel eet- of drinkwaren? Heeft men het ten voordeele eens vreemdelings gedaan, of wel om er zelf gebruik van te maken? Heeft men iets gestolen om het zich toe te eigenen, of wel om er slechts eenigen tijd gebruik van te maken? enz. Ziedaar verschillende omstandigheden, welke men nauwkeurig heeft te wikken bij de beoordeeling van eene fout”. Zonder twijfel begaat men spoediger eene doodzonde, wanneer de communiteit arm is, of wanneer men het gestolene aan een vreemdeling geeft, dan

wanneer men het voor zich-zelf of voor een medelid der communitieit gebruikt; men zondigt zwaarder, wanneer men geld steelt, dan wanneer men levensmiddelen wegneemt; de fout is ernstiger, wanneer men zich het gestolene toeëigent, dan wanneer men het slechts eenigen tijd in gebruik wil houden.

Over het algemeen zal de zonde slechts dagelijksch zijn, wanneer men eet- of drinkwaren wegneemt, waarvan de communitieit zich bedient. Deze regel is ook toepasselijk bij een diefstal van eenig voorwerp van groote waarde, dat men wegneemt met het doel, om het eenigen tijd te gebruiken en het daarna terug te geven. Doch welke omstandigheden ook aanwezig moeten zijn om eene doodzonde tegen de armoede te vormen, — de Zusters zullen nooit eenig ding, groot of klein, zonder verlof wegnemen, daar in elk geval, waarin het verlof ontbreekt, de Zuster als eigenaresse optreedt en daardoor tenminste eene *dagelijksche* zonde begaat. Alles, wat zonder voorkennis en toestemming der Oversten geschiedt in zake het zich toeëigen van —, of het naar willekeur beschikken over eenig voorwerp, is strijdig met de gelofte van armoede.

De religieusen moeten er zich eene gewetenszaak van maken, niets zonder verlof te nemen, en dat

verlof behooren zij niet te *veronderstellen*, doch moeten het *inderdaad bezitten*. Ongetwijfeld is het in zekere buitengewone gevallen, waarin het onmogelijk of moeilijk is, zich tot de Oversten te wenden, niet verboden, een verlof te veronderstellen, wanneer men met reden oordeelt, dat de Overste, in aanmerking genomen de omstandigheden, waarin men zich bevindt, het verlof werkelijk zoude toestaan. „Een verondersteld verlof is deugdelijk en goed, zegt een schrijver, wanneer een ondergeschikte, alle eigenliefde ter zijde stellende, in den geest openhartig zijne belangen aan den Overste blootlegt, en dan handelt, zooals hij voor zijn geweten meent, dat men hem zoude bevelen. De Oversten moeten van hun kant zorg dragen, zooveel mogelijk voor hunne onderhoorigen toegankelijk te zijn, opdat dezen gelegenheid vinden, een verlof te vragen, wanneer zij het noodig hebben. De Oversten zullen *geen algemeen* verlof geven, tenzij in die gevallen, waarin een onderhoorige voor korteren of langeren tijd een voorwerp, of eene uitzondering ten opzichte van het voedsel, het drinken enz. zoude noodig hebben. Dit is gewoonlijk het geval met de zieken. Maar de Oversten moeten zorg dragen, dat bedoelde dispensatiën niet langer duren, dan noodig is.

V

OVER DE DEUGD VAN ARMOEDE.

De deugd van armoede is eene Evangelische deugd, welke ons losmaakt van de liefde tot de goederen der aarde, en welke ons de rijkdommen en de eerbewijzen, daaraan verbonden, doet verachten; die onthechting en die verachting zijn, volgens den H. THOMAS, noodzakelijk om die armoede des geestes te bezitten, welke de Verlosser gelukzalig prijst. De enge grenzen, die ik mij bij het schrijven van deze kleine verhandeling heb gesteld, laten mij niet toe, breedvoerig over deze deugd te spreken; daarom zal ik mij tot eenige practische beschouwingen bepalen.

1. Tusschen de gelofte en de deugd bestaan meerdere punten van verschil; ziehier *de beide voornaamste*:

De *gelofte* heeft voor onmiddelijk en recht-

streeksch voorwerp de *uitwendige* onthechting van de goederen der aarde; de *deugd* daarentegen heeft tot onmiddelijk en rechtstreeksch voorwerp de *inwendige* onthechting en losmaking van die goederen. De deugd is derhalve in nog hoogere mate voortreffelijk dan de gelofte, omdat men zich uitwendig slechts van zijne goederen berooft, om te gemakkelijker de armoë des geestes, de deugd van armoede te verkrijgen.

De gelofte gaat, strikt genomen, niet verder dan hetgeen geboden is; neem het gebod weg, en de stof, die wezenlijk onder de belofte valt, ontbreekt. De deugd daarentegen strekt zich niet alleen uit tot datgene, wat verplichtend is, maar ook tot datgene, wat aangeraden wordt, wat tot de volmaaktheid behoort.

2 Tusschen gelofte en deugd bestaat een nauw verband, en wel het volgende: telkens wanneer men in strijd met de gelofte handelt, begaat men ook eene fout tegen de deugd, omdat de verplichtingen, door de gelofte opgelegd, tegelijkertijd door de deugd worden geboden; deze laatste moet zich vooral toeleggen op eene getrouwe vervulling der door de gelofte opgelegde verplichtingen. Met de gelofte is het niet zoo. Tegen de laatste misdoet men niet

altijd, wanneer men een fout begaat tegen de deugd, om de eenvoudige reden, dat de deugd, zooals wij gezien hebben, zich veel verder uitstrekt dan de gelofte. Wij kunnen echter met GAUTRELET in waarheid zeggen, dat men, zij het ook niet onmiddellijk, toch, de gelofte aanrandt, wanneer men misdoet tegen de deugd, wijl men deze als het bolwerk der gelofte van armoë kan beschouwen: Dikwijls fouten begaan tegen de deugd is de gelofte ondermijnen; de deugd getrouwelijk betrachten, is de gelofte met borstweringen omringen.

3 Maar zal een religieuse mij vragen, zijn wij ook verplicht, de deugd van armoede te beoefenen? Zeer zeker mijne Zuster. Toen gij uwe gelofte deedt, wildet gij eene aan Jezus aangename daad verrichten, niet waar? Hij fluisterde aan het oor uws harten hetzelfde woord, dat Hij tot den rijken jongeling van het Evangelie richtte: „Ga, verkoop alles wat gij bezit, en volg Mij, en ik beloof U een schat in den Hemel”. Wat hebt gij toen gedaan? Getrouwer nog dan die jongeling, leendet gij gehoor aan de roepstem van Jesus; met vrijen wil verliet gij, ter Zijner liefde, Uwe aardse goederen, om Hem, uw Bruidegom, op de bane der armoë te volgen. Daarom is uwe armoede geenszins eene onvrijwillige, zooals

die van behoeftigen der aarde, doch veeleer een armoede, uit vrije keuze door U aanvaard. Zij moet niet enkel bestaan in de *uitwendige* losmaking van het aardsche, doch voornamelijk in de *inwendige* onthechting van uwe goederen, waarvan gij, om Jesus' liefde, metterdaad hebt afstand gedaan, tegelijkertijd pogende, ook de genegenheid tot die vergankelijke dingen uit uw hart te rukken. Welnu, juist hierin bestaat de deugd van „Evangelische armoede”. Die deugd *moet* gij dus beoefenen, dewijl zij een noodzakelijk uitvloeisel van de gelofte is.

4. Ziet hier, mijne Zusters eenige beschouwingen over de deugd van armoede. Wat betreft de beoefening dier deugd, hiervoor beveel ik u de volgende middelen aan:

a. Vermijd zorgvuldig, gelijk de H. THERESIA, nuttelooze, overtollige dingen in uwe kamer te bewaren. — Een uitstekend middel om niets overtolligs te hebben bestaat hierin, dat men, (in zooverre de staat der gezondheid dit veroorlooft,) voor wat betreft meubelen, kleeding en voedsel, zich stiptelijk houdt aan hetgeen door het *Vita Communis* wordt voorgeschreven. Mocht het „gemeene leven” U somtijds zwaar vallen, zegt dan met den Heiligen BERCHMANS: „*Mijn grootste penitentie is het gemeene leven*”.

b. Wanneer gij verschillende voorwerpen der Gemeente moet gebruiken, vergenoegt U dan gaarne met hetgeen *minder goed* of *minder gemakkelijk* is. — „In de bedieningen, welke ik met anderen moet deelen”, zegt de Gelukzalige Broeder GERARDUS, leerling van den H. ALPHONSUS, „zal ik het mij tot een regel maken, nooit het eerst en op de beste plaats te gaan zitten, of de beste werktuigen te nemen; ik zal integendeel de beste plaats en de beste werktuigen aan mijne medebroeders overlaten, en slechts dat nemen, wat God behaagt mij te geven. Op deze manier zullen allen tevreden zijn, en ik ook”.

c. Mocht u soms iets ontbreken, vooral wat betreft het voedsel, weet dan van die gelegenheid gebruik te maken om u te versterven, of tenminste, gaat u daarover niet beklagen. *Men zou zich belachelijk maken in de oogen van Engelen en menschen*, sprak de gelukzalige Salomo van de orde der Clarissen, *wanneer men arm wilde wezen, en zich over een of ander ging beklagen*.

d. Daar de deugd van armoede voornamelijk bestaat in de onthechting des harten, moet gij op de eerste plaats zorg dragen, dat geen enkel voorwerp u boeie. Is het niet treurig, religieusen te vinden, die, na wellicht aanzienlijke rijkdommen te hebben

verlaten, zich dan, wanneer haar eerste ijver begint te verflauwen, aan nietige dingen hechten, als: een klein meubelstuk, eene pen, een mes, een prentje en andere soortgelijke beuzelarijen? Handelt daarom wijs, en verbreekt die kleine banden, welke, zooals de H. ALPHONSUS zegt, u altijd tegenhouden op den weg der volmaaktheid. Breekt met alles, wat u, ook slechts eenigermate zou kunnen verhinderen, Jesus Christus, uw Bruidegom, uit geheel uw hart te beminnen.

Mijne Zusters, ik heb u in kortetrekken verklaard al hetgeen betrekking heeft op de religieuse armoede. Ten slotte wensch ik, om u aan te sporen haar met edelmoedigheid te beoefenen, u het een en ander te zeggen over de onschatbare voordeelen, die zij aanbrengt.

VIII.

GELUKZALIGHEID DER EVANGELISCHE ARMOEDE.

Voorzeker, de evangelische armoede legt menige ontbering, menige onderwerping op, waartegen de natuur, altijd belust op gemak en vrijheid, zich menigmaal hevig verzet. Beschouwt men de Evangelische armoede slechts met de oogen des vleeschcs, dan heeft zij een hard en terugstootend uiterlijk; en daarom, zegt de H. ALPHONSUS, krijgen de wereldlingen medelijden met ons en noemen ons ongelukkig, wanneer zij ons een zoo arm, zoo verstorven leven zien leiden. Maar alles neemt een ander voorkomen aan, wanneer wij de Evangelische armoede met de oogen des geloofs beschouwen! *Zij is, jubelt de H. FRANCISCUS, door hare goddelijke schoonheid eene Vrouwe, eene Vorstin, die aller eerbewijzingen verdient.* Zij is door heur waarde die

kostbare steen des Evangelies, om welken te bezitten, degene, die hem gevonden heeft, met vreugde alles verkoopt, wat hij zijn eigendom kan noemen; de Evangelische armoede is, naar des Verlossers woord, eene ware gelukzaligheid. „*Zalig zij, die arm van geest zijn; want hun behoort het Rijk der Hemelen!*” Ja, mijne Zusteren, gelukzalig zijt gij, omdat die verheven en tegelijkertijd lieflijke armoede uw deel werd! Ontslaat ons die armoede niet van elke zorg voor huisvesting, voedsel en kleederen? Terwijl, zooals Jesus zegt, de wereldlingen, altijd bekommerd om hun lichaam, zich onophoudelijk afvragen: „Wat zullen wij eten? wat zullen wij morgen drinken, waarmede zullen wij ons kleeden?” — zijt gij, die, om aan uw Bruidegom te gehoorzamen, allereerst zijn Koninkrijk zoekt, van alle zorg voor die dingen bevrijd. Gij verlaat u, evenals de vogelkens, geheel op de barmhartige Voorzienigheid van uw hemelschen Vader, en evenals zij, vindt gij altijd uw disch door zijne vaderhand bereid; elken dag vindt gij het voedsel, dat gij noodig hebt. Is het woord des Evangelies in u niet bewaarheid? Voorzeker, Jesus Christus heeft het recht tot u, evenals tot zijne Apostelen, te zeggen: *Heeft u ooit het noodzakelijke ontbroken sedert ge Mij zijt gevolgd?*

Is het niet die gelukzalige armoede, welke u bevrijdt van een der grootste hinderpalen voor uw eeuwig geluk, *den rijkdom*? Heeft Jesus Christus, tot de aalmoes aansporende, niet gezegd: *Maakt u door uwe rijkdommen van ongerechtigheid vrienden in den Hemel*? Waarom noemt Hij ze: „rijkdømmen van ongerechtigheid”? Omdat ze al te dikwerf de oorzaak van zonden worden. „*Laten wij tevreden zijn*, vermaant *Paulus* zijn leerling *Thimotheus*, als wij het noodzakelijke hebben om ons te voeden en ons te kleeden. Laten wij niet meer verlangen; want de rijkdom geeft den menschen eene menigte nuttelooze, verderfelijke begeerten in, die zijn eeuwig ongeluk veroorzaken.” Dankt dus God, o mijne Zusters, omdat Hij eene zoo grooten hinderpaal voor uwe zaligheid uit den weg heeft geruimd. Is het niet de gelukzalige armoede, welke, u bevrijdende van alle aardsehe zorg en van de gevaren des rijkdoms, u mildelijk gelegenheid biedt, om rustig en onverpoosd aan uw heil, aan uwe volmaking te arbeiden? Terwijl de rijkdommen voor degenen, die er zich aan hechten, doornen zijn, welke hen altijd hinderen en hen beletten, ernstig aan God en aan hunne ziel te denken, zijt gij tevreden en gelukkig in uwe armoede, en kunt gij altijd aan God denken, altijd u met God

bezighouden, altijd verlangen naar het hemelsche Vaderland.

Is het ook niet die gelukzalige armoede, welke, naar de belofte van Jesus, u het honderdvoud schenkt van alles, wat gij te Zijner liefde hebt verlaten? Welk is dat „honderdvoud”, door den Zaligmaker beloofd? vraagt de H. HIERONYMUS. Dat zijn de geestelijke rijkdommen, de rijkdommen der genade, welke duizendmalen meer waard zijn, dan alle stoffelijke goederen te samen. Maar vooral moet de Evangelische armoede u dierbaar zijn, omdat de goddelijke Zaligmaker u op zoo heerlijke wijze belooft: *het honderdvoud in deze wereld en het eeuwige leven in 't andere*. O, welk een onbeschrijfelijk zoete belooning! het eeuwige leven! mijne Zusters, — dat is de Hemel met al zijne schatten, zijne heerlijkheden, zijne wellusten! dat is het Koninkrijk Gods in al den luister zijner glorie! Ja, ziehier, wat Jesus u belooft: *Zalig zij, die arm zijn van geest; want hun behoort het Koninkrijk der Hemelen*.

Vereert dus, vereert, bemint en bewondert die lieflijke armoede, welke voor u zoovele en onschatbare rijkdommen in zich besluit. Schrooamt niet, hare livrei te dragen; want Jesus-zelf, de Koning des Hemels, heeft Zich het eerst daarmede bekleed. Hoe

arm was die goede Meester bij zijne geboorte, hoe arm gedurende zijn leven, hoe arm vooral bij zijn dood: als eene aalmoes moet Hij van zijne Leerlingen den Lijkdoek ontvangen tot dekking van zijne leden, en het graf, waarin zijn H. Lichaam moet rusten! O, hoezeer moet dat verheven, goddelijke voorbeeld u aansporen, mijne Zusters, om met liefde die kleine offers te brengen, welke de gelofte van armoede u oplegt.

GEBED VAN DEN H. FRANCISCUS VAN ASSISIË
TOT JESUS, KONING DER ARMEN.

O Heer! toon mij de wegen der armoede, want 'k brand uit liefde tot haar, en zonder haar vind 'k geene ruste. Ik zie haar door iedereen veracht, verlaten gelijk eene arme weduwe. Zij, wier roeping en taak het is haar te beminnen, verwaarloozen en begeren haar, en toch, — zij is eene Koninginne, de heerscheres over alle deugden; eene Koninginne, zoo voortreffelijk schoon, dat Gij, o Heer, van het hoogste der Hemelen op aarde zijt afgedaald, om U door onverbreekbare banden met haar te vereenigen. O Jesus, bij uwe geboorte door de armoede ontrangen, op geheel Uw levenspad door haar vergezeld, door haar met

grove nagelen, ontkleed op het Kruishout geklonken, — wie zou, uwe voorbeelden beschouwende, zich niet met hart en ziel aan die armoede hechten? O mijn Jesus, die de armoede reeds voor deze wereld gelukzalig preest, Gij, die haar zegerierend ten Hemel deedt opklimmen, geef mij die heerlijke deugd tot erfdeel, teeken mij met haar zegel. Amen.

HOOFDSTUK II.

OVER DE GELOFTE VAN ZUIVERHEID.

1. Schoonheid der maagdelijke zuiverheid. 2 Verplichtingen, opgelegd door de gelofte van kloosterlijke zuiverheid. 3. Algemeene middelen om de zuiverheid te bewaren. 4. Bijzondere middelen om haar te behouden en te vermeerderen. 5. Voorrechten der Zuiverheid.

I.

SCHOONHEID DER MAAGDELIJKE ZUIVERHEID.

De gelukzalige Broeder GERARDUS MAJELLA, de engel in menschengedaante, die zich door zijne onschuld aan het Goddelijk lam zoo dierbaar heeft gemaakt, riep in zijn liefde tot de zuiverheid uit: „*O mijn God! onder alle deugden, die ik lief heb, is mij geene dierbaarder dan de zuiverheid, de goddelijke onschuld*”. Deze kreet van bewondering en liefde moet ook de uwe zijn, mijne Zusteren, omdat gij, evenals die heilige religieus, het geluk hebt gehad, uwe maagdelijke zuiverheid aan God te wijden.

Inderdaad, niets is zoo schoon als de maagdelijkheid, „zij is de liefelijkste der bloemen“, zegt de H. GREGORIUS, „zij is eene bloem, die prijkt in den tuin des goddelijken Bruidegoms“. De zuivere ziel, de heilige ziel is naar het woord van den H. Geest zelve, eene lelie, die te midden dezer wereld, door zooveel ongerechtigheden bezoedeld, met weergaloozen luister schittert. *Sicut lilium inter spinas*. Deze vergelijking geeft ons een juist en treffend denkbeeld van de maagdelijke zuiverheid.

Meermalen hebt gij ongetwijfeld de koningin der bloemen, de smettelooze lelie, beschouwd, die in de maanden Juni en Juli met liefelijke majesteit in onze tuinen praalt. Hebt gij toen opgemerkt, hoe zij, in tegenstelling met andere bloemen, welke langs den grond kruipen, haren stengel met fierheid verheft? hebt gij hare witheid bewonderd, zoo rijk, zoo glanzend, dat, gelijk Jesus Christus-zelf verklaart, Salomon nooit zoo schitterend eene kleedij heeft gehad, als die, waarmede natuur haar heeft getooid? En welk een geur verspreidt zij om zich heen, een geur, die den geheelen tuin doorwasemt. Welnu! ziehier het volmaakte zinnebeeld eener zuivere ziel: gelijk eene lelie fier haren stengel verheft, zoo richt de zuivere ziel al hare gedachten,

al hare genegenheden ten hemel, waar zich het voorwerp harer liefde bevindt: zij praalt voor het oog der menschen met een zoo goddelijken glans, dat allen, zelfs degenen, die den moed niet bezitten kuisch te zijn, haar bewonderen; zij verspreidt om zich heen den welriekenden geur van Jesus Christus, en die geur is zoo hemelsch, dat hij het hart van al degenen, welke het geluk hebben met haar om te gaan, met den zoetsten balsem vervult. Men verhaalt van de H. THERESIA, die bewonderenswaardige maagd, dat men zich nimmer met haar kon onderhouden, zonder zich beter en meer tot de deugd aangetrokken te voelen.

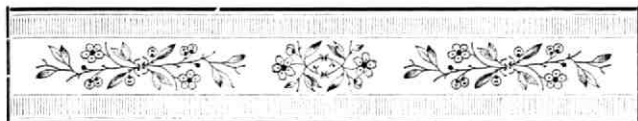
Kan het u dan nog bevreemden, dat de heilige Vaders met zooveel lof spreken over de maagdelijke zuiverheid. Nooit is hunne weldsprekendheid grooter en edeler, dan wanneer zij handelen over de maagdelijkheid: zoozeer verrukt hen deze deugd. De H. JOANNES CHRYSOSTOMUS zegt, dat zij zooverre boven het huwelijk is verheven, als de Hemel boven het aardrijk. De H. ATHANASIUS noemt haar een onuitputbaren schat, eene altijd frissche lauwerkroon, een kostbare parel, de woonplaats des H. Geestes. St. AUGUSTINUS verklaart, dat de maagden de bloem van Christus' Kerke zijn, en de H. CYPRIANUS ziet

in haar het edelste deel der kudde van Jesus. ST. AMBROSIIUS verheft de maagdelijkheid in de heerlijkste bewoordingen: Hare schoonheid, zegt de Heilige, wordt door geene ziekte geschonden, verwelkt niet door den ouderdom, kan door den dood niet worden weggenomen. ST. BERNARDUS zegt op zijne beurt: De maagdelijkheid is iets zoo uitmuntends, dat God, teneinde hare waardij niet te verminderen, van haar geene verplichting heeft gemaakt; zij is zoo bekoorlijk, dat zij het Harte heeft verrukt van het Goddelijke Woord, dat van den Hemel is nedergedaald, om de menschheid aan te nemen in den schoot van Maria, de zuiverste der Maagden. En is het niet diezelfde liefde voor de zuiverheid, welke Hem dringt, Zich nog thans als de goddelijke Bruidegom te vereenigen met de maagdelijke zielen, vooral met dezulken, die Hem in het religieuse leven hare maagdelijkheid hebben verpand? Zeker, alle zielen, die in staat van genade verkeeren, zijn bruiden van Jezus Christus, maar de religieusen, die zich met ziel en lichaam aan Hem toewijden, zijn het op eene gansch bijzondere wijze. Duidelijk zeggen dit de ceremoniën, die op den dag harer professie plaats hebben. Waarom ontvangt de geprofeste religieuse op dien dag eenen

ring en eenen sluier? Waarom biedt men haar alsdan een kruisbeeld en eene brandende kaars aan? Dat alles is zinnebeeldig; dat alles zegt ons, dat zij op plechtige wijze met Jezus Christus, haar Bruidegom, een goddelijken bond heeft gesloten; dat zij, als Zijne bevoorrechte bruid, Hem geheel moet toebehooren, aan Hem geheel moet onderworpen zijn, dat zij moet branden van liefde tot Hem, en dat Hij eens, wanneer zij getrouw blijft, haar eenmaal eene krone van glorie op de slapen zal drukken. Inderdaad, niets is grooter, niets schooner dan deze maagdelijke reinheid, welke aan de ziel zulke glorierijke voorrechten verleent en haar tot de waardigheid van Bruid van Jezus Christus verheft. Derhalve niet zonder redenen, hebben de Heiligen als om strijd haren lof verkondigd. O hoe schoon zijn kuische zielen met Inister van deugd! Hoe rein is hare glorie! *Quam pulchra est casta generatio cum claritate!* Sap. 4, I.

II

Verplichtingen, opgelegd door de gelofte van zuiverheid in het religieuse leven.

De gelofte van zuiverheid verplicht eene religieuse, het celibaat te bewaren en zich van elken misslag tegen de zuiverheid te onthouden.

1. Deze gelofte verplicht tot het celibaat.

Tot de religieuse ziel werd meer in het bijzonder het woord des Apostels gericht: Ik heb u aan een éénigen Bruidegom verloofd, aan Jezus Christus, opdat gij Hem moget worden voorgesteld als eene geheel reine maagd. Aan deze hoofdverplichting te kort blijven, dit ware tegelijkertijd eene heiligschennis, en eene snoode trouweloosheid, omdat de religieuse aan Jezus Christus heeft beloofd, nooit een anderen bruidegom te zullen toebehooren. Op bittere wijze verwijt de H. BASILIUS aan eene ontrouwe maagd zulk eene trouweloosheid, teneinde

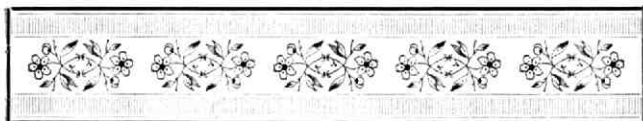
haar te doen inzien, hoe plichtig zij was: „Herinner u dien gedenkwaardigen dag, waarop gij in tegenwoordigheid van Engelen en van menschen u aan God hebt toegewijd. Wat waart gij toen gelukkig en blijde! En welke gunsten hebt gij toen van Jesus Christus, uw hemelschen Bruidegom, ontvangen! En thans, helaas! hebt gij voor een kortstondig genoegen, dat u voortaan bitterder zal zijn dan gal, dien Bruidegom verlaten. Ach! ontrouwe bruid, van u heeft God door den mond zijns propheten gesproken: „Hebt gij gezien, welken smaad de dochter Israëls Mij heeft aangedaan? Ik had haar tot mijne bruid verkozen, en bleef haar trouw; doch zij, zij heeft zich niet geschaamd, Mij te verlaten, om hare liefde aan vreemdelingen te schenken.”

2. Door deze gelofte verplicht zich een religieuse *de zuiverheid van haar lichaam en hare ziel ongerept te bewaren*. Elke inwendige of uitwendige daad, verboden door het zesde en negende gebod, zoude voor haar niet slechts een misslag tegen de zuiverheid wezen, maar ook eene heiligschennis, daar geheel haar persoon aan Jesus Christus is toegewijd. In tegenstelling met de geloften van armoede en gehoorzaamheid, waarin de deugd verschilt van de gelofte, is de gelofte van zuiverheid zoo

nauw verbonden met de dengd, dat het onmogelijk is tegen de dengd te zondigen, zonder tegelijkertijd een misslag tegen de gelofte te begaan. Eene religieuse, die op dit punt ontrouw is, begaat dus altijd eene dubbele zonde: eene zonde tegen de zuiverheid en eene zonde tegen de dengd van godsdienstigheid. Daarenboven begaat zij, naar de H. ALPHONSUS zegt, eene zware zonde tegen de liefde, wanneer haar uitwendige misslag van dien aard is, dat zij de Gemeente met schande overdekt.

3. Eene derde verplichting, rechtstreeks voortvloeiende uit de beide andere, bestaat hierin, dat elke religieuse de noodige middelen moet gebruiken, om hare maagdelijke zuiverheid te behouden. Ik zal in het bijzonder wijzen op die middelen, welke de regel gemeenlijk aangeeft. Er zijn twee soorten: de eene hebben voornamelijk ten doel, de religieuse tegen de drie grootste vijanden harer zuiverheid te beschermen, haar voor elken val te behoeden; de andere zijn bestemd, om in hare ziel die schoone deugd diepe wortelen te laten schieten en haar steeds nieuwe groeikracht te verleen. Ik zal over beide soorten van middelen spreken, doch slechts kort, en op de practische wijze, die ik mij bij het schrijven van dit werkje heb voorgesteld.

III.

ALGEMEENE MIDDELEN OM DE ZUIVERHEID TE BEWAREN.

1. AFZONDERING VAN DE WERELD.

De Kerk heeft zich te allen tijde eene trouwe hoedster getoond van de zuiverheid der aan God toegewijde personen. Daarom heeft zij het zoogenaamde „Slot” ingesteld, waarbij den mannelijken of vrouwelijken religieusen wordt verboden, zich buiten de kloostermuren te begeven, en den wereldlijken personen, de ruimte, door het „slot” afgebakend, te overtreden. Alle religieuze orden met plechtige geloften zijn uit kracht der professie verplicht, het „slot”, ook Pauselijk slot genoemd, te bewaren; tegen de overtreding van het Pauselijk slot worden strenge kerkelijke straffen bedreigd. Met de Congregatiën, waarin eenvoudige geloften worden gedaan, is het niet zoo gelegen. Niet door hare geloften,

maar uit kracht van haar Regel of ook wel ter oorzaak van eene Bisschoppelijke verordening zijn zij verplicht het slot te bewaren. Derhalve moeten de religieusen te dezer zake zich houden aan den Regel en aan den wil van den Bisschop.

Het eigenlijk gezegde slot, het slot in den vollen zin des woords, schrijft voor, dat de vertrekken des kloosters geheel moeten zijn afgescheiden van die, welke men voor de vreemdelingen bestemt, en dat de religieusen met laatstgenoemden niet mogen spreken of eenigerlei gemeenschap hebben, tenzij door de traliën en het bekende „draaikastje” der spreekkamer. Doch er zijn tal van Congregatiën en religieuze gemeenschappen, die, zich op het onderwijs der jeugd en de liefdedeelen toeleggende, hoogergenoemd slot moeilijk kunnen aannemen. Daarom neemt de Bisschop altijd de zorg ter harte, dan, wanneer de regel hierin niet genoegzaam voorziet, een zeker slot voor te schrijven, dat, overeenkomstig den geest der Kerk, de religieusen zooveel mogelijk van de gemeenschap met de buitenwereld afscheidt. Dit slot bestaat voornamelijk in twee punten: het verbiedt den religieusen hare kloosters te verlaten, met uitzondering van die gevallen, waarin de Regel heeft voorzien; en het verbiedt

ook den wereldlijken personen, zekere afgescheiden plaatsen van het klooster te betreden. Onder deze plaatsen zijn op de eerste plaats de cellen en slaapzalen der Zusters begrepen; verder in het algemeen die vertrekken, welke voor het bijzondere gebruik der religieusen zijn bestemd, zooals refter, keuken, cõmmunitetszaal, kapittelzaal, enz. Dusdanig zijn de voorbehoedmiddelen, door de Kerk voorgescreven om de zuiverheid der religieusen te bewaren; allen moeten wel doordrongen zijn van dezen geest der Kerk, en in zich de overtuiging vestigen, dat zij met de wereld geene andere betrekkingen mogen onderhouden dan die, welke door hare roeping noodzakelijk worden gemaakt. — en dan nog uitsluitend ter meerdere glorie van God. Eene religieuse heeft ter liefde van Jezus Christus de wereld, hare ouders en bloedverwanten verlaten. Zij moet dus, naar het woord van den Zaligmaker, niet meer achterwaarts zien; zij behoort zich niet meer bezig te houden met hetgeen in hare vroegere omgeving voorvalt; het is haar niet geoorloofd, naar bezoeken van wereldlijke personen, zelfs naar die van hare ouders, te verlangen, veel minder nog naar die bezoeken te vragen of ze uit te lokken. Door hare professie is zij der wereld afgestorven; derhalve

moet zij de wereld ten eenenmale vergeten, ze uit haar hart bannen, zich geheel er van afscheiden. In deze algeheele afscheiding van de wereld bestaat de geest van het slot, waarvan elke goede religieuze moet zijn doordrongen. Maar 't is niet voldoende, dat de religieusen door het kloosterslot van de wereld zijn afgescheiden; zij behooren, en vooral dan, wanneer zij in de spreekkamer bezoeken van wereldlijke personen ontvangen, zich met de grootste voorzichtigheid wapenen. Hoe moet men over de spreekkamer denken? Eenige aanhalingen uit de geschriften der Heiligen zullen u aantoonen, hoezeer eene religieuze die vertrekken moet schromen.

„In de spreekkamers,” zegt een groot asceticus, „loopt de gelofte van zuiverheid het meeste gevaar; in deze plaatsen des kloosters staan de religieusen er het meest aan bloot, een deel der volmaaktheid, die zij zich hebben verworven, te loor te zien gaan, of zelfs hare zaligheid in de waagschaal te stellen. Door de spreekkamers dringt de geest der wereld de kloosters binnen, en verlaat de religieuze geest de gewijde muren. Daar worden de geesten gemeenzaam, daar worden vriendschapsbanden aangeknoopt, daar wordt de kostbare tijd verkwist, daar worden de harten verdeeld en verstrooid, daar verdwijnen

de goede gedachten, daar verzwakken meer en meer de gevoelens van godsvrucht. Men verlaat de spreekkamers met slechte gesteltenissen en een afgetrokken geest."

„Weest overtuigd, zegt de H. ALPHONSUS, dat de lucht der spreekkamer ongezonder is voor de religieusen; ademen zij in het koor de reine, versterkende lucht van het Paradijs in, in de spreekkamer worden zij dikwijls bedwelmd door de verpestende lucht der hel. Mijne Zusters, sprak de eerbiedwaardige Zuster FARNESE tot hare religieusen, wij hebben ons binnen vier muren opgesloten, niet om te zien of te worden gezien, maar om ons-zelfen in de oogen van God zonder vlek te bewaren."

„Het was voor mij een groot ongeluk", — aldus de H. THERESIA, — in een klooster te zijn getreden, waarin men het slot geenszins nauwgezet onderhield, en waarvan de spreekkamers het voornaamste deel uitmaakten. Het is een groot euvel, wanneer de vrouwenkloosters openstaan voor wereldlijke personen; zulke kloosters worden voor de religieusen veeleer een middel om zich te verdoemen, dan om aan hare zaligheid te arbeiden en om hare zwakheid ter hulp te komen. Ik had het ongeluk behagen te scheppen in de gesprekken met wereldlijke personen; en daar

het in mijn klooster vrij dikwijls gebeurde, dat men bezoeken ontving, dacht ik er niet aan, dat die gesprekken mij schadelijk konden worden. Maar op zekeren dag, toen ik mij weer in de spreekkamer bevond, verscheen mij Jezus Christus, en zijn blik was zoo gestreng, dat ik zeer verschrikt was, en nu gemakkelijk begreep, aan welk gevaar ik mij blootstelde". Dit zijn in hoofdzaak de woorden der H. THERESIA. Deze woorden en de andere, die ik u heb medegedeeld, toonen u genoegzaam aan, mijne Zusters, hoezeer gij de spreekkamers moet vreezen. Vlucht ze derhalve, wanneer gij uwe zuiverheid wilt bewaren; gaat er slechts dan heen, wanneer de gehoorzaamheid het u beveelt. Waagt u nooit alleen in die vertrekken, vooral dan niet, wanneer gij met personen der andere kunne moet spreken. Denkt er wel aan, wanneer gij u daar bevindt, dat God u ziet, en vertoeft er zoo kort mogelijk. Een kloosterling had op de deur zijner cel geschreven: „Wanneer ik u zonder reden, te dikwijls, voor te langen duur of zonder geldig verlof verlaat, ben ik verloren". Handel eveneens, schrijf die woorden, zooal niet op de deur uwer cel, dan toch op die van uw hart, teneinde u altijd in herinnering te brengen, dat eene religieuse alles te vreezen heeft, wanneer

zij gaarne in de spreekkamers vertoeft; dat zij, prijsstellende op hare zuiverheid, elk noodeloos gesprek met wereldlijke personen moet vermijden, *zich van die personen zooveel mogelijk behoort af te scheiden*, en dat zij op de eerste plaats haar geluk moet zoeken in de weldoende eenzaamheid des kloosters en in vertrouwelijke gesprekken met Jesus, haar Bruidegom, aan de voeten des tabernakels.

2. DE VERSTORVENHEID.

Het is eene waarheid des geloofs, dat de erfzonde geheel ons wezen heeft verlaagd. Zij strooide in onze ziel het zaad van alle boosheid, en deelde aan ons lichaam die noodlottige begeerlijkheid mede, welke door den H. JOANNES „begeerlijkheid des vleesches” wordt genoemd, omdat zij den mensch onverpoosd tot ongeregelde, vleeschelijke genoegens, tot de afschuwelijke ondeugd der onzuiverheid bekoort. Vandaar de plicht der versterving, door het H. Evangelie met zooveel nadruk opgelegd, door den H. PAULUS in zijne epistelen en door alle Heiligen in hunne schriften zoo dringend voorgehouden. Alwie, spreekt de Zaligmaker, in

deze wereld zijn leven bemint, het zinnelijke, vleeschelijke leven, zal zijn ware leven, zijn goddelijk leven voor de eeuwigheid, verliezen. Versterf uwe ledematen op deze aarde, zegt de H. PAULUS, slechts zij, die hun vleesch met al zijne ondeugden en begeerlijkheden hebben gekruisigd, behooren aan Jesus Christus. Daarom, voegt de H. ALPHONSUS er bij, moeten wij eene beslissing nemen: willen wij ons van zonde bewaren, dan moeten wij onze slechte hartstochten overwinnen, ons lichaam door de versterving in bedwang houden; doen wij dit niet, dan zal het lichaam de ziel met voeten treden en haar ter helle sleepen. De schoone lelie der zuiverheid bloeit slechts te midden van de doornen der versterving. Welke zijn de verstervingen, die gij, mijne Zusters, moet beoefenen, om uwe zuiverheid vlekkeloos te bewaren?

1. Op de eerste plaats en boven alles moet gij u-zelfen geweld aandoen, om nooit te zwichten voor de aanvallen van den onzuiveren geest, al moest gij daarvoor, gelijk de H. BENEDICTUS en de H. MADDALENA DI PAZZI, u in doornen en distels wentelen. Maar God vergt zulke buitengewone verstervingen niet van u; Hij eischt alleen, maar dit ook onvoorwaardelijk, dat gij onmiddelijk en krachtig

aan uwen vijand wederstand zult bieden, en met vurigheid en volharding bidden. Indien, zegt de H. ALPHONSUS, de bekoring bij het eerste gebed niet wijkt, dan moet gij een tweede doen, een derde, een vierde, en wanneer zij dan nog aanhoudt, dan moet gij met verzuchtingen en tranen bidden, den Heer lastig vallen, Hem als 't ware dwingen u de overwinning te verleen. Dit geweld om aan de zonde te weerstaan, een geweld, dikwijls harder aan de natuur dan alle boetwerktuigen, wordt door Jesus in het Evangelie uitdrukkelijk bevolen: het Rijk der Hemelen lijdt geweld, en slechts de geweldigen zullen het veroveren.

2. Om onze lichamen in zuiverheid te bewaren, is het noodzakelijk ze te onderwerpen aan zekere bepaalde verstervingen, aan zekere pijnlijke kastijdingen, opdat zooals de Kerk ons bij het begin van den Vastentijd zegt, onze lichamen door de boetvaardigheid afgemat zijnde, onze harten zich niet meer verzadigen met de spijs der zonde. Om dit doel te bereiken heeft de Kerk voor alle geloovigen zekere vasten- en onthoudings-dagen aangewezen, en met hetzelfde inzicht legt de Regel den religieusen nog andere verstervingen op, opdat hunne ziel zich meer en meer aan de dienstbaarheid van het lichaam

onttrekke en zich door eene geheel zuivere liefde vrijer tot God kunne verheffen. Gij zijt verplicht, mijne Zusters, elke vasten en elke onthouding, u door den Regel en vooral ook door de Kerk opgelegd, te eerbiedigen. Indien uw leeftijd of de staat uwer gezondheid u niet veroorlooft zulks te doen, weet dan tenminste uwe ziekelijkheid of zwakte in den geest van boetvaardigheid aan te nemen. Eindelijk is het in de Gemeenschappen gebruikelijk, zich eenige vrijwillige verstervingen op te leggen, hetzij b.v. in 't bijzonder door het dragen van een boetegordel, hetzij gemeenschappelijk aan tafel, door zich het gebruik van eenige spijs of van eenigen drank te ontfagen. Eene religieuse moet die versterving niet achterwege laten. Hoe meer men de zuiverheid met de doornen der versterving omringt, des te veiliger kan zij bloeien.

3. Voegen wij hier echter bij, dat eene religieuse te vergeefs het voornemen zou maken hare zuiverheid onbesmet te bewaren, wanneer zij aan hare verstervingen niet eene ware ootmoedigheid paarde. De droevige geschiedenis van onzen eersten vader levert ons hiervan een overtuigend bewijs. Was niet, zooals de H. Schrift ons mededeelt, de opstand van zijn geest tegen God, door den hoogmoed,

de onmiddellijke oorzaak van den opstand van zijn vleesch tegen zijn geest? Derhalve, mijne Zusters, wilt gij zuiver blijven, weest dan nederig, versterft in u den hoogmoed: deze versterving is de meest noodzakelijke. Terwijl God de hoogmoedigen verlaat en in het slijk laat vallen, ondersteunt hij de ootmoedige ziel en doet haar over de bekoringen zegevieren.

3. DE WAAKZAAMHEID EN HET GEBED.

De wereld is een geduchte vijand onzer zuiverheid, en wij moeten haar overwinnen door de vlucht, d.w.z. door er ons zooveel mogelijk van te verwijderen. Het vleesch is een nog geduchter vijand, en over dezen moeten wij door de versterving zegepralen; maar de vijand, dien wij het meest hebben te schromen, is Satan, die het geheele menschdom in in het slijk der zonde wist neder te werpen. Zijne boosheid kent geene grenzen, en tot handlangers dier boosheid beschikt hij over de wereld en ons eigen vleesch, waarvan hij zich bedient om ons te boeien en in het verderf te storten. Een leeuw door zijne sterkte, is hij, volgens de H. Schrift,

eene slang door zijne listen, en wij weten, hoe hij onze moeder Eva bedroog, om haar tot de zonde te verleiden. Wij moeten dus tegen dezen vijand de grootste waakzaamheid in acht nemen. Dit middel, gevoegd bij het gebed, moet ons, naar het woord van Jezus Christus-zelf, de overwinning bezorgen: „*Vigilate et orate*, waakt en bidt. Waakzaamheid over onze verbeelding, waakzaamheid over onze zinnen, waakzaamheid over onze genegenheden, waakzaamheid in een aanhoudend gebed, — ziedaar het groote middel, dat wij, naar des Apostels vermaning, moeten gebruiken, om den duivel geene gelegenheid te verschaffen ons te bekoren en ons in het eeuwige ongeluk te storten.

1. *Waakzaamheid over de verbeelding.*

De duivel oefent eene groote macht over deze blinde faculteit, welke geenerlei kennis draagt van de wetten der rede; van de verbeelding bedient hij zich, om ons te misleiden en in ons binnenste het vuur der kwade hartstochten te ontsteken. De verbeelding heeft de heiligste zielen op een dwaalspoor gebracht. Wat zullen wij doen, om ons tegen hare

begoochelingen en tegen hare uitspattingen te vrijwaren? Op de eerste plaats moeten wij haar zorgvuldig regelen; ons heil is daarvan afhankelijk. Gelukkig degenen, wordt in „*de Geestelijke Strijd*” gezegd, die, alvorens hunne achting en liefde aan eenig voorwerp te schenken, naar best vermogen trachten, door de rede en vooral ook door het licht van den H. Geest te weten, wat zij er van denken moeten. Indien wij, verleid door de hartstochten, door onze dwaze verbeelding, liefde opvatten voor- of haat tegen datgene, wat zij ons voorstelt, zullen wij nimmer juist over de zaken kunnen oordeelen; wij zullen dan een wezenlijk kwaad voor iets goeds beschouwen, en als een euvel datgene aanzien, wat werkelijk goed voor ons is, en op deze manier zullen onze beide edelste faculteiten, het verstand en de wil, door de verbeelding misleid, van dwaling in dwaling, van afgrond tot afgrond storten. Ziedaar het ongeluk van zoovele wereldlingen, die, misleid door hunne verbeelding en door hunne slechte hartstochten, slechts achting en liefde voor de goederen der aarde hebben, de hemelsche goederen geene opmerkzaamheid waardig keuren en zich voor eeuwig ongelukkig maken. *Op de eerste plaats* dus moeten wij met zorg onze verbeelding regelen, volgens

de raadgevingen van geloof en rede; ziedaar het *hoofdmiddel* om zich van hare begoochelingen te vrijwaren. Het tweede middel bestaat hierin, dat wij voeden onzen geest met heilige gedachten, met de gedachte aan de verplichtingen, ons door zoo heilig een roep opgelegd, met de gedachte aan de eeuwige waarheden, met de gedachte aan JESUS en MARIA. Op deze manier zullen wij er het best in slagen, de deur onzer ziel voor den duivel te sluiten. Het derde middel eindelijk, en wel een middel, tot welks toepassing wij streng zijn gehouden, bestaat hierin, dat wij de slechte gedachten en de onreine herinneringen, welke Satan in onze verbeelding zou wakker roepen, ijlings uit onze ziel verbannen. Het ware zeer vermetel met die gedachten te spelen: men moet ze afschudden, gelijk men het eene vonk doet, welke op onze hand komt vallen.

2. DE WAAKZAAMHEID OVER DE ZINNEN.

Deze waakzaamheid is niet minder noodzakelijk dan de eerste, daar het den duivel vooral door de zinnen gelukt, onzen geest en onze verbeelding met kwade gedachten op te vullen. Mogen de religieusen

dan met de grootste zorg alles ter harte nemen, wat de heilige Regel haar voorschrijft in zake de waakzaamheid over de zinnen. Ik zal mij bepalen tot eene beknopte uiteenzetting van de eischen der *religieuse zedigheid*, door de Heiligen zoo hoog gehouden en warm aanbevolen. De Apostel spoorde reeds de eerste Christenen dringend aan tot eene getrouwe beoefening van die schoone deugd der zedigheid. Handelt zoo, schreef hij aan de Philippeners, dat uwe zedigheid allen menschen bekend zij, dat uwe woorden, uwe blikken, uw gang, kortom uw geheel voorkomen en de geheele manier, waarop gij leeft en handelt, dermate door zedigheid uitmunten, dat allen, die u zien, gesticht door uwe voorbeelden, tot een heiligen levenswandel en tot de liefde van Jesus Christus worden aangetrokken. Voorzeker, mijne Zusters, deze aanbeveling richt zich tot u, nog meer dan tot de eerste Christenen. De zedigheid is de deugd, als 't ware onafscheidelijk verbonden met het begrip der *maagdelijkheid*. De maagd moet zedig zijn in geheel haar persoon: zedig in hare *houding*, vermijdende alle trotsche en gemaakte manieren, en vooral ook de eigenaardige onverschilligheid van de personen der wereld, zedig in haar spreken, overvloed van woorden en schaterend gelach

passen geenszins aan eene maagd. Zij moet weinig en op zachten toon spreken; hare taal moet nederig zijn, en nooit mag zij in gesprekken een toon van gezag aannemen, altijd moet zij voorzichtig en terughoudend zijn in hare woorden. Mocht het gebeuren, dat in haren onvermijdelijken omgang met de personen der wereld eenig woord hare reine ooren kwetste, dan behoort zij, tenminste door de uitdrukking van haar gelaat, te toonen, in welke mate dat woord haar onaangenaam is. „Jaag die beide vrouwen uit de spreekkamer, die u met wereldsche beuzelarijen komen lastig vallen, en u onderhouden over banden van aardsehe liefde, aardsehe toewijding!” zoo klonk, door Gods toelating, de stem eener heilige Ordestichtster na haren dood.

Zedig in haren gang: geene lichtzinnigheid, geene overhaasting, welke dikwerf de uiting zijn van een onrustig zieleleven. De gang eener maagd moet de kalmte en klaarheid harer ziel weerspiegelen. — *Zedig in hare kleedij*, daarin vermijdinge die kleine, schijnbaar geringe ijdelheden, welke men zelfs bij religieuze personen, nu en dan opmerkt. *Zedig bij het opstaan en het zich ter ruste begeben*, er aan denkende, dat de Engel-bewaarder aan hare zijde staat, en dat Gods oog haar altijd ziet. — *Zedig in geheel hare*

handelewijze, zoowel ten opzichte der medezusters als der leerlingen, vermijdende elk handenspel, liefkoozingen en in het algemeen elke misplaatste gemeenzaamheid. *Zedig, en dit vooral, in hare oogslagen.* In den Regel en Constitutiën wordt met hoogen ernst gewezen op het noodzakelijke van de zedigheid der oogen. Onze oogen zijn als twee deuren, en, om de uitdrukking des H. Geestes te bezigen, de twee vensters, door welke de dood onze zielen binnentreedt! Het kan voldoende wezen, zoo verklaren de Heiligen, één enkelen minder zedigen oogslag op een persoon der andere kunne te werpen, om in de ziel een vuur te ontsteken, dat haar zal verteeren. Eene waarlijk zuivere kloosterlinge moet zelfs vermijden, hare eigen medezusters met nieuwsgierigheid aan te zien. De H. IGNATIUS berispte eens gestreng een zijner leerlingen, die hem te strak in het gelaat blikte. Waak dus nauwlettend op uwe oogslagen, mijne Zusters, wanneer gij niet eenmaal diep rampzalig het verlies uwer zuiverheid wilt beweenen. Maak van de zedigheid uwer oogen de hoedster uwer ziel, uw *waar slot*, hetwelk den duivel elken toegang verhindert en hem zodoende belet u te bekoren en u in het verderf te storten.

3. DE WAAKZAAMHEID OVER DE GENEGENHEDEN.

Mijne Zusters, gij hebt van nature een hart, dat weet lief te hebben, dat gevoelig is voor ontvangen weldaden. Maar, indien gij deze gave, u door den Heer geschonken om in Hem alles te beminnen, niet tot God terugvoert, dan kan zij u verderfelijk worden en de oorzaak van uw eeuwig ongeluk. Door de neiging-zelve van uw hart, hecht gij u zoo licht aan een persoon, in wien gij schoone, natuurlijke hoedanigheden opmerkt, of wiens smaak en karakter met de uwe overeenstemmen, en dit vooral, wanneer die persoon U bijzondere bewijzen heeft gegeven van gehechtheid, dienstvaardigheid en toewijding. Van stonde af aan hecht zich uw hart onwillekeurig en sterk aan dien persoon, en gevoelt gij behoefte hem uwe genegenheid te bewijzen. Welnu! mijne Zusters, indien gij niet op uwe hoede zijt, ligt voor u juist daarin een groot gevaar en misschien het grootste van alle. De geest der onzuiverheid, zegt de „Geestelijke Strijd“, besteedt somtijds geruimen tijd, om de werktuigen zijner boosheid in gereedheid te brengen, maar de slagen, die hij u toebrengt zijn te vreeselijker, en de wonden, welke hij u slaat, te gevaarlijker, omdat hij de kunst verstaat, zich te vermommen en

al vleierende u den genadeslag te geven. Wanneer men, onder schoonklinkende voorwendselen van bloedverwantschap, dankbaarheid, of van deugd en verdienste van den kant des beminden persoons, voor hem eene bijzondere, eene te natuurlijke vriendschap opvat, dan mengt zich dra de onzuivere geest daarin door te lange gesprekken, door onbescheiden gemeenzaamheden; en eindelijk bereikt het doodelijke gif het hart, het verstand wordt verduisterd in die mate, dat men onbescheiden blikken, teedere woordjes, vrije gesprekken en ongepaste aardigheden als niets beschouwt; en toch ontspruiten uit dat alles bekoringen, zwaar en uiterst moeilijk te overwinnen. Vlucht dus met zorg die gelegenheid tot zondigen, want ge zijt als stroo bij een hevig vuur; vlucht die teedere, te dikwijls herhaalde gesprekken, waardoor de zinnelijke liefde wordt gevoed. Doet gij zulks niet, stelt gij u-zelfen vermetel bloot aan zoo groot een gevaar, dan is uw val waarschijnlijk, en zult gij met den eeuwigen dood worden gestraft voor uw blind vertrouwen in uw eigen krachten. De ondervinding getuigt met hoogen ernst van de waarheid dezer woorden. Breekt dus, mijne Zusters, wanneer gij u-zelfen niet in het verderf wilt storten, met al die te natuurlijke genegenheden, hetzij jegens

uwe medezusters, hetzij jegens uwe leerlingen, hetzij jegens uwe zieken, hetzij vooral jegens een persoon van het andere geslacht, ware hij ook uw bloedverwant. Al die vriendschapsbanden zijn, naar het woord der H. THERESIA, een vergif en eene pest, en de H. JOANNA DE CHANTAL voegt er bij, dat eene Overste verplicht is een spoedig en krachtigwerkend geneesmiddel aan te wenden, wanneer zulk een gevaarlijk euvel hare Gemeente is binnengeslopen.

4. HET GEBED.

Eindelijk, mijne Zusters, waakt vooral in het gebed. Het gebed, ziedaar het groote middel om alle bekoringen tegen de zuiverheid te overwinnen. Ik zou u daarover breedvoerig willen spreken; maar, omdat ik mij binnen zekere grenzen moet houden, en omdat men u dikwerf spreekt over het gebed, vergenoeg ik mij u deze drie woorden te zeggen:

Denkt er aan, dat de zuiverheid eene gave is van God, en dat gij haar niet kunt verwerven dan door het gebed: *nisi Deus det*.

Denkt er aan, dat de duivel eene slang is door zijne arglistigheid, en dat hij meer dan eens de

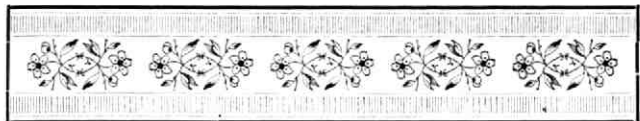
meest verlichte zielen wist te verleiden. Waakt dus in het gebed, teneinde niet in zijne strikken te vallen: *vigilantes in oratione*.

Denkt er aan, dat de duivel een leeuw is door zijne sterkte; wapent u dus met het schild des gebeds; roept de namen van Jesus en Maria aan; biedt hem krachtig wederstand door uw vertrouwen in het gebed: *Cui resistite fortes in fide*.

Nog rest mij u te spreken over drie machtige middelen om uwe zuiverheid te beschermen en haren luister in uwe zielen te verhoogen. Die middelen zijn u wel bekend; daarom zal ik er slechts in het kort over spreken.

IV.

Bijzondere middelen om de deugd van zuiverheid in zich te bewaren en te volmaken.

1. DE VEELVULDIGE BIECHT.

Hebt de meeste achting, mijne Zusters voor de veelvuldige Biecht. De Biecht dient niet slechts om den zondaren de vriendschap van God terug te schenken, zij heeft ook de strekking, de rechtvaardige zielen van de kleinste vlekken te louteren, en haar een altijd grootere reinheid van geweten te verschaffen. Om dit doel te bereiken moet gij, mijne Zusters, u minder bezighouden met het onderzoek uwer fouten, dan met de zorg u daarvan te beteren. Verwek over uwe dagelijksche fouten, en vooral ook over de zwaardere misslagen van uw voorgaand leven, een akte van waar berouw, vergezeld door een goed voornemen; op deze wijze zullen uwe biechten uwe smart over begane fouten steeds toen

toenemen, en u het vermijden van nieuwe misslagen vergemakkelijken. Hierin bestaat wat men noemt de sacramentele genade der Biecht. Om zich met deze genade te verrijken, om eene groote reinheid van geweten te verwerven, zegt de H. ALPHONSUS, hadden een groot getal Heiligen de gewoonte aangenomen, dagelijks hunne Biecht te spreken. Legt uwe Biecht af in denzelfden geest, dan zullen uwe Biechten voor u, evenals voor de Heiligen, een machtig middel zijn, om uw hart steeds reiner en reiner te maken.

2. DE COMMUNIE.

Hebt nog hoogere achting voor de H. Communie. Gij ontvangt daarin, naar het getuigenis van uw geloof, Jesus Christus, de zuiverheid zelve; zij is, zoo jubelt de propheet, de tarwe der uitverkoornen, de wijn, die Maagden voortbrengt. Wanneer gij de H. Communie met de vereischte gesteltenissen ontvangt, zegt de H. ALPHONSUS, brengt zij u wonderbare vruchten voort: zij vermeedert in u de heiligmakende genade, zij bewaart u tegen doodzonden, zij wischt al uw dagelijksche fouten uit, door de

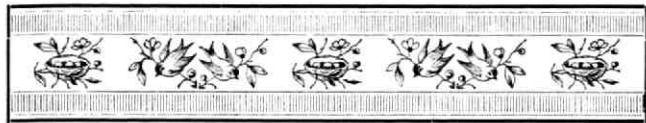
akten van berouw en liefde, die gij verwekt; zij schenkt u een zeer groote geestelijke zoetheid; zij vereenigt u op de nauwste wijze met Jesus Christus, en is voor u, naar zijne belofte, het onderpand eener gelukzalige verrijzenis. Ontelbare malen gezuiverd en geheiligd door dat hemelsche Brood, zullen uwe lichamen als 't ware schitteren met de onbeschrijfelijke zuiverheid van het Lichaam van Jesus Christus. Maar om deel te hebben aan al die kostbare uitwerkselen der H. Communie moet gij zorg dragen, haar met de meeste zorg te ontvangen. Bereidt u voor door akten van geloof, ootmoed, berouw, vertrouwen en liefde, en door een vurig verlangen, om u met Jezus Christus te vereenigen. Draagt ook zorg, telkens na ontvangst der H. Communie een vurig dankgebed te verrichten.

3. DE GODSVRUCHT TOT MARIA.

Eindelijk, mijne Zusters, wilt gij uwe maagdelijke zuiverheid ongeschonden bewaren, haren luister in uwe zielen verhoogen, hebt dan innig en warm MARIA lief, de reinste onder de Maagden. Door Haar beschermd, hebt gij niets te vreezen. Is zij

niet het zuiverste en kuischte van alle schepselen? De H. AMBROSIUS noemt haar de Standaard-draagster der maagdelijkheid; de H. EPIPHANUS: de Vorstinne der maagdelijkheid; de H. JOANNES DAMASCENUS: de Koninginne, de Moeder en de Glorie der Maagden; de Kerk: de allerzuiverste Moeder, de Maagd der Maagden, de Onbevleete Maagd. O gij allen, die maagden zijt, roept de H. CHRYSOSTOMUS uit, vertrouwt toch aan die zeer heilige Maagd, aan de Moeder Gods, de parel uwer maagdelijkheid: zij zal u door hare machtige bescherming in het zeer schoone, zeer kostbare, onbederfelijke bezit daarvan handhaven. Deze woorden, mijne Zusters, zijn voldoende, om u het groote gewicht van de godvrucht tot de H. Maagd te bewijzen, wanneer het geldt den schat uwer zuiverheid te bewaren. Bemint dus van ganscher harte de allerheiligste Maagd MARIA, beveelt u onophoudelijk in hare bescherming en laat vooral niet na, in uwe bekoringen, hare hulp af te smeeken, haar H. Naam met dien van Jesus biddend uit te spreken.

V

VOORRECHTEN DER MAAGDELIJKE ZUIVERHEID.

Zij zijn groot en kostbaar, zeggen ons de Heiligen, de voorrechten der maagdelijkheid! Ik zal er mij toe bepalen, mijne Zusters, u de voornaamste dier voorrechten op te noemen, opdat gij Jesus Christus danket, die zulk een gelukkig lot uw deel liet worden.

1. Uwe maagdelijkheid vrijwaart u van die ongerustheden, van de gewetensangsten en van de zielsgevaaren, waaraan eene gehuwde vrouw in de wereld altijd bloot staat. In zijn heerlijk boek over de ware bruid van Jesus Christus, wijst de H. ALPHONSUS met nadruk op de hooge waarde van dit eerste voorrecht.

2. De maagdelijkheid vergemakkelijkt u zeer het verkeer met God in het gebed. Terwijl de gehuwde vrouw dagelijks te nauwernood eenige

oogenblikken kan afzonderen, om zich met God en het heil harer ziel bezig te houden, denkt de maagd, vrij van alle aardse beslommingen, er slechts aan, zich zuiver naar lichaam en geest te bewaren, teneinde welgevallig te zijn aan haren God, en op iederen stonde van den dag kan zij Hem de wierook van haar gebed aanbieden. Zoo spreekt de H. PAULUS. En inderdaad, groot en kostbaar is dit voorrecht, daar niets voor uw eeuwig geluk noodzakelijker is dan het gebed.

3. De maagdelijkheid schenkt aan de ziel eene wonderbare geestelijke vruchtbaarheid. Van wie bedient zich Jesus Christus om in de wereld de wonderen zijner genade te wrochten, de bekeering en heiligmaking der zielen te bewerken? Van de maagdelijke personen: van de priesters, van de kloosterlingen van beider kunne. Welk een eer voor u, mijne Zusters, uwe hulp te leenen bij een zoo goddelijk werk.

4. De H. JOANNES, de maagdelijke discipel en de welbeminde van Jesus, heeft van den Zaligmaker drie groote voorrechten ontvangen; zeer diep mocht hij in de kennis Zijner godheid doordringen, hij mocht rusten aan het Goddelijke Hart, en hij ontving Jesus' Moeder tot erfdeel. Tot hem richtte Jesus,

aan het Kruis genageld, dit woord: „Ziedaar uwe Moeder“. De maagdelijke zielen deelen in dit drievoudig voorrecht: zij ontvangen van God, vooral in het gebed, een helder licht om Jesus Christus en de geheimen der Menschwording te kennen; zij zijn bijzonder dierbaar aan het Hart van Jesus, en het voorwerp van de teedere liefde zijner goddelijke Moeder.

5. De maagdelijke zuiverheid doet ons deel hebben aan de natuur der Engelen, en schenkt ons eene groote gelijkenis met God, de oneindige zuiverheid. De maagden, zegt St. AUGUSTINUS, zijn de Engelen der aarde.

6. De maagdelijkheid wordt in den Hemel met eene geheel bijzondere gloriekroon gesierd. Dit woord drukt ons de hooge eer en vreugden uit, welke den maagden in den Hemel zijn weggelegd, en volgens den H. AUGUSTINUS bestaan die eer en die glorie hierin, dat de maagden zich in de eindelooze reeks der eeuwen in Jesus Christus, den Bruidegom der maagdelijke zielen, met Jesus Christus, door Jesus Christus en in het gevolg van Jesus Christus mogen verblijden.

In verrukking gebracht door zulke groote voorrechten, roept de H. EPHREM uit: O zuiverheid,

engelachtig leven! o zuiverheid, welke degenen, die u bezitten met vreugde overstelpt! O zuiverheid, die den mensch wicken leent om zich te verheffen tot in de sferen van het goddelijke! o zuiverheid, wagen van Elias, gij voert de zielen naar den Hemel!

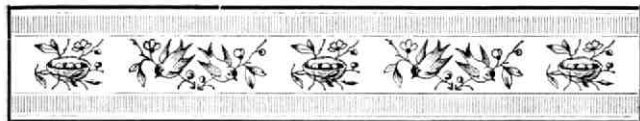
Bemint dus, mijne Zusters, en hebt warm lief deze heerlijke deugd, welke geheel uwe glorie vormt. Doch vergeet niet, dat gij, om haar te bewaren, gebruik moet maken van alle voorbehoedmiddelen, door mij aangeduid. Zij is eene *teedere deugd*, eene schoone lelie, welke door het kleinste windje der wereld kan worden geknakt; zij is eene *broze deugd*, welke gij, naar PAULUS' woord, als een schat in een aarden vaas, uw lichaam, moet dragen; 't is eene *engelachtige deugd*, welke Satan, de gevallen engel, onophoudelijk tracht u te ontrooven; het is eene *goddelijke deugd*, waarin God alleen door zijne genade u kan bewaren. Vraagt dus met den Wijze aan God deze liefelijke deugd, smeekt ze van Hem af door vurige aanhoudende gebeden.

GEBED VAN DEN H. THOMAS VAN AQUINO OM DE
GENADE DER HEILIGE ZUIVERHEID TE VERKRIJGEN.

Dierbare Jesus, ik weet, dat elke volmaakte gave, en in het bijzonder die der heilige zuiverheid, ten eenemale en alleen afhangt van uwe genade. Zonder U vermag het schepsel niets. Ik bid en smeeek u, mijne ziel en mijn lichaam in zuiverheid te bewaren. Mocht ik ooit eenigen zinnelijken indruk ontrangen, bekwaam om in mij die liefelijke deugd te schaden, wil dan, o Opperste Gebieder van mijne vermogens, tot het laatste spoor van dien vervloekten indruk wegragen, opdat mijn hart, zuiver en van het zinnelijke onthecht, zich tot u verheffe, en opdat ik, kuisch tot aan mijn laatsten snik, mij elk oogenblik op het altaar uwer goddelijke Majesteit slachtoffere. Amen.

HOOFDSTUK III.

OVER DE GELOFTE VAN GEHOORZAAMHEID.

Eerbied, aan de Oversten en aan hun gezag verschuldigd. — Macht der Oversten : 1°. Macht als Overste. 2°. Macht, voortvloeiende uit de Gelofte. 3°. Onlerscheid tussehen deze twee machten. — Grenzen dier machten. — Over de noodzakelijke gehoorzaamheid. — Over de volmaakte gehoorzaamheid. — Onschatbare voordeelen der volmaakte gehoorzaamheid.

Paus JOANNES de XXII^{ste}, over de klooster-geloften sprekende, heeft dit merkwaardige woord geuit : „Groot is de armoede, grooter nog de zuiverheid, doch de gehoorzaamheid overtreft alles. Grooter dan zij wordt er in het religieuse leven niets gevonden.

De gelofte van gehoorzaamheid bekleedt dus den voorrang boven de twee andere geloften ; de reden hiervan is duidelijk, zegt de H. THOMAS ; hoe kostbaarder de goederen zijn, die men ter liefde van Jesus Christus opoffert, des te voortreffelijker het

het offer. Welnu, door de gelofte van gehoorzaamheid wijdt de religieus aan God de inwendige goederen der ziel, datgene, wat hem het dierbaarst is: zijne vrijheid en zijn wil. Hij brengt Hem het grootste, het volmaakste offer, dat hij kan brengen. De religieuze gehoorzaamheid is de brandofferande, waar het offer geheel en zonder voorbehoud wordt opgedragen ter meerdere glorie van God.

Geen verwondering kan het dus baren, dat de Heiligen in hunne geschriften aan de gehoorzaamheid zulk een grooten lof hebben toegezwaaid. Zij verklaren, dat de gehoorzaamheid de uitmuntendste, de noodzakelijkste deugd is voor den kloosterling; dat zij de beoefening van alle andere religieuze deugden in zich besluit, dewijl het voldoende is waarlijk gehoorzaam te zijn om ze alle te beoefenen. De gehoorzaamheid, zegt St. AUGUSTINUS, is de moeder van alle deugden.

De Heiligen verklaren verder, dat de gehoorzaamheid geheel de kracht en het leven van eene religieuze Instelling uitmaakt; dat zij de ziel is, die haar doet leven, de wortel die haar voedt en vruchten doet dragen, het fundament, waarop zij steunt, de spil, waarom zij zich beweegt, het gebint, dat al hare deelen onderling aaneen hecht, zoodat,

wanneer de gehoorzaamheid ontbreekt, zij onvermijdelijk tot een puinhoop zal instorten.

Derhalve, is in het religieuze leven niets meer noodzakelijk dan de gehoorzaamheid. Daarom heb ik gemeend, dit onderwerp met eene meer dan gewone zorg te moeten behandelen.

I.

OVER DEN EERBIED, AAN DE OVERSTEN EN AAN HUN GEZAG VERSCHULDIGD.

De H. IGNATIUS sprak dikwijls tot zijne religieusen: „Broeders, ieder uwer legge zich met al zijn kracht er op toe, in elken overste, wie hij zijn moge, onzen Heer Jesus Christus te beschouwen, om Hem in den persoon der Oversten allen eerbied en alle gehoorzaamheid te bewijzen, welke men aan zijne Goddelijke majesteit verschuldigd is”. Naar het gevoel van dien grooten Heilige is dus de eerste plicht van een religieus ten opzichte van zijnen Overste, hem te eerbiedigen. Hoe dikwijls herinnert God in het Oude Verbond de Joden aan die wet van eerbied jegens de Oversten!

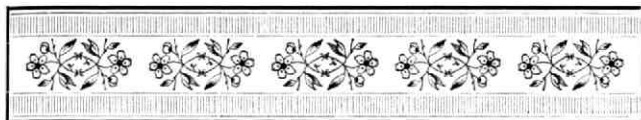
Niet tegen u, sprak de Heer tot Mozes, niet tegen u heeft dat volk gemord en zich verzet, het

was tegen Mij-zelve; daarom zal Ik het straffen in mijne verbolgenheid. God beschouwt dus elke belediging, den Oversten aangedaan, als tegen Hem-zelf gericht. En heeft Jesus Christus dit niet met nog meer nadruk gezegd, toen Hij zijnen Apostelen verklaarde: „*Die u versmaadt, versmaadt Mij*”? Eene religieuse moet zich dus wel wachten, te kort te blijven aan den eerbied haren Oversten verschuldigd. Waagt het niet, zegt de Heer, *uwe hand uit te steken naar mijne Gezalfden*; spreekt geen kwaad van hen, velst geen oordeel over hen, sta niet tegen hen op; want Ik laat die beledigingen niet ongestraft. Maar het is niet genoeg mijne Zusters, elke oneerbiedigheid tegen uwe Oversten te vermijden, gij moet haar, volgens het in alle welgeregelde communiteiten aangenomen gebruik, ook zichtbare bewijzen van uwen eerbied geven. Dien eerbied zijt gij vooral schuldig aan uwe eerste Overste. Wanneer zij u voorbij gaat, wanneer zij u op hare kamer ontbiedt, of u eenig voorwerp geeft, groet haar dan met een buiging van uw hoofd; indien zij op een plaats komt, waar gij u reeds bevindt, staat dan op en blijft in staande houding, totdat zij-zelf zich heeft nedergezet; wanneer zij spreekt, onderbreekt haar niet, en veroorlooft u nooit haar tegenspreken; wanneer zij

des morgens of des avonds u haren zegen geeft, ontvangt die zegening dan in den geest des geloofs. In één woord, koestert voor uwe Oversten en voornamelijk voor uwe eerste Overste, den diepsten eerbied; geeft haar alle bewijzen van eerbied, door den Regel geeischt, en schroomt niet hierin ver te gaan: kan men Jesus Christus wel te veel eerbied betuigen? De eerbiedwaardige OLIER, stichter van het Seminarie St. SULPICE te Parijs, maakte een kniebuiging telkens, wanneer hij de eel van Pater DE CONDREN, zijn Overste, voorbijging. Toen men hem vroeg, waarom hij aldus handelde, antwoordde hij: „niet Pater CONDREN is daar, maar Jesus Christus in Pater CONDREN.” Ziedaar den geest der Heiligen! Zoo handelt elke goede religieus: nooit moet hij in zijne Oversten den mensch beschouwen met zijn deugden of natuurlijke gebreken, maar alleenlijk Jesus Christus, teneinde *Hem* in den persoon der Oversten den eerbied te bewijzen, waarop Hij-zelf recht heeft. Maar de Oversten zijn niet slechts de vertegenwoordigers van Jesus Christus door hunne waardigheid, zij zijn dit ook, en op de eerste plaats, door het gezag, waarmede Hij hen heeft bekleed. Hooren wij, wat de H. PAULUS te dezer zake in zijne Epistelen beveelt. Nadat hij heeft gezegd:

„Geeft uwen Oversten de eer, die hun toekomt, „*Honorem cui honorem*”, voegt hij er bij over de gehoorzaamheid, hun verschuldigd: „Weest hun onderdanig; want zij waken als die rekenschap moeten geven voor uwe zielen”. Het is dus niet voldoende, den persoon der Overste te eeren; men moet hun vooral ook gehoorzamen: *Obedite praepositis vestris*”. Over deze gehoorzaamheid zal ik in de volgende artikelen spreken, en teneinde vooral duidelijk te zijn, zal ik een aanvang maken door de gronden dier gehoorzaamheid aan te geven, gronden welke ten eenenmale samensmelten met de macht, den Oversten verleend, om over ons te bevelen.

II.

Macht der Oversten: 1°. Macht als Overste, 2°. Macht voortvloeiende uit de gelofte, 3°. Onderscheid tusschen deze twee soorten van macht.

De Overste eener Communititeit heeft twee wel onderscheiden soorten van macht over hare medezusters:

De eerste soort van macht bezit zij in hare hoedanigheid van hoofd des religieusen huisgezins. Deze macht is door de Zusters erkend en aangenomen vóór hare professie, door het feit-zelf, dat zij, de begeerte uitdrukkende van in het klooster te worden opgenomen, hebben aangeboden om, naar de voorschriften des Regels, onder haar gezag te leven. Van toen af is zij hare wettige Overste geworden en werden de Zusters hare onderhoorigen, zij werd de moeder en de Zusters werden hare dochters; en hierdoor verwierf zij de macht om, overeenkomstig den Regel, over haar te bevelen en over haar en hare daden te beschikken voor het welzijn der

Communitieit. Uit deze macht vloeit, zelfs voor de novicen, de verplichting voort, aan de bevelen der Oversten te gehoorzamen. Zulks wordt door een geleerd Asceticus in de volgende woorden gezegd: De Novicen zijn verplicht de voorschriften des Regels te onderhouden en aan hunne Oversten onderdanig te zijn, en deze verplichting spruit voort uit de overeenkomst, ten minste zwijgend tusschen haar en de Orde of de Congregatie aangegaan, door het feit zelf van hunne intrede en toelating.

De andere soort van macht der Overste spruit voort uit *de gelofte van gehoorzaamheid*, door de Zusters op den dag harer professie afgelegd. Deze gelofte besluit, volgens den H. THOMAS, twee *beloften* in zich, eene aan de Oversten, de andere aan God: *aan de Oversten*, de belofte van hun te gehoorzamen; *aan God* (en deze is de eigenlijke gelofte) de belofte van steeds de gehoorzaamheid te bewijzen, aan de Oversten beloofd. Welke verplichtingen volgen uit die beloften! Uit kracht der eerste belofte (en ook, zooals de H. ALPHONSUS zegt, uit kracht van de schenking van haar-zelfen, door de professie aan de Orde gedaan,) verbindt zich de religieuse, *de deugd van gehoorzaamheid* ten opzichte van hare wettige Oversten te beoefenen. Uit kracht der tweede belofte

(en deze is nog ernstiger en nog strenger bindend), verplicht zij zich aan hare Oversten te gehoorzamen, telkenmale, wanneer dezen haar iets zullen bevelen *uit kracht der gelofte*.

Tusschen de macht, voortvloeiende uit de gelofte, en die, welke uit het ambt van Overste voortvloeit, bestaan punten van verschil, die het noodzakelijk is wel te kennen.

1. De eerste soort van macht, uit de gelofte geboren wordende, behoort slechts aan de titeldragende Oversten, aan de eerste Oversten, de tweede macht daarentegen behoort weliswaar in eigendom aan de eerste Overste, maar deze deelt hare macht aan ondergeschikte Oversten mede, door het feit-zelf, dat zij haar in bediening stelt, — en men moet aan de ondergeschikte Overste gehoorzamen, in evenredigheid der mate van gezag, haar toevertrouwd. De volmaakte gehoorzaamheid vraagt zelfs, dat men gehoorzame aan elke Zuster, die in het Huis met eenige waardigheid is bekleed; daarom wordt in sommige Regels bepaald; dat, wanneer eene Zuster aan eene andere in derzelver bediening tot hulp wordt toegevoegd, de eerste aan de laatste ondergeschikt moet wezen voor wat betreft datgene, wat met de bediening in betrekking staat.

2. De eerste soort van macht strekt zich klaarblijkelijk alleen uit tot de geprofeste Zusters, omdat slechts dezen gelofte van gehoorzaamheid hebben gedaan; de tweede soort van macht daarentegen, welke de Overste bezit in hare hoedanigheid van hoofd der Gemeente strekt zich uit tot *alle* leden der Gemeente, zoowel tot de postulanten en de novicen als tot de geprofesten.

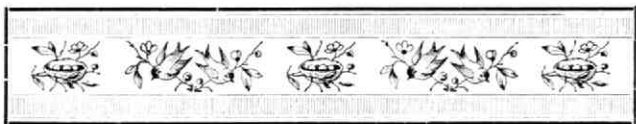
3. De eerste soort van macht heeft slechts de bevelen, de voorschriften der Oversten tot voorwerp; de tweede echter niet slechts hare bevelen, maar ook haar eenvoudigen wil en hare wenschen. Het is de moederlijke macht, die haar veroorlooft over hare Zusters te beschikken, gelijk eene moeder over hare kinderen ten dienste van het huisgezin. Alles wat zij voorschrijft op grond van die macht is daarom nog niet verplichtend, want het is doorgaans in geenendeel de bedoeling eener moeder, haar kind op straffe van zonde iets te bevelen; zij bepaalt er zich schier immer toe, haren wil kenbaar te maken. De eerste macht daarentegen verplicht altijd op zonde.

4. Eindelijk, de eerste macht is aan de Oversten verleend, om te eischen, dat hare Zusters zich kwijten van hare gelofte van gehoorzaamheid; de tweede macht om hare Zusters de deugd van

gehoorzaamheid wel te doen beoefenen, (tot welke zij zich ook door hare gelofte hebben verbonden.) En beide soorten van macht hebben tot gemeenschappelijk doel de heiligmaking der religieusen.

Ziedaar de beide machten van eene Overste over hare onderdanen. De oorsprong en de natuur dier machten, alsmede de punten van verschil, welke tusschen dezelve bestaan, en het doel, dat zij beoogen, zullen u thans duidelijk zijn.

III.

GRENZEN DEZER BEIDE MACHTEN.

De grenzen dier beide machten zijn slechts die, welke de goddelijke wetten en de Regel der Orde of Congregatie hebben afgebakend, zoodat eene Overste zich slechts van hare machten kan bedienen voor het welzijn harer Zusters en overeenkomstig den Regel. Hieruit volgt:

1. Het is duidelijk, dat de Overste nooit iets mag bevelen, waardoor God zou beledigd worden; in dusdanig geval waren de Zusters nooit verplicht haar te gehoorzamen. Maar te dezer zake maakt de H. ALPHONSUS eene belangrijke bemerking: Eene Zuster mag slechts dan aan hare Overste gehoorzaamheid weigeren, wanneer 't geen geboden is, *klaarblijkelijk* eene doodzonde of dagelijksche zonde zoude vormen. *Bestaat er twijfel, dan moet zij gehoorzamen.* Het is haar zeker niet verboden, dan, wanneer

zij in het gegeven bevel eene zonde meent te zien, een hooger gezag, haar Biechtvader b.v. te raadplegen; maar de verplichting van te gehoorzamen blijft zoolang bestaan, als zij niet diep is overtuigd, dat haar eene zonde wordt geboden.

2. Het is der Overste geenszins geoorloofd, iets te bevelen, dat in strijd is met den Regel, want de Zusters hebben zich slechts tot gehoorzaamheid verbonden overeenkomstig den Regel, dien zij hebben aanvaard: doch men lette er wel op, dat eene weigering slechts dan is gerechtvaardigd, wanneer het gebodene *klaarblijkelijk* met den Regel in strijd is.

Ook zou een Zuster, die uitsluitend aan het onderwijs was gewijd, niet verplicht zijn te gehoorzamen, wanneer de Overste van haar eischte, dat zij geregeld de zieken ging verplegen in een gasthuis. Evenmin zou zij gehouden zijn dagelijks buitengewone werken van boetvaardigheid te doen, die niet door den Regel zijn voorgeschreven, dewijl zij zich daartoe geenszins verbonden heeft; maar indien de Overste haar beveelt een harer kranke medezusters te verplegen, of wanneer zij haar eene bijzondere boetedoening oplegt voor een beganen misslag, dan moet zij gehoorzamen. Zij moet ook gehoorzamen, wanneer de Overste haar

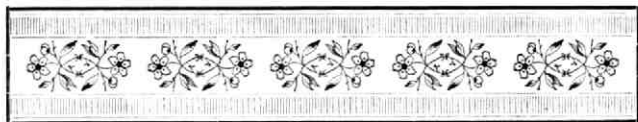
vrijstelt van een oefening, door den Regel voorgeschreven; zij moet zich dan overtuigd houden, dat de Overste eene gegronde reden heeft om haar daarvan dispensatie te verleenen, en dat God alsdan niet die oefening van haar verlangt, maar de gehoorzaamheid. Wanneer men zegt, dat de Oversten bevelen moeten geven volgens den Regel, bedoelt men hier niet alleen die zaken, uitdrukkelijk in den Regel vermeld, maar ook die, welke, schoon niet uitdrukkelijk vermeld, er toch in vervat zijn, en die kunnen bijdragen tot bevordering der religieuse tucht of van het ware welzijn der communiteit.

3. Eene Overste heeft de macht op dagelijkse zonde eene ernstige zaak te gebieden, tot welke men uit andere oorzaken reeds was verplicht; maar zij kan geenszins eene onder alle opzichten lichte zaak op doodzonde bevelen. De reden hiervan is, dat voor de gehoorzaamheid, evenals voor de andere geboden, *eene ernstige materie moet aanwezig zijn, om eene ernstige verplichting te kunnen vormen.* Merken wij hierbij op, dat eene op zich-zelf lichte zaak door bijkomende omstandigheden van ernstigen aard kan worden. Zoo is het verbreken der silence eene kleine zaak op zich-zelve, maar indien eene Zuster, door veelvuldige overtredingen op dit punt,

oorzaak is, dat de andere Zusters de stilzwijgendheid niet meer bewaren en die regel in verval komt, krijgt de zaak een ernstig karakter, en de Overste kan die Zuster dan zelfs op doodzonde verplichten, de silence in acht te nemen.

IV.

OVER DE NOODZAKELIJKE GEHOORZAAMHEID.

De H. THOMAS onderscheidt drie soorten van gehoorzaamheid : onvoorzichtige gehoorzaamheid, noodzakelijke gehoorzaamheid, volmaakte gehoorzaamheid. Deze verdeeling is volledig en verklaart ons zeer duidelijk al hetgeen met de gehoorzaamheid in betrekking staat. De *onvoorzichtige* gehoorzaamheid is die, welke zich tot ongeoorloofde zaken uitstrekt. Zooals wij in het voorgaande artikel hebben gezien, is deze gehoorzaamheid nimmer geoorloofd ; nooit mag eene religieuze gehoorzamen aan een gebod, dat *klaarblijkelijk* eene doodzonde of dagelijksche zonde in zich zoude bevatten.

De *noodzakelijke* gehoorzaamheid is die, welke alle geoorloofde geboden der Overste tot voorwerp heeft, en waaraan men niet zonder zonde kan te kort blijven. De *volmaakte* gehoorzaamheid is die, welke zich uitstrekt tot alle wenschen der Oversten,

en die deze wenschen blijmoedig en op verstandige wijze uitvoert. Zij smelt saâm met de deugd van gehoorzaamheid, in hare geheele uitgestrektheid beschouwd, en met al derzelve hoedanigheden. De deugd van gehoorzaamheid, verklaren de godgeleerden, volmaakt onze gehoorzaamheid.

In *dit* artikel wordt alleen de noodzakelijke gehoorzaamheid behandeld, die slechts de geboden van de Overste tot voorwerp heeft en de strenge verplichting welke zij opleggen. Zij betreft op de eerste plaats en uit het wezen der zaak de bevelen, door de Oversten krachtens de gelofte gegeven; zij betreft verder de geboden, welke zij geven uit kracht van hun ambt, in hunne hoedanigheid van Oversten. Thans gaan wij de noodzakelijke gehoorzaamheid uit beide oogpunten beschouwen.

§ I.

Over de noodzakelijke gehoorzaamheid in betrekking tot de bevelen, welke de Oversten geven *uit kracht* der geloften; — zonden, welke men begaat door tegen die gehoorzaamheid te handelen.

1. *Over de Gelofte en derzelve verplichtingen.*

Wat is de gelofte van gehoorzaamheid?

De gelofte van gehoorzaamheid, verklaren de godgeleerden, is eene aan God gedane belofte van

te gehoorzamen aan zijne Oversten in alles, wat zij overeenkomstig den Regel zullen bevelen. Voegen wij de uitlegging bij elk dezer woorden.

Het is eene aan God gedane belofte; dus beveelt ons de deugd van godsdienstigheid, haar te onderhouden, want de gelofte is eene daad van godsdienstigheid. Het is eene aan God gedane belofte van te gehoorzamen aan zijne Oversten; derhalve, de belofte wordt wel aan God gedaan, maar de verplichting welke zij oplegt, bestaat in het bewijzen van gehoorzaamheid aan de Oversten, die ons in Zijne plaats bestieren.

Het is eene belofte van te gehoorzamen aan de bevelen der Oversten; dus bestaat het voorwerp der gelofte alleenlijk in het gebod van de Overste; hierin is de gelofte onderscheiden van de deugd, die den wil der Oversten in deszelfs geheele uitgestrektheid tot voorwerp heeft, zelfs hun eenvoudige verlangens. Eindelijk voegt de godgeleerde definitie er bij: „In alles wat zij bevelen *overeenkomstig den Regel*”. Dit laatste woord is bereids uitgelegd in het vorige artikel. Maar welke zijn voor eene religieuse die Oversten, aan wie zij moet gehoorzamen uit kracht harer gelofte?

De ascetische godgeleerden antwoorden:

Op de eerste plaats de Paus, eerste Overste

van alle mannelijke en vrouwelijke religieusen.

De Bisschop, voor alle Communiteiten of religieuse Congregatiën, die hij-zelf zou hebben goedgekeurd. In dat geval, zegt GAUTRELET, is hij de ware Overste, en alle religieusen moeten hem gehoorzamen, vooral dan, wanneer hij uit kracht der gelofte beveelt.

In de andere Communiteiten of Congregatiën, zijn de religieusen ook verplicht hem uit kracht der gelofte te gehoorzamen, in alle gevallen, waarin de Regel of de voorschriften der Kerk het eischen. Overigens kan het alle betoog missen, dat de religieusen, wie of wat zij wezen mogen, evenals de andere geloovigen verplicht zijn, in alles, wat de kerkelijke tucht betreft, aan de Bisschoppen te gehoorzamen.

Eindelijk de Overste van een Gemeente of van eene religieuse Instelling. Maar, zegt de vrome en geleerde MEYNARD in zijn boek over het bestier der religieusen, daar een formeel gebod van gehoorzaamheid altijd eene ernstige zaak is, en daar men van dit middel slechts met de grootste voorzichtigheid mag gebruik maken, wordt de macht om uit kracht der gelofte te bevelen door de Constitutiën gemeenlijk slechts verleend aan de Algemeene Overste *in de*

Congregatiën; en in de *onafhankelijke* Gemeenschappen moet de Overste in het algemeen den raad des Bisschops inwinnen, alvorens van hare macht gebruik te maken.

Thans, mijne Zusters, kent gij de verplichtingen door de gelofte opgelegd, en de Oversten, aan wie eene religieuse uit kracht harer gelofte moet gehoorzamen.

2. Zonden tegen de Gelofte.

Wanneer bedrijft eene Zuster eene doodzonde tegen hare gelofte?

Naar het algemeen gevoelen der godgeleerden, zondigt eene religieuse zwaar in drie gevallen:

a) Wanneer zij weigert een bevel uit te voeren, eene zaak van voldoende gewicht betreffende, dat de eerste Oversten haar in de volgende woorden geven: *In den naam van Jesus Christus, of wel: op uwe gelofte van gehoorzaamheid, beveel ik u, verbied ik u*

b) Wanneer zij, in zake de gehoorzaamheid, op *formeele* wijze het gezag miskent eener Overste, zelfs eener ondergeschikte Overste, die niet kan bevelen uit kracht der gelofte, maar alleen in hare

hoedanigheid van Overste. De *formeele* miskenning van het gezag is altijd eene ernstige zaak, strijdig met de gelofte.

Men moet hier echter bemerken, dat het voor eene *formeele miskenning* niet genoeg is, dat men gehoorzaamheid weigert, dewijl het bevel u niet welgevallig is of dewijl de Overste, als privaat persoon beschouwd, u mishaaft; doch de miskenning-zelf van haar gezag *als Overste* moet de reden zijn der ongehoorzaamheid. God beware u, mijne Zusters, voor eene verregaande afwijking van de heilige geloften, door u vrijwillig afgelegd! Voorzeker, zulk een geest van opstand is hoogst zeldzaam. Om zulke buitensporigheden te vermijden, moeten de Zusters zich gewoon maken, aan elk ontvangen bevel te gehoorzamen, ook dan, wanneer het bevel mishaaft, ook dan, wanneer de Overste niet in den smaak valt.

c) Eindelijk wordt er eene zware zonde begaan, ten minste tegen de liefde of de rechtvaardigheid, wanneer de ongehoorzaamheid eene groote ergernis teweeg brengt in de oogen der Zusters of van wereldlijke personen, of wanneer de ongehoorzaamheid een groot tijdelijk of geestelijk nadeel voor de Gemeente of voor anderen ten gevolge heeft.

Ziedaar de gevallen, waarin eene religieuse zwaar zoude zondigen, door niet te gehoorzamen aan de bevelen van hare Oversten. Hieruit meen ik terecht te mogen besluiten, dat een religieuse slechts zelden eene doodzonde tegen hare gelofte van gehoorzaamheid bedrijft: omdat slechts zelden eene Overste uit kracht der beloofde gehoorzaamheid beveelt; omdat slechts zelden een kloosterling of eene kloosterlinge *formeel* het gezag van hun Oversten miskennen; omdat slechts zelden de ongehoorzaamheid ernstige gevolgen na zich sleept, waarvan wij hebben gesproken. Doorgaans, zegt een godgeleerde, zijn de zonden van religieuse personen tegen de gehoorzaamheid slechts dagelijksche zonden.

Wanneer bedrijven de religieusen eene dagelijksche zonde tegen hare gelofte?

Algemeen zeggen de schrijvers, dat men eene dagelijksche zonde begaat, wanneer men een gebod overtreedt, in deze woorden gegeven: „ik gebied, ik beveel, ik verbied; maar, aldus de bemerking van een godgeleerde, deze gebiedende woorden geven niet altijd te kennen, dat eene Overste de bedoeling heeft, de Zusters in geweten te verplichten, en deze bedoeling wordt vereischt, opdat er een gebod van gehoorzaamheid zij. Men moet dus onderscheid maken:

Wanneer de Oversten zich van deze woorden bedienen, sprekende tot de geheele Gemeente, om een voorschrift des Regels te bevelen, kunnen de Zusters aannemen, dat de Overste, indien zij niet uitdrukkelijk het tegendeel te kennen geeft, geenszins de bedoeling heeft, haar een gebod van gehoorzaamheid te geven, doch haar slechts sterk wil aansporen om met meer nauwgezetheid de kloosterlijke tucht te onderhouden. Zoo de Overste daarentegen diezelfde woorden richt tot eene Zuster in het bijzonder, hetzij om haar iets te verbieden, hetzij om haar iets op te leggen, b.v. om een of andere betrekking te verbreken, of dit of dat werk te verrichten, bedoelen zij gewoonlijk eene ernstige verplichting, vooral, wanneer de Overste zeide: „Ik beveel u dringend, ik verbied u volstrekt“, en nog meer, indien zij zeide: „Ik verplicht u op zonde om” Want dan is het duidelijk, dat de Overste gehoorzaamheid eischt op zonde, doch slechts op dagelijksche zonde, omdat zij zich niet bediend heeft van de woorden: „*uit kracht der gehoorzaamheid*,“ hetwelk altijd een ernstig gebod van gehoorzaamheid aanduidt.

Merken wij hier twee dingen op: ten eerste, men begaat eene dubbele fout, wanneer men tegen de gelofte zondigt: eene fout tegen de gelofte-zelf

en eene fout tegen de deugd van gehoorzaamheid; ten tweede, het is algemeen gebruikelijk, dat de Oversten niet op *zware zonde* bevelen, tenzij krachtens de gelofte.

Daar het evenwel onbetwistbaar is, dat in de Succursaalhuizen de Oversten, welke slechts macht hebben, voortvloeiende uit hun ambt, somtijds, wegens het ernstige van het geval, toch konden bevelen op doodzonde, en daar zij altijd macht hebben om op dagelijksche zonde iets te gebieden, is het noodzakelijk de verplichtingen te verklaren, welke de Oversten kunnen opleggen uit kracht van haar ambt.

§ II.

Over de noodzakelijke gehoorzaamheid in betrekking tot de bevelen, door de Oversten gegeven *uit kracht van haar ambt*; — zonden, welke men bedrijft, door aan die gehoorzaamheid te kort te blijven.

1. *Over de bevelen, door Oversten uit kracht van haar ambt gegeven.*

Wanneer de Oversten bevelen *als Oversten*, d. i. krachtens hun ambt, zijn de Zusters verplicht, haar evengoed te gehoorzamen, als wanneer zij iets

bevelen krachtens de gelofte; slechts de beweegreden om te gehoorzamen verschilt. De deugd van *godsdienschtigheid* verplicht haar te gehoorzamen, wanneer de Oversten krachtens de gelofte bevelen, terwijl de deugd van gehoorzaamheid met recht eischt, dat men gehoorzame, wanneer zij een bevel geven als Oversten. In beide gevallen, zegt P. GAUTRELET, is het voldoende om zich van zijne verplichting te kwijten, m. a. w. om niet te zondigen tegen het bevel, is het genoeg, dat men de geboden *uitwendige* handeling verricht. Door een bevel te geven, hetzij krachtens de gelofte, hetzij krachtens zijn ambt, beveelt de Overste niet, dat men het gebodene om deze of gene beweegreden verrichte; zij legt alleen op, het gebodene te doen, en bijgevolg zoodra men het bevel volvoert, heeft men zich van de eigenlijke verplichting gekweten.

2. *Zonden, die men bedrijft, als men het bevel der Oversten overtreedt.*

a) *Voor de geprofeste Zusters* is het een zwaardere of lichtere zonde tegen de deugd van gehoorzaamheid, in groote of geringe mate te kort te komen aan hare *gelofte*, door ongehoorzaam te zijn aan

degenen, die het recht hebben uit kracht dier gelofte over haar te bevelen.

b.) Eene geprofeste Zuster, die de voorschriften eener *ondergeschikte Overste* overtrad, zou zondigen, niet tegen hare gelofte, maar tegen de deugd van gehoorzaamheid, omdat de eerste Oversten doorgaans de eenigen zijn, die het recht hebben krachtens de geloften te bevelen. Evenwel, zegt Pater MEYNARD, zou eene ondergeschikte Overste het ook kunnen doen, wanneer zij daartoe eene buitengewone machtiging ontvangen had van de eerste Overste (hetzij plaatselijke, hezij algemeene), of ook wel, wanneer bijzondere statuten der Instelling haar daartoe het recht gaven. *Hierin en in alles, wat de macht der Oversten en de verplichting van haar te gehoorzamen betreft, zullen de Zusters haren Regel raadplegen.*

c.) Wat den postulanten en novicen aangaat, door het feit-zelf, dat zij door geene gelofte gebonden zijn, is het duidelijk, dat zij slechts dan tegen de deugd van gehoorzaamheid zondigen, wanneer zij de bevelen harer wettige Oversten overtreden.

Eindigen wij dit artikel met eene zeer praktische opmerking, die ons tevens tot overgang zal dienen tot de behandeling der *volmaakte* gehoorzaamheid. Er is geen sprake van *doodzonde* of *dagelijksche*

zonde van ongehoorzaamheid, tenzij er een bevel der Overste aanwezig is. Wil dit nu zeggen, dat eene Zuster geen zonde kan doen, wanneer de Overste haar niets beveelt? Neen, zegt de H. ALPHONSUS. Het is met de eenvoudige wenschen der Oversten juist gesteld als met de overtredingen der Regels. Schoon zij niet uit *zich-zelf* op zonde verplichten, evenmin als de Regels (die, met uitzondering van hetgeen de geloften betreft, doorgaans niets op zonde bevelen,) is het moeilijk ze te overtreden, zonder zich schuldig te maken aan eenige fout. Waarom? Omdat, wanneer eene Zuster haren wil boven dien der Overste stelt in zaken, welke niet geboden zijn, zij gemeenlijk zal handelen met eenig verkeerd oogmerk of ten gevolge van eenen kleinen ongeregelden hartstocht. Dit nu is eene dagelijksche zonde, voorzeker niet tegen de gehoorzaamheid, (tenzij men uit eene beweegreden handele, formeel in strijd met deze deugd,) maar tegen de deugd, die men door die handeling kwetst. Bijvoorbeeld, eene Zuster zal, in weerwil van de herhaalde aansporing harer Overste om toch beter den Regel te onderhouden, des morgens niet bij het eerste teeken opstaan, zij zal door haren lust tot praten de silence verbreken, zij zal tegen de liefde zondigen door

kwaadsprekendheid. Ongetwijfeld is dat alles eene dagelijksche zonde; want waarom heeft zij die fouten begaan? Omdat zij geen rekening heeft gehouden met de aanbevelingen harer Oversten en van haren, Regel.

Indien het den Zusters dus ter harte gaat, *elke dagelijksche zonde* te vermijden, moeten zij het als een heiligen plicht beschouwen, de wenschen harer Overste te vervullen. Zij moeten, gedreven door het verlangen om Jesus Christus te behagen, haar in alles, en wel met hart en geest gehoorzamen. Hierin bestaat de *volmaakte* gehoorzaamheid, welke wij thans gaan behandelen.

V.

OVER DE VOLMAAKTE GEHOORZAAMHEID.

De noodzakelijke gehoorzaamheid is, zooals wij gezien hebben, die gehoorzaamheid, welke slechts de bevelen der Oversten tot voorwerp heeft, en waartegen men niet kan misdoen, zonder eene zonde te bedrijven; daarom noemt men dezelve *noodzakelijk*. Maar deze gehoorzaamheid, welke alleenlijk bestaat in het slechts uitwendig ten uitvoer brengen van de bevelen der Oversten, schoon voldoende om niet uitdrukkelijk tegen de gehoorzaamheid te zondigen, is geenszins voldoende om er zich *goed* van te kwijten. Zij verdient nauwelijks met den naam van gehoorzaamheid bestempeld te worden; ja zelfs, de H. AMBROSIOUS zegt het ons, die uitwendige gehoorzaamheid is niets, zoolang zij niet gepaard gaat aan de inwendige; het is eene zuiver natuurlijke gehoorzaamheid, een gehoorzaamheid als die van een slaaf.

Ook de slaaf moet gehoorzamen, als zijn meester zulks vordert; maar hij gehoorzaamt slechts uitwendig, omdat hij moet, zonder inwendige onderworpenheid, en terwijl hij in zijn hart weerspannig is en mót; zijne gehoorzaamheid heeft slechts den schijn van gehoorzaamheid. Dusdanig ook is de gehoorzaamheid van een religieus, die slechts dan gehoorzaamt, wanneer hij door het bevel zijner Oversten daartoe gedwongen is, en dat bevel ten uitvoer brengt, zonder inwendige onderwerping. Zijne gehoorzaamheid heeft waarde, noch verdienste in de oogen van God, 't is eene gedwongen gehoorzaamheid. Maar wij zijn niet Christen en veel minder nog religieus, om op deze wijze te gehoorzamen. Nadat Jesus Christus ons de vrijheid der kinderen Gods heeft geschonken, hebben wij, zegt de H. PAULUS, aan onze Oversten niet meer te gehoorzamen als slaven, maar in den waren geest des geloofs, als ware dienaars van Jesus Christus: *Ex animo*. Wij moeten ons niet tevreden stellen met te gehoorzamen, wanneer zij bevelen, doch wij moeten hun gehoorzaamheid betoonen in alles, wat zij als hun wil te kennen geven: *Per omnia*. Want dit is aangenaam aan God. Wij moeten niet gehoorzamen met wrevel en weerzin, doch met liefde, blijmoedig, bereidwillig, alsof wij

aan Jesus Christus-zelfen gehoorzaamden; dit maakt onze gehoorzaamheid waarlijk bovennatuurlijk en verdienstelijk voor den Hemel: „*Cum bona voluntate sicut Domino*” (Eph. VI. Col. III.) Ziedaar, wat geëischt wordt voor eene volmaakte vervulling van de gelofte en voor eene getrouwe beoefening van de deugd van religieuse gehoorzaamheid.

De volmaakte gehoorzaamheid vordert, dat wij, naar de schoone uitdrukking van den Prins der Apostelen, kinderen van gehoorzaamheid zijn: Filii obedientiae. Het kind, dat vervuld is met eerbied en liefde voor zijne ouders, heeft eigen wil, noch eigen oordeel. Het doet immer, wat zijne ouders van hem vragen, en het doet zulks met vreugde. Dusdanig moet de gehoorzaamheid eener goede religieuse zijn. Dan is het waarlijk de gehoorzaamheid in geheel hare uitgebreidheid en in geheel hare volmaaktheid. Doch, om nauwkeuriger te spreken, laten wij onderscheid maken tusschen hetgeen tot het *wezen* der deugd en datgene, wat tot de *volmaking* der deugd behoort.

Laat ons eerst over het *wezen* der deugd spreken. De gehoorzaamheid, zegt de H. THOMAS, is eene deugd, die deel uitmaakt van de rechtvaardigheid, en onze ziel genegen maakt, om ons te

onderwerpen aan den wil der Oversten. Het eigenlijke voorwerp van dezelve is het stilzwijgend of uitdrukkelijk gebod der Oversten; het eigenlijke karakter der deugd van gehoorzaamheid bestaat in de inwendige onderworpenheid aan de bevelen der Oversten. Uitwendig het gebod opvolgen mag voldoende zijn om niet tegen het bevel-zelf te zondigen, zooals wij hooger reeds hebben gezien, het is geenszins voldoende om de deugd te beoefenen. De deugd vordert volstrekt *de onderwerping des wils aan de bevelen der Oversten*, en die onderwerping van den wil is geheel vervat in de volmaakte gehoorzaamheid, ja, deze strekt zich nog verder uit.

Volgens den H. THOMAS, bestaat de volmaakte gehoorzaamheid hierin, dat men gehoorzame in alle geoorloofde zaken, hetzij geboden, hetzij niet geboden: *In omnibus licitis*. Deze volmaaktheid kan onder drievoudig oogpunt worden beschouwd: ten eerste, in hare betrekking tot de bevelen-zelf der Oversten is de gehoorzaamheid volmaakt, zegt de H. ALPHONSUS, wanneer zich bij de onderwerping van den wil de onderwerping van het oordeel voegt.* Ten tweede, wanneer men met dezelfde onderwerping van hart en geest de eenvoudige wenschen en verlangens der Oversten als bevelen aanneemt, dan is de gehoor-

zaamheid volmaakt in de geheele uitgestrektheid van haar voorwerp: dit is de algeheele, onbegrensde gehoorzaamheid. Ten derden eindelijk, is de gehoorzaamheid meer of minder volmaakt, naar gelang men de ontvangen bevelen met meer of minder ijver en spoed uitvoert.

Ziedaar in hoofdzaak datgene, wat het *wezen-zelf* der gehoorzaamheid en de *volmaaktheid* van die deugd betreft. Zien wij nu in het bijzonder, wat wij hebben te verstaan door *onderwerping van wil en oordeel en door de algeheele gehoorzaamheid*. Tevens zullen wij dan een woord in het midden brengen over de *wijze, waarop men moet gehoorzamen*.

§ I.

ONDERWERPING VAN WIL EN OORDEEL.

1. *Onderwerping van den Wil.*

Waartoe kan het eene religieuse baten, haren bloedverwanten, haren rijkdommen en wereldsche grootheid vaarwel te hebben gezegd, en aan de gemakken des levens te hebben verzaakt, wanneer zij in het klooster haar eigen wil bewaart? Dat alles

zal haar van weinig nut zijn, verzekert de H. ALPHONSUS, wanneer zij niet geraakt tot de algeheele onthechting en tot de geheele verloochening van haren wil. Dit wordt door Jesus Christus op de eerste plaats van hare liefde gevraagd, *dit* offer behaagt Hem het meest. Dus, o Bruiden van Jesus, behoort gij met alle kracht u er op toe te leggen, om u inwendig te onderwerpen aan de bevelen uwer Oversten, om u met haar wil geheel en al te vereenigen, en dien wil stiptelijk uit te voeren. Deze vereeniging van uw wil met dien uwer Oversten is van zulk een hoog gewicht, dat, wanneer zij ontbreekt, uwe gehoorzaamheid niet aangenaam kan wezen in de oogen van den Heer. Haar kostbaarste bestanddeel, het hart, ontbreekt dan.

Maar, zoo luidt de bemerking van den H. BERNARDUS, deze vereeniging van onzen wil met dien onzer Oversten is niet gemakkelijk. Adam heeft door zijne ongehoorzaamheid aan 's Heeren gebod al zijnen nakomelingen eene groote en betreurenswaardige liefde voor hun eigen wil ten erfdeel gelaten, zoodat sedert zijn val, de mensch zeer moeilijk aan zijn eigen wil verzaakt om dien van een ander te vervullen. Aan geene zaak, zegt de H. THOMAS, hechten wij meer waarde dan aan onzen eigen wil.

Daar wij dus door de neiging van onze gevallen natuur dermate verkleefd zijn aan onzen eigen wil, moeten wij daartegen strijden.

Wij moeten onzen eigen wil bestrijden met alle geestkracht, waarover wij beschikken; wij moeten hem bestrijden altijd en in alle omstandigheden, anders zal hij ons van den rechten weg doen afdwalen en ons al onze verdiensten ontrooven. Vergeten wij nooit, dat niets van hetgeen wij uit eigen wil verrichten, zelfs geen vasten, geen nachtwaken, geen aanhoudend gebed Gode welgevallig kan zijn, noch verdienstelijk voor ons-zelfen.

Ik heb uw wil in uwe vasten gevonden, zegt de Heer, en daarom heb ik er mijne blikken van afgekeerd, en heb ze veracht. Welk een ongeluk, roept de H. BERNARDUS uit, is de eigen wil, want hij is oorzaak, dat het goede, dat wij verrichten, geene weldaad voor ons is!

De religieusen moeten dus wel toezien, dat zij niets verrichten, tenzij overeenkomstig den wil van hare Oversten. Wanneer zij dien wil kennen, moeten zij met zorg vermijden, zich daartegen te verzetten, hem tegen te spreken, of hem te wijzigen, met behulp van duizend kleine middelen trachtende, den wil uwer Overstee voor uw eigen wil te doen

zwichten. Alwie, verklaart de H. BERNARDUS, op deze wijze handelt, teneinde zijne Oversten te nopen, datgene te bevelen, wat hij-zelf wenscht, bedriegt zich; *Hij gehoorzaamt niet aan den Overste, maar de Overste gehoorzaamt hem.*

Gij, mijne Zusters, behoort u in rechtzinnigheid en eenvoud als kinderen te regelen naar den wil uwer Oversten. Merken wij hier echter met den H. ALPHONSUS op, dat zelfs de meest volmaakte gehoorzaamheid eene religieuse, die een bevel van hare Overste ontvangt, of wie eenige arbeid of eenige bediening wordt opgedragen, geenszins verbiedt, dan, wanneer zij het goed oordeelt, doch steeds met nederigheid en eerbied, aan hare Overste de bezwaren bloot te leggen, welke zij in den haar opgedragen last mocht zien; want de Overste, die geen Engel is, maar een eenvoudige sterveling, kan natuurlijk niet alles weten, en moet worden ingelicht nopens hetgeen haar onbekend is.

De religieuse echter behoort zich, alvorens hare moeilijkheden bloot te leggen, geheel te onderwerpen aan de beslissing der Oversten. Wanneer deze, na van alles kennis te hebben genomen, haar gebod bevestigt, dan moet de ondergeschikte die beslissing zonder tegenspraak of morren aannemen.

Dat hare ootmoedige onderwerping ook uitwendig blijke, opdat de Overste hierdoor worde getroost en de Zusters gesticht.

Alle Zusters behooren er zich op toe te leggen, altijd haar goeden wil in zake de gehoorzaamheid te toonen, en zulks niet om aan de menschen te behagen, maar om, zooals de H. PAULUS zegt, aan Jesus Christus welgevallig te zijn: *Cum bona voluntate sicut Domino.*

2. Onderwerping van het Oordeel.

De volmaakte gehoorzaamheid, zegt MADDALENA DI PAZZI, eischt *eene ziel zonder wil en een wil zonder Oordeel*. Het is dus niet genoeg, onzen wil te verloochenen, wij moeten ook ons oordeel aan de Oversten onderwerpen, m. a. w. wij moeten hun eene blinde gehoorzaamheid bewijzen.

Wat wil dit zeggen? Beduidt het, dat wij geene eigen, persoonlijke meening mogen hebben? Neen, antwoordt de H. ALPHONSUS, *dit* is geenszins strijdig met de deugd, maar *wel* in strijd met de deugd is de *gehechtheid* aan onze meeningen.

Beteekent het, dat wij moeten gehoorzamen zonder eenige voorzichtigheid, zonder eenig onder-

scheid te maken? Neen, luidt het antwoord van den H. BERNARDUS. De volmaaktste gehoorzaamheid ontnceemt ons in geen en deele het recht, na te gaan, of er misschien eenige zonde in het bevel ligt opgesloten, en het bevel te verachten, zoo het duidelijk bleek, dat zulks het geval was. Doch zoodra men er niet duidelijk eene zonde in ziet, dan moet de voorzichtigheid der slang aanstonds plaats maken voor den eenvoud der duive; dan moeten wij te eenenmale ongevoelig blijven voor alle bezwaren, die onze geest zou inbrengen tegen het gegeven bevel, om slechts te denken aan de gehoorzaamheid. Ziedaar de blinde gehoorzaamheid, zoo dringend door de Heiligen aanbevolen! Die algeheele verloochening van ons oordeel in de gehoorzaamheid, zegt de H. JOANNES CLIMACUS, *is een overvloed van oordeel en wijsheid!*

Eerstens, het is zeker, dat niemand op zijn eigen oordeel mag afgaan: niemand, zegt het spreekwoord, is een goed rechter in zijn eigen zaak; vervolgens, de ondergeschikte heeft slechts oog en oor voor die zaken, welke hem en zijn bijzonder belang aangaan, terwijl de Overste met vele andere omstandigheden rekening houdt, die hem in staat stellen, een beter oordeel te vellen.

Eindelijk wordt de Overste door God op eene geheel buitengewone wijze bijgestaan in het bestuur harer Gemeente, en ontvangt een bijzonder licht, dat de ondergeschikten missen.

Dit alles toont duidelijk aan, hoe verstandig het is, zich blindelings aan de Oversten te onderwerpen. Die blinde gehoorzaamheid is noodzakelijk, zegt de H. BERNARDUS; hij voegt er zelfs bij, dat een novice, die zijne gehoorzaamheid naar zijn eigen verstand wil regelen, niet kan volharden in de gemeente. De Zusters moeten zich dus oefenen in de blinde gehoorzaamheid. Hare gehoorzaamheid moet blind zijn, en ten opzichte der Overste, *die beveelt*, en ten opzichte van *hetgene zij beveelt*, en ten opzichte ook van *de wijze, waarop zij beveelt*.

De religieusen moeten nooit weerhouden worden door de beschouwing van de *hoedanigheden der Overste*. Is zij bekwaam, verstandig, voorzichtig, godvruchtig, heeft zij een goed karakter? Die beschouwingen mogen nooit invloed uitoefenen op de gehoorzaamheid, haar verschuldigd. De Overste is de plaatsbekleedster van God, dit moet voor de Zusters voldoende zijn; dit is de eenige grondslag voor hare gehoorzaamheid.

Evenmin zullen de kloosterlingen stilstaan

bij de beschouwing van *hetgeen de Overste haar beveelt*.

De Overste moge haar dingen bevelen, gemakkelijk of niet gemakkelijk, aangenaam of onaangenaam, noodzakelijk of nutteloos, redelijk of dwaas schijnend, (zooals het bevel, dat de H. FRANCISCUS aan een novice gaf, van de koolen met de wortels in de hoogte te planten,) het doet niets ter zake; als er in het gebod maar niets is, dat strijdt met de wet van God of met den Regel, dan moeten de Zusters haar gehoorzamen, evenals aan God-zelfen.

Eindelijk, zij moeten ook geen rekening houden met de *wijze, waarop de Overste beveelt*. Er moge weinig of veel verstand in hare bevelen liggen, zij moge met strengheid gebieden of met zachtheid, met minzaamheid of hardheid, met kalmte of met ongeduld, de volmaakte gehoorzaamheid moet haar de oogen voor dat alles doen sluiten, en haar voordeel doen trekken uit de gelegenheid, haar door de Overste geschonken, om zich in de deugd te oefenen. De H. GERTRUDA bad eens den Heer, dat Hij de Abdisse mocht genezen van het haar eigen gebrek, dikwijls ongeduldig te worden. God antwoordde haar, dat Hij het aldus toeliet voor het welzijn der Abdis-zelve, opdat zij ootmoedig zou blijven,

en ook voor het welzijn der religieusen, om des te meer verdiensten te kunnen vergaderen.

Hebt gij, mijne Zusters, die kostbare onder-richting begrepen? Vordert dan ook niet, dat uwe Overste geene gebreken hebbe; doch sluit uwe oogen voor die, welke haar mochten aankleven, en doet uw voordeel met de gelegenheden, die God u schenkt, om uwe gehoorzaamheid te oefenen op eene wijze, des te verdienstelijker, naarmate zij meer bovennatuurlijk is. Uwe Overste vertegenwoordigt bij u door haar gezag Jesus Christus-zelfen; dit moet u voldoende wezen, om haar als ware dochters van gehoorzaamheid steeds onderworpen te zijn naar geest en hart: *Ex animo*.

§ II.

Algeheele gehoorzaamheid, of onderworpenheid aan alle Oversten, aan al hare verlangens en wenschen.

1. *Onderworpenheid aan alle Oversten.*

De kloosterlinge, zegt de H. MADDALENA DI PAZZI, heeft haren wil weggeschonken, niet aan de menschen, maar aan God; zij heeft hem gegeven,

niet verbrokkeld en bij gedeelten, maar geheel en al. Nu is het niets anders dan hem gedeeltelijk geven, wanneer men hem schenkt aan ééne Overste en niet aan eene andere, of wanneer men hem schenkt op dit of dat punt, doch op andere punten niet. De volmaakte gehoorzaamheid laat die verdeling niet toe; wij moeten gehoorzaam zijn aan *al onze Oversten en aan al hare verlangens*, zonder onderscheid. Hierop moeten de Zusters bijzonder acht geven.

Het gebeurt maar al te dikwijls dat men onderscheid maakt tusschen de verschillende Oversten. Men zal gemakkelijk gehoorzamen aan den eenen, omdat hij in onzen smaak valt, men zal moeilijker gehoorzamen aan een anderen, omdat hij onze sympathie niet bezit; men zal gehoorzamen aan een eersten Overste, die ons eerbied inboezemt door zijne waardigheid, en men zal er nauw aan denken, te gehoorzamen aan een ondergeschikten Overste, die niet over zooveel gezag beschikt.

Waarvan is dit een bewijs? Dat men niet den waren geest van gehoorzaamheid heeft, zegt de H. ALPHONSUS. Bij de gehoorzaamheid aan de eerste Oversten komt zoo gemakkelijk het menschelijk opzicht, het verlangen hun te behagen of hunne

gunsten te verkrijgen in het spel; wanneer men echter gehoorzaamt aan de ondergeschikte Oversten, is het minder te vreezen, dat wij onze gehoorzaamheid bederven door menschelijke beweegredenen, en ons vertrouwen in de gehoorzaamheid komt des te beter uit. Ook de H. FRANCISCUS leerde dit aan zijne religieusen. „Mijne zeer dierbare Broeders”, zoo sprak hij eens. „gij moet er bij uwe gehoorzaamheid niet op letten, *wie uw Overste is*, maar alleen *dat hij uw Overste is*, door God aangesteld om u te besturen. Ik zal u openhartig zeggen, dat, onder alle genaden, die de goede God mij heeft geschonken, deze een der voornaamste is: dat ik mij bereid gevoel om met evenveel zorg, onderwerping en eerbied te gehoorzamen aan den jongsten novice, indien deze als Gardiaan over mij gesteld werd, als aan een bejaard en ervaren Pater”.

De Zusters moeten dus bij de gehoorzaamheid, die zij aan hare Oversten bewijzen, wie deze Oversten ook zijn mogen, slechts acht geven op Jesus Christus, om wiens liefde zij gehoorzamen. Hare gehoorzaamheid zal des te ootmoediger en des te verdienstelijker wezen, naarmate de Oversten, aan wie zij gehoorzamen, minder in waardigheid zijn.

2. *Onderwerping aan de minste verlangens en wenschen der Oversten.*

De Zusters moeten ook gehoorzamen aan alle verlangens harer Oversten, hetzij die verlangens in den vorm van een bevel worden uitgedrukt, hetzij dezelve niet worden geuit, ja zelfs aan hare eenvoudigste wenschen. *Daarin* bestaat vooral de volmaakte gehoorzaamheid.

De liefde wacht niet, tot men haar bevele; zoodra haar de wil der Oversten bekend is, haast zij zich dien te volbrengen. Ziedaar de volmaakte gehoorzaamheid, de kinderlijke gehoorzaamheid, welke het hart der Oversten verblijdt en haar, die ze beoefent, met schatten van verdiensten verrijkt. Het is die gehoorzaamheid, welke doorgaans door de Regels en Constitutiën van de religieusen verlangd wordt, in het bijzonder ten opzichte harer eerste Overste. Zij moeten zich dus met kinderlijke gehoorzaamheid aan de verlangens der Overste onderwerpen. Zij moeten zich zoozeer beijveren haar te gehoorzamen, alsof Jesus Christus-zelf door haren mond gesproken had: een enkel woord, een eenvoudige wenk van haren kant moet den Zusters genoeg zijn om te doen hetgeen zij verlangt, zonder dat zij het

uitdrukkelijk beveelt. Mogen zij het zich dan, als ware kinderen van gehoorzaamheid, ten plicht achten, om ook aan de minste verlangens van hare Overheid te voldoen, omdat zij hare Moeder is.

Maken wij te dezer zake eene bemerking, die hier juist op hare plaats is. Hoogst zelden zal de Overste krachtens de gelofte bevelen, ja, zij zal slechts zelden in hare hoedanigheid van Overste op zonde gebieden. Zij handelt aldus om twee redenen: om aan hare Zusters geene gelegenheid te geven tot zondigen tegen de verplichting van gehoorzaamheid, die de gelofte en de rechtvaardigheid haar opleggen, wanneer de Overste van hare religieusen gehoorzaamheid eischt; en tegelijkertijd, opdat hare Zusters te bereidwilliger hare verlangens zouden ten uitvoer brengen, omdat zij haar dezelve niet wil opleggen, doch alleenlijk te kennen geven. Zoo zoude ook eene moeder doen, die, de gehoorzaamheid van haar kind kennende, tot hetzelfde zeide: Mijn kind, bewijs mij dezen dienst, doe dat werk, om mij plezier te doen, ga naar dien persoon". Welk kind zou zijn naam waardig zijn, dat zich niet haastte datgene te doen, wat zijne moeder zoo minzaam vroeg? Welnu, dusdanige gehoorzaamheid zijn de Zusters ook aan hare Oversten verschuldigd. De

Overste is de Moeder, de Zusters hare dochters; het moet dezen voldoende zijn, dat die Moeder haar verlangen te kennen geeft, ja, haar eenvoudige wensch zij den religieusen genoeg, om aanstonds en met liefde te gehoorzamen, zonder te wachten, totdat zij het beveelt. Zoo eischt het de volmaakte gehoorzaamheid!

Die volmaakte gehoorzaamheid vordert ook, en dit met nog meer klem, dat men zich nooit eenig gemor tegen de Oversten veroorlove. Wij zouden U hierover lang kunnen onderhouden; zeggen wij alleen, dat het *uitwendig* gemor eene ergernis voor de anderen is, en *meer dan eens door God op zichtbare wijze is gestraft*, en, dat het *inwendig* gemor *de rust der ziel verstoort*. „Indien gij inwendig mort, zegt de H. BERNARDUS, is uw werk niet eene oefening van deugd, doch een soort van sluier, waarmede gij uwe onwilligheid bedekt.”

§ III.

Manier van te gehoorzamen of vaardige, blijgeestige en moedige onderwerping.

Deze eigenschappen der gehoorzaamheid zijn breedvoerig behandeld en uitgelegd door de ascetici; ik stel mij tevreden ze hier in 't kort aan te halen.

1. *Vaardige onderwerping.*

De gehoorzaamheid moet *vaardig* zijn. Wat wil dat zeggen? Dat wil zeggen, dat eene religieuse zonder uitstel en zonder tegenwerping de verlangens harer Overste moet volbrengen. Er zijn er, die eerst na vele tegenwerpingen en verontschuldiging van hare zijde, en na herhaald verzoek van den kant harer Overste tot gehoorzaamheid kunnen besluiten. Arme religieusen! Zoo handelt niet de waarlijk gehoorzame ziel; zij kent geen dralen, wanneer het de gehoorzaamheid geldt, zegt de H. BERNARDUS, zij stemt dadelijk in met het haar gegeven bevel, steekt aanstonds hare handen naar het werk uit en gaat zonder toeven heen om het ten uitvoer te brengen, zoodat voor haar het bevel van hare Overste *ontvangen* en *volvoeren* hetzelfde is.

De Gelukzalige Broeder GERARDUS MAJELLA, dien de Kerk op hare altaren vereert, bezat in zoo hooge mate deze eigenschap der gehoorzaamheid, dat hij, zelfs vóór dat de Oversten hadden gesproken, zijn best deed om hun wil ten uitvoer te brengen. God schept er behagen in, die zoo groote en vaardige gehoorzaamheid met schitterende mirakelen te beloonen. Het is de gehoorzaamheid der Engelen, die,

zooals de heilige koning DAVID in een zijner Psalmen zingt, steeds bereid zijn, daar heen te snellen, waar God hen roept: „Engelen des Heeren, zegent Hem allen, gij, die altijd gereed zijt om naar zijne stem te luisteren en zijne bevelen te volbrengen.”

2. *Blijgeestige Onderwerping.*

Wanneer men zich slechts met moeite, met neerslachtig gelaat, met droevig en verdrietig uiterlijk aan de gehoorzaamheid onderwerpt, is dit, volgens de gedachte van een godvruchtig schrijver, een duidelijk teeken, dat de wil niet onderworpen is, en dat men slechts morrende en met weerzin het juk der gehoorzaamheid draagt. Het is een duidelijk teeken, dat men niet veel liefde heeft voor Jesus Christus. Mag men zich droevig of ongelukkig toonen, wanneer men het geluk heeft Jesus' stem te hooren en zijn wil te volbrengen? Welnu, het geloof zegt ons, dat Jesus door den mond onzer Oversten tot ons spreekt, en dat wij, religieusen, zijn wil doen, wanneer wij den Oversten gehoorzamen. *Deze* gedachte maakte de Heiligen zoo gelukkig, *deze* gedachte maakte hen zoo blijde van geest in

de gehoorzaamheid. O Heer, zeide PATER ALVAREZ, laat uwe stem in mijne ooren weerklinken; de tonen der gehoorzaamheid zijn mij een genot, zij vervullen mijn hart met eene weldadige vreugde.

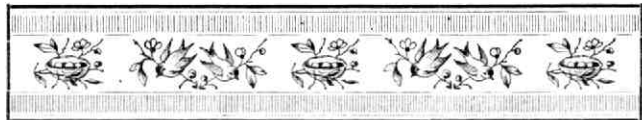
Doordringt dan u-zelfen, mijne Zusters, van deze gedachte en altijd zult gij met vreugde gehoorzamen. Die heilige vreugde zal u *de gehoorzaamheid zoet en licht maken*, zij zal uwen medezusters tot stichting zijn, en uwen Oversten tot een zeer *grooten troost*.

3. *Moedige en standvastige onderwerping.*

Het valt niet te betwijfelen, zegt een Heilige, dat de gehoorzaamheid eene moeilijke zaak is voor onze natuur. Dikwijls grieft zij ons gemoed, onze gevoelens, en is strijdig met onze inzichten. Zij verlangt dat wij voortdurend blijven in die gesteltenis, welke ons toelaat zonder morren datgene te doen, waarvan wij een afkeer hebben, en in vrede te dulden, dat men ons datgene weigert, wat wij wenschen.

Ja, de gehoorzaamheid vergt gewis veel moed en edelmoedigheid. Zij gebiedt ons, alle grillen onzer eigenliefde te onderdrukken, alle uitwendig gemor niet

alleen, maar ook inwendig gemor tot zwijgen te brengen; zij verplicht ons, datgene, wat ons het meest dierbaar is, op te offeren: onzen wil, ons oordeel, en wel alle dagen, tot aan onzen laatsten snik. De Heiligen aarzelen dan ook niet te zeggen, dat de gehoorzaamheid met het martelaarschap kan vergeleken worden, en dat heiligheid en gehoorzaamheid op het innigst aan elkaar zijn verwant. Wie zal u, mijne Zusters, den moed geven om dat langdurige martelaarschap te verdragen? Vooral hierover zal ik u bij het eindigen van dit hoofdstuk spreken.

VI.

ONCHATBARE VOORDEELN DER VOLMAAKTE GEOHOORZAAMHEID.

De heilige gehoorzaamheid besluit zoovele en zulke kostbare voordeelen in zich, dat het onmogelijk is, haar niet lief te hebben, wanneer men die voordeelen kent.

1. De gehoorzaamheid beschermt eene religieuse tegen elke misleiding des geestes en maakt haar in zekeren zin ongenaakbaar voor de zonde. De H. THERESIA was dermate van die waarheid overtuigd, dat zij sprak: Wanneer alle Engelen mij een bevel gaven, doch mijn Overste mij het tegendeel gebod, zoude ik bij voorkeur het bevel van mijn Overste volgen; want de gehoorzaamheid is door God geboden, zij kan mij niet bedriegen.

2. De gehoorzaamheid beveiligt eene religieuse tegen de aanslagen van al hare vijanden; want

God ondersteunt de gehoorzame ziel. Hij dekt haar met zijn wapenschild en doet haar in alle strijden zegevieren. De gehoorzame mensch, zegt de H. Geest, zal zich altijd in de overwinning kunnen verheugen.

3. De gehoorzaamheid doet op eene religieuse en op hare werken den zegen Gods afdalen. Daar zij altijd den Wil van God vervult, is alles, wat zij verricht, vruchtbaar voor haar-zelf en voor den naaste.

4. De gehoorzaamheid verrijkt onophoudelijk eene religieuse met verdiensten voor den Hemel. Zij heeft de verdienste van alle deugden, welke zij door de gehoorzaamheid beoefent en kan zelfs, naar beroemde schrijvers met SUAREZ verzekeren, de verdienste harer gelofte genieten in de kleinste daden van gehoorzaamheid, welke zij verricht. Dit heeft plaats, wanneer zij de geringste verlangens en de wenschen harer Oversten als bevelen ontvangt, en ze uitvoert met het oogmerk om op meer volmaakte wijze hare gelofte te vervullen. De gehoorzaamheid verandert dus, naar het woord van een vroom schrijver, alles, wat men doet, in goud en kostbare gesteenten.

5. De gehoorzaamheid verschaft aan een goede religieuse voortdurend een zoete vreugde en groote

kalmte. Zij is, zegt de H. JOANNES CLIMACUS, eene beweging zonder gejaagdheid en zonder onrust, eene veilige scheepvaart, welke men als in een sluimering doet.

6. Maar het kostbaarste voordeel, dat de heilige gehoorzaamheid oplevert, is, dat zij in hooge mate den overgang van tijd naar eeuwigheid verzacht, en dat zij als 't ware den dood van al de afgrijselijkheden ontdoet, waarmede hij zich omkleedt.

Een leeebroeder uit het klooster van Clairvaux gevoelde bij zijn dood zoodanig eene vreugde, dat hij verklaarde: Ik ben er zeker van, het Paradijs te zullen binnengaan. Zijn Overste, de H. BERNARDUS, meenende in deze woorden eenige verwaandheid te zien, begon hem te berispen en te vernederen. De broeder antwoordde met vrede en gerustheid op het gelaat: Mijn vader, alles, wat gij zegt, is waar: maar hebt gij niet dikwijls gezegd, dat de gehoorzaamheid de weg is naar den Hemel? Doordien ik het u zoo dikwerf hoorde herhalen, heb ik het diep in mijnen geest geprent, en heb ik er mij uit alle kracht op toegelegd, de gehoorzaamheid te beoefenen. Heb ik derhalve geen reden om mij-zelfen met zekerheid den Hemel te beloven? Door dit antwoord in verrukking gebracht, zeide hem de

Heilige: Gelukkig zijt gij, mijn broeder, want vleesch, noch bloed heeft u die wijsheid geleerd, maar de Hemelse Vader, die uwe schreden langs de rechte paden der deugd heeft gevoerd. Sterf dan gerustelijk; de poort des levens staat open!

Ziehier de kostbare voordeelen der gehoorzaamheid.

Zij vervult de religieuse ziel met alle soorten van rijkdommen gedurende dit leven, en schenkt haar in den dood als 't ware een zeker onderpand van hare gelukzalige eeuwigheid. Maar, mijne Zusters, om u van die onschatbare voorrechten der gehoorzaamheid te verzekeren, moet gij, evenals de heilige religieus, van wien wij hooger spraken, haar uit al uwe krachten en zoo volmaakt mogelijk beoefenen. Wat moet gij daarvoor doen? Welke middelen moet gij bezigen? Ik antwoord met deze drie woorden:

Weest *nederig*, zeer *nederig*.

Maakt u gewoon, *altijd Jesus Christus te zien* in uwe Oversten.

Bovenal, *bemint Jesus Christus met groote vurigheid!*

Deze drie middelen, gepaard aan het gebed, zullen u onfeilbaar eene volmaakte gehoorzaamheid verwerven, zullen u alle heerlijke belooningen

waardig maken, die God daaraan verbonden heeft.

GEBED OM DE GENADE DER GEHOORZAAMHEID.

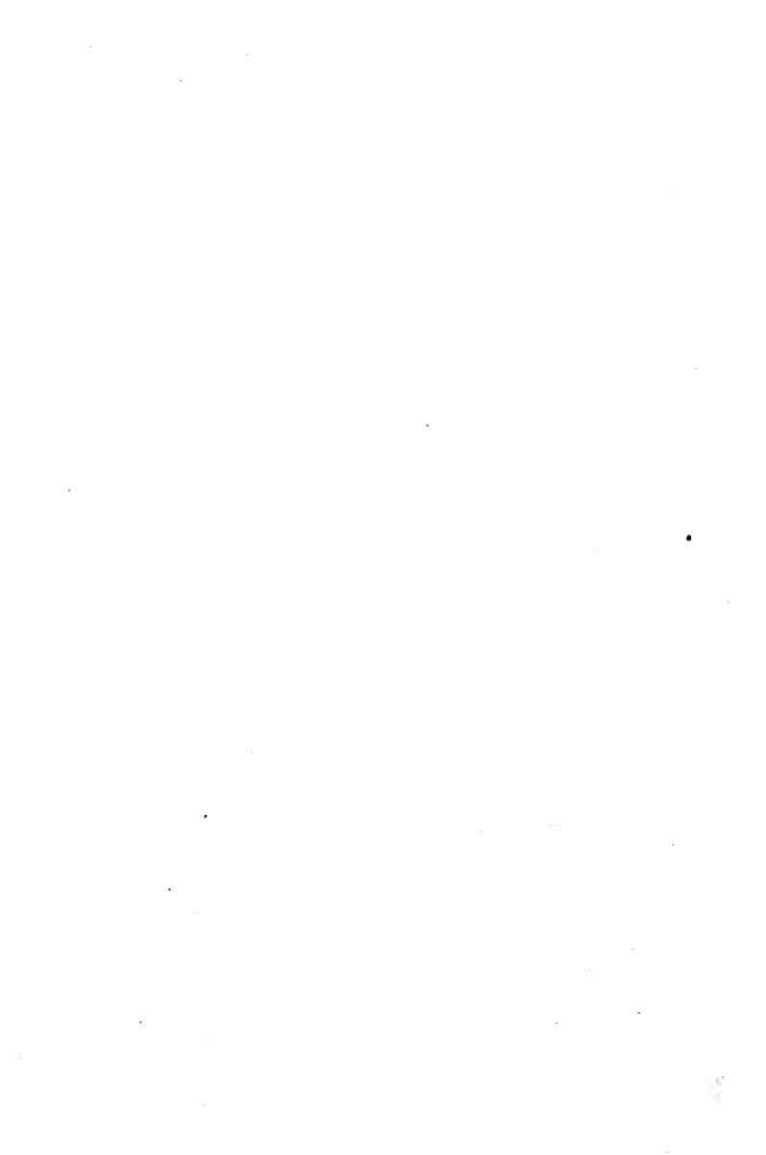
Mijn Jesus, welke heerlijke voorbeelden van gehoorzaamheid hebt gij mij gegeven! Uit gehoorzaamheid zijt gij uit den Hemel op aarde nedergedaald, terwijl gij u van het eerste oogenblik uws levens aan uwen Vader aanbodt, om Zijn Wil volmaakt te volbrengen. Uit gehoorzaamheid hebt Gij u te Nazareth tot aan den ouderdom van dertig jaren opgesloten, u steeds onderdanig toonende aan Maria en Joseph, als het nederigste der kinderen. Uit gehoorzaamheid hebt gij niet geaarzeld u aan het wreedste lijden te onderwerpen: gij hebt Calvarië beklommen, gij hebt u laten vastnagelen op een kruis; en op het punt uwen geest te geven, hebt gij gezegd: CONSOMMATUM EST! Alles is volbracht, ik heb den Wil mijns vaders geheel vervuld.

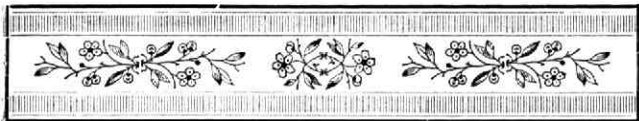
Geheel uw leven, mijn Zaligmaker, is dus slechts een leven van gehoorzaamheid geweest, en thans, o nog heerlijker wonder, wilt gij dat leven van gehoorzaamheid voortzetten, in uw heilig Sacrament van Liefde, waarin gij dagelijks duizenden malen op de stem uwer dienaren op onze altaren nederdaalt. O, onuitsprekelijk wonder van de gehoorzaamheid

van mijn God! Veroordeel streng alle tegenwerping mijns harten, strijdig met de gehoorzaamheid, en leer mij die heilige deugd vurig beminnen en vlijtig beoefenen!

Mijn Jesus, het is gedaan, ik ben besloten deze deugd te uwer liefde te beoefenen! Ik heb berouw uit den grond mijns harten over al mijne vroegere ongehoorzaamheden. Schenk mij, ik smeek er u om, een ware genegenheid voor de gehoorzaamheid. Geef mij de genade, voortaan volmaaktelijk aan mijne Oversten te gehoorzamen, te gehoorzamen met hart en geest, te gehoorzamen met blijdschap en vaardigheid, te gehoorzamen in alles en altijd, tot aan den laatsten snik mijns levens! Stervende aan uw kruis, hebt gij gezegd: CONSOMMATUM EST, alles, wat mijn Vader van mij verlangde, heb ik volbracht. O, mijn Verlosser, geef, dat ik in mijne laatste stonde ook kan zeggen: CONSOMMATUM EST: Alles, wat mijne Oversten van mij gerraagd hebben, heb ik gedaan, ik kan dus in vrede sterven. Deze genade vraag ik, door de verdiensten uwer verheven gehoorzaamheid, door de verdiensten der gehoorzaamheid van uwe goddelijke Moeder en van die al uwer Heiligen. Amen.

HOOFDSTUK IV.

OVER DEN H. REGEL.

I. Wat is de Regel. II. Over de verplichting van den Regel te onderhouden. III. Hoe verplicht de Regel? IV. Achtung, die eene religieuse voor haren heiligen Regel moet koesteren. V. Vurigheid en volharding in het onderhouden van den Regel.

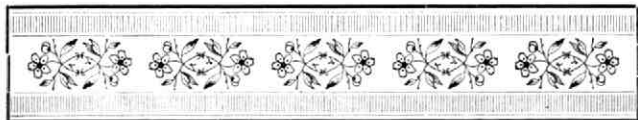
Wanneer eene religieuse tot de Professie in eene door de Kerk goedgekeurde Instelling wordt toegelaten, legt zij hare gelofte af volgens den Regel, die in hare Instelling van kracht is. De geloften vormen het eigenlijke wezen van het kloosterleven, maar de Regel bepaalt met juistheid den zin en de strekking der geloften, en toont tegelijkertijd den Zusters de wijze aan, waarop zij die in vervulling moeten brengen, om gemakkelijk het doel harer roeping te bereiken.

Eene ziel, in eene religieuse Gemeente of Congregatie Gode toegewijd, moet haren Regel boven

alles liefhebben. De Regel kan inderdaad, naar het gevoelen der Heiligen, het Evangelie des kloosterlings worden genoemd; het Evangelie, dat hem steeds duidelijk zegt, wat hij moet doen om aan Jesus Christus te behagen, om tot de heiligheid te geraken en, overeenkomstig zijne roeping, met vrucht te arbeiden aan het heil des naasten.

Mogen de Zusters dan aandachtig de volgende bladzijden lezen, die in weinig woorden de voornaamste zaken van den Regel samenvatten, waarmede elke religieuse moet bekend zijn.

I.

WAT IS DE REGEL ?

Een godgeleerde merkt op, dat onder den naam Regel verstaan worden alle Regelen en Constitutiën eener religieuse Instelling; wat zijn voor de kloosterlingen hunne respectieve Regelen en Constitutiën? Ziedaar de vraag, welke wij allereerst moeten beantwoorden.

De fysieke wereld, het heelal, dat wij aanschouwen, heeft wetten, die het besturen en het onfeilbaar voeren tot het doel van zijn bestaan: ons de wijsheid, de macht en de goedheid van God te prediken: *De hemelen en de aarde*, zegt de Propheet, *spreken ons onophoudelijk van de heerlijkheid Gods.*

De zedelijke wereld, de menschelijke maatschappijen, hetzij algemeene, hetzij bijzondere, hebben hare wetten; en wanneer deze wetten getrouw worden nageleefd, helpen zij die maatschappijen haar tijde-

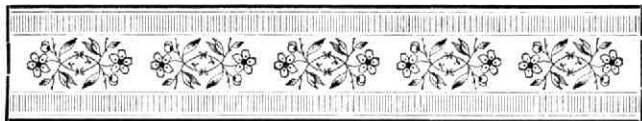
lijk doel bereiken. Ook de religieuse wereld, de religieuse Congregatien, met ééNZelfde, doch veel edeler doel voor oogen, — het doel, geen aardsche, maar hemelsche goederen te erlangen, — moeten haar wetten hebben om dat verheven doel te bereiken. Alle heilige Ordestichters hebben dit begrepen; daarom hebben allen de zorg ter harte genomen, hunnen onderdanen wijze wetten voor te schrijven, om hen op de wegen der volmaaktheid te geleiden. Welnu, die wetten zijn de Regels, welke zij hebben ingevoerd. Inderdaad, „*Regel*” is afgeleid van een Latijnsch woord, dat beteekent *regeeren, besturen, geleiden*. Door zijne afleiding-zelve duidt dit woord derhalve reeds aan, welk eene gewichtige beteekenis een religieus daaraan moet hechten: *eene wet, dienende om hem te besturen, om hem naar zijn doel te geleiden*, hetwelk is: de volmaaktheid, de heiligheid. De Regel of de Regelen (en onder dezen naam, moet men, zooals wij reeds zeiden, ook de Constitutien verstaan,) de Regelen zijn dus niet enkel bloote raadgevingen, doch wezenlijke wetten, voorgeschreven aan een of andere religieuse Vereeniging, om de daden der kloosterlingen te regelen, overeenkomstig het doel der Instelling. Na deze eenvoudige bemerkingen valt het gemakkelijk te bepalen, wat de Zusters

onder hare heilige Regelen en Constitutien moeten verstaan. *Het zijn wetten, heilige wetten, bekrachtigd door de Kerk, met vrijen wil door de religieusen aanvaard op den dag van hare professie, en bestemd om de tucht in hare Instelling te bewaren, en haarzelve te geleiden op de wegen der religieuse volmaaktheid.*

Dit is het denkbeeld, dat de Zusters zich moeten vormen van hare heilige Regelen en Constitutiën.

II.

OVER DE VERPLICHTING VAN DEN REGEL TE ONDERHOUDEN.

Zijn de religieusen verplicht haren Regel getrouw te onderhouden?

Zonder twijfel, en wel om eene drievoudige reden.

1. Zij zijn verplicht hare heilige Regelen en Constitutien te onderhouden, omdat zij het op den dag harer professie hebben *beloofd*.

Op het oogenblik harer intrede in het klooster, heeft men haar den Regel voorgelegd, heeft men haar het gewicht en de uitgestrektheid van denzelfen onder het oog gebracht. Wanneer zij eene fout tegen den Regel begingen, heeft men er haar zorgvuldig op gewezen; men heeft haar zeer dikwijls aanbevolen, getrouw acht te geven op de geringste voorschriften van dien Regel. En op het oogenblik, waarop

zij haar verheven offer zouden voltrekken, hebben zij beloofd, voortaan geheel overeenkomstig hare Regelen en Constitutien te leven. Op deze voorwaarde zijn zij aangenomen als leden der Instelling: zij zijn dus gehouden, hare belofte gestand te doen.

2. Zij zijn verplicht hare heilige Regelen en Constitutien te onderhouden, omdat zij zich door hare kloostergeloften *hebben verbonden, naar de volmaaktheid te streven*.

Welke andere bedoeling hadden zij bij het uitspreken harer geloften, dan een leven te leiden, volmaakter dan het gewone leven van een Christen?

Welnu, de Regelen en Constitutien zijn het krachtigste middel om tot de volmaaktheid te geraken. Zij zijn, volgens een godvruchtig schrijver, zelfs het eenige middel, door de Goddelijke Voorzienigheid te harer beschikking gesteld, om inderdaad tot die volmaaktheid te komen; en daarom zegt de H. ALPHONSUS, „dat eene religieuse die *uit gewoonte* ook maar den kleinsten regel overtreedt, nooit zal vorderen in de volmaaktheid, al legt zij zich overigens nog zooveel boetplegingen, nog zooveel gebeden of andere geestelijke oefeningen op”.

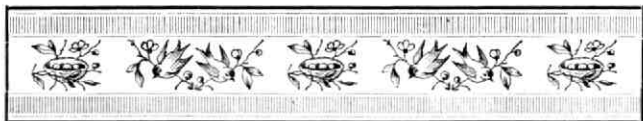
3. Eindelijk, uit het feit-zelf, dat de Zusters gehoorzaamheid hebben beloofd aan hare wettige

Oversten, blijkt duidelijk, dat zij verplicht zijn de H. Regelen en Constitutien te onderhouden. Waarop wordt door de Oversten vaker en met meer nadruk aangedrongen, dan op het nauwgezette onderhouden van den Regel? Hiervoor alleen zijn zij Oversten: hare wenschen, hare verlangens, hare bevelen, hebben geen ander voorwerp dan den Regel. Handelen tegen den Regel is dus handelen tegen de gehoorzaamheid, aan de Oversten verschuldigd: het is te kort blijven ten opzichte van Jesus Christus-zelfen en aan de gehoorzaamheid, welke men Hem in den persoon der Oversten heeft beloofd.

Om alle bovengenoemde redenen, zullen de Zusters het zich ten plicht rekenen, hare H. Regelen altijd met de meeste nauwgezetheid te onderhouden.

III.

HOE VERPLICHT DE REGEL ?

Het is van groot gewicht deze vraag *duidelijk* te beantwoorden, opdat de Zusters nauwkeurig bekend worden met alles wat tot haren Regel in betrekking staat.

Wanneer de religieusen hare gelofte van gehoorzaamheid volgens den Regel afleggen, verbinden zij zich tot twee zaken: eerstens, zij verbinden zich, en wel op straffe van tegen de gelofte te misdoen, aan hare wettige Oversten te gehoorzamen, telkens, wanneer dezen, overeenkomstig den Regel, haar iets bevelen, met de bedoeling haar in geweten te verplichten. Dit hebben wij reeds uitgelegd, toen wij over de gelofte van gehoorzaamheid spraken. Tweedens, zij verbinden zich, en wel op straffe van te misdoen tegen de belofte, altijd volgens den Regel te leven, *de tucht te eerbiedigen, zooals zij in de*

Instelling heerscht. Hierover gaan wij thans nader uitweiden.

De Regelen zijn, wij hebben het hooger reeds gezien, heilige wetten. Maar evenals in eene wet zaken voorkomen, welke gestreng en op zonde worden geboden, terwijl andere dingen er in worden voorgeschreven bij wijze van maatregel van orde of bestier, zijn er in een Regel punten, welke op zonden verplichten, en andere, welke dit niet doen. Vandaar het onderscheid, dat een geleerd schrijver maakt tusschen Regelen, die op doodzonde verplichten, op dagelijksche zonde of wel slechts op de straf, tegen de overtreding van dezelve bedreigd. Doch wanneer bedrijven de religieusen eene doodzonde of dagelijksche zonde? Altijd begaan zij eene zonde, wanneer zij regelen overtreden, die hare geloften tot voorwerp hebben; en zij bedrijven eene doodzonde of dagelijksche zonde, naar gelang de fout tegen de geloften-zelfen zwaar of licht is. Hare fout tegen den Regel vormt dan als 't ware één geheel met de fout, welke zij tegen hare geloften begaan. Wanneer een punt des Regels ware opgelegd bij wijze van formeel of stellig gebod, dan zouden de religieusen ook verplicht zijn, dat punt te volbrengen. Wanneer echter de Regel geen enkel formeel gebod oplegt en zelfs

verklaart, dat hij niet op zonde wil gebieden, dan verplicht hij slechts tot het ondergaan der penitentie, aan de overtreding verbonden. Dit nu is voor de religieusen in 't algemeen het geval: doorgaans wordt in hare Constitutien gezegd, *dat de Regel uit zichzelf niet op zonde verplicht*. Hare H. Stichters hebben dit in hunne wijsheid bepaald, ten einde haar niet bloot te stellen aan het gevaar, dikwijls zonde tegen de gehoorzaamheid te begaan, en opdat de Regel voor haar *niet een juk van vreeze, maar een juk van liefde* zij. Wil dit zeggen, dat de Regelen tot niets in geweten verplichten, en dat men ze ongestraft mag overtreden? Zulks te denken ware eene grove dwaling.

1. Ten eerste, de Regelen dragen nooit, zooals wij hebben gezien, het karakter van bloote raadgevingen of van een eenvoudigen levensregel voor godvruchtige personen, die tot niets in geweten verplicht; zij behouden altijd haar karakter van *wetten* en verplichten steeds de religieuse, die er, zij het ook slechts uit achteloosheid, aan te kort is gebleven, tot het ondergaan der penitentie, welke de Overste haar oplegt: de Regel verplicht dan bij wijze van *strafwet*.

2. Daarenboven zal eene religieuse bijna altijd

eene dagelijksche zonde begaan, wanneer zij den Regel overtreedt.

Maar hoe is dat mogelijk, vraagt mij wellicht eene Zuster, daar onze Regel en onze Constitutien niet op zonde verplichten? Zeer goed. Maar gij zondigt dan niet, omdat de Regelen uit zich-zelf op zonde verplichten, maar omdat, zooals de H. ALPHONSUS duidelijk aantoon, wanneer gij den Regel vrijwillig en zonder voldoende en wettige reden overtreedt, gij

ten eerste de middelen verwaarloost om de volmaaktheid te bereiken, naar welke gij verplicht zijt te streven;

ten tweede, omdat gij, zoo doende, een slecht voorbeeld geeft en de goede orde in de Gemeente verstoort;

ten derde, eindelijk, en dit is de voornaamste reden, omdat gij, eenig punt van den Regel overtredende, uit eigenliefde handelt en afwijkt van Gods H. Wil. Deze overtreding is zeker geene deugdzame handeling, en evenmin kan men zeggen, dat zij eene onverschillige daad is, daar zij tot beginsel de eigenliefde, den eigen wil heeft, den anderen leden der Gemeente ergernis geeft en nadeelig werkt voor de kloostertucht. En als nu

zulke overtreding noch goed, noch onverschillig is, dan is zij slecht. Wanneer, zegt de H. ALPHONSUS, eene kloosterlinge mij zeide: Het is mij voldoende, dat ik, door den Regel te overtreden, geene doodzonde bega, — dan zoude ik haar antwoorden, dat zij op een gevaarlijken weg is, die haar ten verderve zal voeren, wanneer zij zich niet in acht neemt. Hieruit besluit de Heilige, dat eene religieuse het zich ten heiligen plicht moet achten, nooit haar Regel en Constitutien te overtreden, daar het zeer moeilijk is zulks vrijwillig te doen, zonder tenminste eene dagelijksche zonde te begaan. Hij zegt: tenminste eene dagelijksche zonde te begaan: want het kan gebeuren en gebeurt ook wel, dat eene religieuse, door dikwijls hare H. Regelen en Constitutien te overtreden, ongelukkig genoeg is eene doodzonde te begaan. Eene religieuse zou eene doodzonde begaan in de volgende vier gevallen:

a). Wanneer zij, door dikwijls herhaalde overtreding van den Regel, zoover kwam, dat zij denzelven formeel verachtte, want die formeele verachting van den Regel en ook het versmaden van de bevelen der Oversten is de verachting van het gezag van God-zelfen.

b). Wanneer zij door hare overtredingen zich-

zelf vrijwillig blootstelt aan het naaste gevaar van in eene doodzonde te vallen. Dit zou b.v. het geval wezen, wanneer eene Zuster, geene rekening houdende met den Regel, door hare intieme en veelvuldige betrekkingen met wereldlijke personen, zich met vrijen wil eraan blootstelde, in eene zonde van onzuiverheid te vallen.

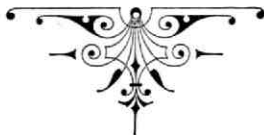
c). Nog zou zij eene doodzonde begaan, indien zij, door hare veelvuldige overtredingen, de tucht aanmerkelijk ondermijnde, of zich met genoegzame kennis er aan blootstelde, uit de Congregatie te worden weggezonden.

d). Eindelijk, wij hebben zulks hooger gezien, het is duidelijk, dat zij, die Regels overtredende, welke hare geloften tot voorwerp hebben, eene doodzonde of dagelijksche zonde bedrijft, naar gelang zij in meer of mindere mate tegen hare geloften zondigt.

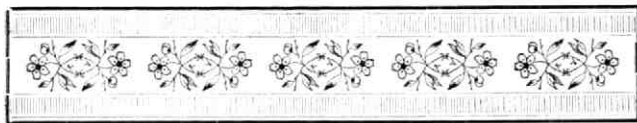
Laat ons dit gewichtig punt der verplichting, door Regel en Constitutien den Zusters opgelegd, in twee woorden samenvatten.

Zeker, wanneer haar Regel niet het tegendeel zegt, legt hij, uitgezonderd voor wat betreft de geloften, geen enkele verplichting op doodzonde, of zelfs maar dagelijksche zonde op. Niettemin zullen de

Zusters den Regel niet overtreden zonder eene zonde te bedrijven, en zulks om de verschillende hooger- genoemde redenen, door den H. ALPHONSUS aangehaald en verklaard. Het algemeen gevoelen der Kerkleeraren is, zegt de Heilige, dat na de aflegging der geloften de overtreding van eenigen regel, hij moge nog zoo klein wezen, tenminste eene dagelijksche zonde is, wanneer die overtreding niet door eene voldoende reden is gewettigd; en zoo dezelve een aanmerkelijk nadeel ten gevolge had of der Communiteit in groote mate tot schande werd, dan zou die overtreding de religieuse zelfs plichtig kunnen maken aan doodzonde. Nog eerder zou zulks het geval zijn, indien de Zuster den H. Regel formeel verachtte. God verhoede, dat het met eene religieuse zoover kome! Moge zij, om dat ongeluk te vermijden, zich nooit de geringste vrijwillige fout tegen den Regel veroorloven.

IV.

Over de achting, welke eene religieuse voor den H. Regel moet koesteren.

Doeh het is niet voldoende, dat de Zusters eene nauwkeurige kennis bezitten van haren Regel en van de verplichtingen, door dezen opgelegd; zij moeten vooral ook een hoog denkbeeld daarvan hebben, zij moeten haren Regel hoogschatten, teneinde er zich met liefde aan te hechten en hem getrouw te onderhouden.

Welke achting moet dan eene religieuse voor hare Regelen en Constitutiën hebben?

1. Zij moeten Regelen en Constitutiën even hoogachten als den goddelijken wil, waarvan dezelve de reine en getrouwe uitdrukking zijn.

Eene religieuse, die haren H. Regel nauwgezet onderhoudt, kan evenals de Zaligmaker zeggen: *Ik doe altijd, wat mijnen Vader behaagt*. Zoodanige Zuster is Gode aangenaam in alles, wat zij verricht.

De H. MADDALENA DI PAZZI was zoozeer van deze waarheid overtuigd, dat zij liever aan den minsten regel wilde gehoorzamen, dan in de verhevenste beschouwingen verzonken zijn. *Schat uwe Regelen hoog*, zeide zij tot hare Zusters, *gelijk gij God-zelven hoogschat*.

2. De religieusen moeten Regelen en Constitutiën even hoogachten als het gezag der Kerk, die dezelve goedkeurde. Den Paus en den Bisschop komt het recht toe, zegt Pater MEYNARD, de Constitutiën der religieuse communiteiten goed te keuren: den Paus in de geheele Kerk, den Bisschop in zooverre betreft de communiteiten binnen zijn diocces. Hij heeft ook het recht, voor die communiteiten overeenkomstig de grondregels van het Canonieke recht Constitutiën te hervormen en goed te keuren. Wanneer deze goedkeuring door een Bisschop, en eerder nog, wanneer zij door den Paus aan een Regel is gehecht, is zij als 't ware eene heilige bekrachtiging, die den religieusen zielen de zoete overtuiging schenkt, dat dien Regel voor haar de uitdrukking is van Gods Wil; dat hij voor haar de beste weg is om tot de volmaaktheid en heiligheid te komen. Zoo is het volmaakte onderhouden van den Regel voor eene religieuse het onfeilbare middel om zich te heiligen

en naar den Hemel te gaan. Dit zegt haar genoeg, welk eene achting zij voor dien Regel moet koesteren.

3. De Zusters moeten haren Regel even hoogschatten als hare H. Instelling, die God haar heeft bereid als eene arke des heils; want naar het zeggen van talrijke Heiligen hangt het leven en de bloei der religieuze Instellingen af van het onderhouden des Regels. De schending der Regelen onteert en verlaagt de gemeenschappen en richt ze ten gronde.

Zoolang de gemeenschappen, merken de ascetische schrijvers op, alle zorg besteedden aan het onderhouden van haren H. Regel, genoten zij het hoogste aanzien; zij doorwasemden de H. Kerk met den zoetsten geur; zij verheerlijkten God en bewezen den menschen voortreffelijke diensten. Maar zoodra de verslapping ingang vond, werden die gemeenschappen een voorwerp van verachting: zij onteerden God, strekten der Kerk tot schande en werden niet alleen onnut, maar ook schadelijk

4. Eindelijk moeten de Zusters haren Regel even hoog schatten, evenveel beminnen als hare zaligheid en hare volmaaktheid.

Zij zijn het klooster slechts binnengetreden, om aan de strikken en gevaren der wereld te ontsnappen, om overvloedige genaden ter heiliging

te vinden en hare zaligheid te verzekeren. De H. MADDALENA DI PAZZI nu zegt, dat de zaligheid der religieusen afhangt van het onderhouden haars Regels. Tevergeefs zoude eene Zuster haar geluk, hare heiliging en hare zaligheid elders willen zoeken. „Hij, die de tucht verwerpt, zegt de H. Geest, zal ongelukkig wezen, zijne werken zullen zonder vrucht zijn en hij zal sterven, omdat hij de tucht heeft veracht.” *Infeliscest, labores sine fructu, ipse morietur quia non habuit disciplinam.*

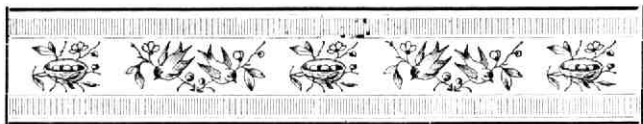
Zooveele en zulke machtige redenen moeten de Zusters ongetwijfeld ten volle overtuigen van het gewicht der kloostertucht; zij moeten haar met diepe achting en groote liefde vervullen voor hare Regelen en Constitutien, en haar doen besluiten om dezelve steeds en met de grootste nauwgezetheid te onderhouden. Toen God den Joden zijne heilige wet had gegeven, sprak Hij tot hen door zijn dienaar Mozes: „Ik wil, dat Mijne woorden, die woorden, welke gij zooeven gehoord hebt, in uw hart zijn, dat gij die overweget, zittende of gaande uws weegs, des avonds u naar bed begevende, en des morgens, wanneer gij opstaat; dat gij die als een teeken lezet in uwe hand, en dat gij ze herhalet aan uwe kinderen, opdat ook zij dezelve onderhouden.” Juist deze woorden richt

God, naar de gedachte van een theoloog, tot de religieuse ziel.

De H. Regel, met al de verordeningen, die hij bevat, is voor eene religieuse die heilige wet, dat gewijde boek, hetwelk God-zelf haar door de Overste in handen heeft gegeven op den dag harer professie; toen Hij het haar gaf, sprak de Heer tot die religieuse: Ik wil, dat alle woorden van dit boek tot op den bodem uws harten doordringen, dat gij die woorden overal en altijd overweget, dat gij ze onophoudelijk in uwe handen draagt, opdat zij uwe schreden geleiden en uwe daden bestieren, en dat gij eindelijk, door uwe goede voorbeelden en door uw ijver in het onderhouden van die woorden, ook in het hart uwer medezusters de liefde voor uwen heiligen Regel overstort. Mogen alle Zusters deze schoone woorden tot gedragslijn nemen; dan zal God verheerlijkt, de Kerk gesticht, hare communiteit en al hare werken gezegend worden; zij-zelfen zullen geheiligd worden en hare gedachtenis zal immer in zegening blijven.

V.

Over de Vurigheid en de Volharding in het onderhouden van den Regel.

Wij hebben gezien, dat de gunsten, welke God schenkt aan de religieusen, die den Regel getrouw onderhouden, groot en menigvuldig zijn. Door dit nauwgezette onderhouden des Regels trekken zij Gods zegen op hare Communiteit af en verschaffen zichzelf eene zoete gerustheid aangaande hare zaligheid; want alle Heiligen verzekeren, dat de heiliging eener religieuze ziel afhangt van het onderhouden van den Regel. „Men wijze mij, zegt een groot Paus, eenen religieus aan, die altijd zijn Regel heeft onderhouden, en ik zal hem canoniseeren.” Maar, om die goddelijke zegeningen ten volle te genieten en zich derzelve bezit te verzekeren, is het noodig, dat de religieuze al hare Regels, tot zelfs de geringste, met eene standvastige vurigheid onderhoudt. Pater SAINT JURE verhaalt, dat Pater OVIEDO, belast met

het bestuur van het Jesuïeten-College te Napels, streng toezag, dat de Regelen stipt onderhouden werden, tot zelfs in de kleinste bijzonderheden toe; maar Pater BOABDILLA beweerde, dat het niet paste, de religieusen aan zooveel kleinigheden te onderwerpen, en zoodoende was die Pater oorzaak, dat de eerste tucht verslapte. De toekomst bewees, dat hij ongelijk had; want het misbruik eener te groote vrijheid verminderde de vurigheid, zoo zelfs, dat verscheidenen, de Regels, 't zij kleine of groote, niet meer onderhoudende, de Societeit van Jesus verlieten. De H. IGNATIUS, van deze gebeurtenis onderrichtet, beval, dat men alle Regelen stiptelijk zou onderhouden, en de tucht was hersteld. De H. ALPHONSUS, die deze gebeurtenis verhaalt in zijn heerlijk boek „De Ware Bruid van Christus”, besluit daaruit, en met reden, dat eene Zuster zich wel moet wachten ooit zich te willen rechtvaardigen met ijdele verontschuldiging, die lauwe religieusen steeds aanvoeren, wanneer zij eenige punten des Regels niet wenschen te onderhouden. Ziehier de gewone gezegden, zooals hij-zelf ze aangeeft en wederlegt:

a) Sommige religieusen verontschuldigen zich door te zeggen, dat de Regels, die zij overtreden,

van weinig belang zijn. Ik antwoord haar, zeg de heilige Kerkleeraar, dat in het klooster geen enkele Regel als een beuzeling kan worden beschouwd, waarmee men geen rekening behoeft te houden.

Alle Regels moet men als zaken van groot gewicht beschouwen, hetzij omdat ze alle door God zijn bevolen en door de Kerk goedgekeurd, als middelen om tot de volmaaktheid te komen, waarnaar de Gode toegewijde personen steeds moeten streven; hetzij ook omdat de overtreding van de Regels, zelfs van de geringste, wanneer dezelve niet door eene voldoende reden is gewettigd, niet is vrij te spreken van dagelijksche zonde, en daarbij geheel de kloosterlijke tucht verstoort. De lauwe religieusen, voegt de Heilige er bij, achten de kleine zaken niet; maar Jesus Christus houdt er wel rekening mede en straft die Zusters met dorheid in het gebed, bij de H. Communie en bij al hare oefeningen van godsvrucht. Ook de duivel houdt er rekening mede. De H. GERTRUDA zag, hoe Satan alle vlokjes wol, die zij liet vallen, en al de lettergrepen, die zij in het Officie verkeerd uitsprak, bijeenverzamelde.

b) Andere religieusen, van meer gevorderden leeftijd, verontschuldigen zich, zeggende, dat zij niet

met die strengheid kunnen leven, welke men van de jongeren kan eischen.

In zich-zelfen beschouwd is de ouderdom geene reden tot dispensatie van een regel; iedere religieuse, hetzij oud of jong, zegt de H. ALPHONSUS, die aan haren Regel te kort blijft of dien overtreedt, schaadt zich-zelve. Daarenboven zijn de oudere religieusen nog meer dan zij, die pas het kloosterleven hebben omhelsd, verplicht tot een nauwgezet onderhouden van den Regel, teneerste omdat zij reeds meerdere jaren aan de kloostertucht zijn gewoon, en ten tweede omdat haar voorbeeld krachtig op de jonge religieusen werkt, hetzij op eene goede, hetzij op eene slechte manier. De oudere religieusen zijn fakkels, die haar licht over de communiteit verbreiden; ze zijn kolommen, die het gewelf des Regels ondersteunen.

c) Eindelijk vindt men andere religieusen, die nalaten de permissies, door den Regel gevorderd, aan hare Oversten te vragen; zij zeggen: „Ik val mijne goede Oversten niet gaarne zoo dikwijls lastig.”

In zake deze ijdele verontschuldiging verklaart de H. ALPHONSUS: „Dat is een onwaardig voorwendsel; want wel verre van zich daardoor gehinderd te gevoelen, worden zij gesticht door het gedrag der

religieusen, die haar stiptelijk alle permissies komen vragen, welke zij noodig hebben. Hoe zouden zij dit haren religieusen euvel kunnen duiden, wetende, dat zij niet anders mogen handelen? Vraag dus eene permissie, telkenmale wanneer de Regel het oordeelt; en wanneer de Overste u eenige dispensatie weigert, teneinde de observatie beter te handhaven, word dan niet toornig, doch blijf kalm, dank haar en wees getroost.

Verlicht door het woord van den grooten Kerkleeraar, wiens raadgevingen de Kerk ten zeerste prijst, moeten alle Oversten nauwlettend toezien, dat de Regel in hare Gemeenschappen trouw worde nageleefd; en de religieusen-zelfen moeten, wanneer zij den zegen Gods op hare personen en op hare Gemeenschap willen aftrekken, niets meer ter harte nemen dan de zorg om alle punten des Regels zonder uitzondering getrouw te onderhouden. Mogen allen, Oversten zoowel als ondergeschikten, in zich de heilige overtuiging vestigen, dat zij, op de minste punten des regels geen of weinig acht slaande, zich ondankebaar toonen ten opzichte van den goeden God, die haar binnen de gewijde muren eene schuilplaats bereidde, waar zij gelegenheid vinden om van zichzelf heiligen te maken, waardig om te worden gesierd

met die heerlijke kroon, welke, naar de H. ALPHONSUS zegt, bereid is voor haar, die tot aan haar jongsten snik in de getrouwe naleving van haren Regel hebben volhard.

Bruiden van Jesus Christus, Gode toegewijde zielen, stelt dus op hoogen prijs uwe heilige roeping, welke u gelegenheid schenkt om, door de getrouwe naleving van uw Regel, uwe verheven bestemming zoo gemakkelijk te bereiken. „O! — roept de H. FRANCISCUS VAN SALES uit, zich tot de Religieusen der Visitatie richtende, om haren ijver aan to wakkeren -- „hoe gelukkig zyt gij, mijne Zusteren, in vergelijking met wereldlijke personen! Wanneer wij naar den weg vragen, zegt ons de eene: *Ga rechts*, — de andere: *Ga links*; en schier altijd worden wij bedrogen. Maar gij, gij hebt u slechts te laten dragen. Gij gelijkt denzulken, die over de baren der zee wandelen: het vaartuig draagt hen, en zij hebben daarom niets te vreezen. Al rustende, gaan zij vooruit, en zij behoeven zich niet te vergewissen, of zij in de goede richting voortstevenen. Dat is de taak der zeelieden, die altijd het firmament, dat kompas der zeevarenden, boven zich ziende, weten, dat zij op den goeden weg zijn, en tot degenen, die zich op het vaartuig bevinden, zeggen: Moed

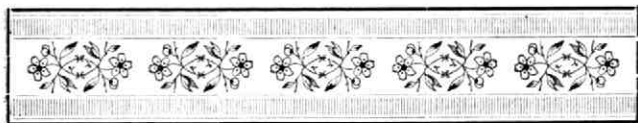
behouden! gij zijt in de gewenschte richting, — weest zonder vreeze! Dat goddelijke kompas is Jesus Christus; het vaartuig is de Regel; degenen, die het besturen, zijn uwe Oversten, die tot u spreken: Voorwaarts, mijne Zustersen, voorwaarts door de getrouwe observatie van uw Regel, — en gij zult gelukkig God bereiken” Welke schoone woorden!

Gij allen, mijne Zusters, die ze hebt gehoord, ontvangt ze, smeeik ik u, in een hart, vervuld met den zoeten geur van liefde en dankbaarheid voor uw heiligen roep.

GEBED, GETROKKEN UIT DE WERKEN VAN DEN H. ALPHONSUS, OM VURIGHEID EN GETROUWHEID IN DE NALEVING VAN DEN REGEL TE VERWERVEN.

O mijn Zaligmaker, ik dank U uit geheel mijn hart voor de onschatbare genade mijner roeping. Ik dank U, dat Gij u hebt gewaardigd, mij boven zoovele anderen te roepen, om bestendig te blijven in de gezegende nabijheid van Uw Tabernakel, waar Gij dag en nacht te mijner liefde vertoeft. Maar, ongelukkige, die ik ben! Door zoo vaak mijn Regel te overtreden, welke de uitdrukking is van Uw

heiligen Wil, heb ik door beleedigingen en ondankbaarheid Uwe liefde beantwoord.... Mijn Jesus, van harte doet mij zulks leed, en ik smeeek U mij drie bijzondere genaden te willen toestaan: de eerste, *van mij al het misnoegen te vergeven, dat ik U heb veroorzaakt*; de tweede, *mij Uwe liefde te schenken*, opdat ik u voortaan beminne, niet met die koude liefde, welke ik U tot dusverre toedroeg, doch uit geheel mijn hart, en volmaaktelijk Uw heiligen wil vervullende; de derde, *van te mogen volharden in Uwe heilige liefde*. Mijn Jesus, Gij wenscht dat ik U geheel toebehoore, en ik, ik wensch de Uwe te zijn voor tijd en eeuwigheid. Ik wil niet weer, dat *mijn* wil in mij leve, doch slechts *de Uwe*; daarom beloof ik U, voortaan *alle Regels van mijn klooster getrouw na te leven*, zelfs de kleinste, wetende, dat alle U behagen. O liefde! o liefde! zal ik met de H. CATHARINA VAN GENUA uitroepen, voortaan geene zonden meer! Ik smeeek U, o Jesus, geef dat ik U beminne, of dat ik sterve: of beminnen, of sterven! Maria, mijne lieve Moeder, spreek te mijnen gunste bij Uw goddelijken Zoon, en verkrijg voor mij de genade: *of te beminnen, of te sterven*. Amen.

BESLUIT.

Mijne Zusters, gij hebt thans, naar ik durf vertrouwen, een juist begrip van de achting, welke gij uw heiligen Regel moet toedragen, alsmede van de verplichtingen, welke uit den regel voortvloeien en van de onschatbare voordeelen, die eene getrouwe observatie u aanbrengt. Om deze, verhandeling te besluiten rest mij alleen, u in den naam van Jesus Christus ootmoedig te smeeken, te zijner liefde met vurigheid en standvastigheid tot zelfs de geringste bepalingen uws Regels na te leven. Drie redenen moeten u hiertoe aansporen: de dankbaarheid, welke gij Onzen Heer Jezus Christus verschuldigd zijt wegens uwe heilige roeping, uw glorierijke naam van Bruiden van Jesus Christus, en de overheerlijke belooning, aan uw standvastigheid toegezegd.

1. Het is zeker, mijne Zusters, dat Jesus Christus u met eene groote liefde boven anderen heeft bemint. Niet slechts heeft Hij u het licht des

Geloofs geschonken en u door het Doopsel geheiligd, maar om uwe zaligheid nog meer te verzekeren, heeft Hij u aan den noodlottigen invloed des tijds ontrukkt, bevrijd uit die wereld, waarin dagelijks zoovele jeugdige personen schipbreuk lijden, en waarop dreigend de vloek des Eeuwigen rust: *Wee der wereld, ter oorzaak van hare ergernissen!* Ziedaar eene geheel bijzondere gunst, welke gij aan Jesus' liefde schuldig zijt, en waarvoor gij Hem eene grenzelooze dankbaarheid moet toedragen. Wat zult gij doen, om Hem uwe erkentelijkheid te betuigen? Toen Moses het Joodsche volk herinnerde aan alle weldaden, waarmede God hetzelfde sedert den uittocht uit Egypte had overstelpt, voegde hij er bij: „En thans, Israël, wat vraagt God de Heer meer van u in ruil voor al zijne weldaden, dan dat gij wandelet op zijne wegen, dat gij Hem dienet uit geheel uw hart, dat gij vervullet zijne geboden en zijn wil”? Mijne Zusters, God vraagt van u geene andere dankbaarheid dan van zijn uitverkoren volk; Hij begeert slechts, dat uwe dankbaarheid nog veel grooter zij, geëvenredigd aan de onschatbare weldaden, in uw heiligen roep u bewezen. Door dien roep heeft Jesus Christus u ontrukkt aan eene slavernij, erger dan die van Egypte, — aan de slavernij der

wereld, waarin Satan over de zielen een despotisch geweld uitoefent. God heeft u verrijkt met goederen, oneindig kostbaarder dan die, welke Hij in de Sinaïsche woestijn aan het Joodsche volk schonk, en Hij heeft u geplaatst op een weg, die voert naar een land, beter dan het Beloofte Land: naar den Hemel. Kan God dan niet met recht spreken: „En thans, o Israel, bevoorrechte van mijn hart, bewandel mijne wegen, heb Mij lief, breng in trouwe mijn wil ten uitvoer, waarvan uwe Geloften en de Regel de vertolking zijn”? O zeker, mijne Zusters, Jezus heeft dit recht; Hij kan met recht dien tol van dankbaarheid van u eischen, en gij zijt verplicht, Hem denzelven alle dagen uws levens te betalen.

2. Gij zijt, mijne Zusters, de Bruiden van Jesus Christus. Die eervolle naam werd u in de heilige professie geschonken; in uwe hoedanigheid van Bruid ontvingt gij den verlovingsring, heeft men u den sluier op het hoofd geplaatst, welke u voor immer aan het zoete juk van Jesus Christus onderwierp, — heeft men u de brandende Kaars in de handen gegeven, als het zinnebeeld der liefde, waarvan uw hart voor Hem moet ontstoken zijn. Eindelijk, omdat gij eene *Bruid* waart, de Bruid van Jesus Christus, heeft de priester, rekenende op uw getrouw-

heid aan den Bruidegom uwer ziel, u eene feestkroon, eene krone der blijdschap, op het hoofd geplaatst. Overgelukkig en in de vervoering uwer liefde riept gij toen uit: *Ik heb aan de wereld en al hare pomperijen verzaakt ter liefde van Jesus, dien ik heb leeren kennen als den beminnelijksten Bruidegom. Daarom heb ik mij uit liefde aan Hem verbonden; Hem schonk ik geheel mijn liefde, op Hem stel ik mijne hope*! Zoo ongeveer luiden de woorden, die gij op den dag uwer professie hebt uitgesproken. Het is voor u derhalve niet meer voldoende, mijne Zusters, Jesus met een gewone liefde te beminnen, door zijn geboden te onderhouden. Gij zijt de bevoorrechte Bruiden van zijn hart, gij moet Hem met eene sterkere liefde beminnen, met eene teedere, toegewijde, onverdeelde liefde; want Hij is een naijverig Bruidegom, die in het hart zijner Bruiden niet de minste genegenheid duldt, die niet Hem-zelfen tot voorwerp heeft.

Juist daartoe hebt gij u door uwe gelofte verbonden, aan alles verzakende, om geheel en onverdeeld uwen Jesus toe te behooren. Blijft dus getrouw in uwe belofte; toon aan Jesus, door een zeer trouwe naleving van uwe geloften, dat gij Hem inderdaad uit geheel uw hart bemint.

3. Jesus is getrouw, mijne Zuster. Te zijner liefde hebt gij alles verlaten, hebt gij alles opgeofferd om u onverdeeld aan zijn dienst te kunnen wijden. Welk loon is u daarvoor weggelegd? Jesus heeft het u gezegd, en Hij zal woord houden: *Het honderdroudlige in deze wereld*, door den overvloed zijner genaden, en *hiernamaals het eeuwige leven*. Welk eene belooning! Haar beschouwende, roept de H. FRANCISCUS VAN ASSISIË uit: De rijkdommen, welke ik daarboven wacht, zijn zóó groot, dat alle wederwaardigheden hier beneden mij geneugten toeschijnen. Maar het is niet gemakkelijk, een Hemel te winnen, zich het bezit daarvan voor eeuwig te verzekeren. Men moet zich daarvoor geweld aandoen, moedig zijn; want de lafhartigen gaan den Hemel niet binnen, zegt de H. JOANNES. Men moet vurig zijn van geest en standvastig in den dienst van God; want slechts hij zal gekroond worden, zegt de H. PAULUS, die ten einde toe moedig heeft gestreden. Weest dan moedig, mijne Zusters, weest vurig in den dienst van Jesus: *ferventes spiritu*. De ongelukkige tijden, waarin wij leven, maken ons daarvan een nog dringender plicht. Toen de H. ALPHONSUS de Kerk en zijne Congregatie in nood en vervolging zag, hield hij niet op zijne Broeders

tot vurigheid in de observatie des Regels, tot een hartelijk gebed en tot een warme liefde voor Jesus Christus aan te sporen. Ziehier de schoone woorden, voortgekomen uit zijn hart, dat brandde van liefde voor Jesus Christus; ik herhaal u die woorden, overtuigd als ik ben, dit boekje niet beter te kunnen besluiten: „Beminnen wij Jesus Christus beminnen wij Hem veel en vurig; want Hij is waardig te worden bemind, vooral door ons, religiëusen, die Hij meer heeft lief gehad dan de anderen. Verlevendigen wij ons geloof, door er aan te denken, dat wij slechts korten tijd in deze woestijn des levens moeten rondzwerven, — waarna ons de eeuwigheid wacht. Wij moeten niet meer leven voor ons en voor de wereld, maar slechts voor de eeuwigheid, om heiligen te worden. Laten wij Jesus Christus vurig beminnen op deze aarde, om daarna gezamenlijk Hem te gaan beminnen in het Vaderland, in het Paradijs. Laten wij toch zorg dragen, niet die kroon te verliezen, welke ik gereed zie voor hen, *die tot aan de ure van hun dood in de getrouwe observatie des Regels volharden! Amen.*

Geloofd zij Jesus Christus.

EINDE.

IMPRIMATUR,
Haaren, 8 Nov. 1893.

L. BERKVENs,
Libr. Censor.

I N H O U D.

GOEDKEURINGEN.

VOORWOORD.

OVER DE GELOFTEN IN HET ALGEMEEN.

Eerste Hoofdstuk.

Over de gelofte van armoede.	13.
I. <i>Over de gelofte van armoede in het algemeen.</i>	13.
II. <i>Over de gelofte van armoede in betrekking tot de patrimoniale goederen.</i>	16.
III. <i>Over de gelofte van armoede in betrekking tot de communiteitsgoederen.</i>	25.
IV. <i>Over de gelofte van armoede in betrekking tot het gebruik van eenig tijdelijk goed.</i>	33.
V. <i>Over de deugd van armoede.</i>	45.
VI. <i>Gelukzaligheid der evangelische armoede. Gebed van den H. Franciscus van Assisië tot Jesus, den Koning der armen.</i>	51.

II.

Tweede Hoofdstuk.

Over de gelofte van zuiverheid.	59.
I. <i>Schoonheid der maagdelijke zuiverheid.</i>	59.
II. <i>Verplichtingen, opgelegd door de kloostergelofte van zuiverheid.</i>	65.
III. <i>Algemeene middelen om de zuiverheid te bewaren.</i>	69.
IV. <i>Bijzondere middelen om de deugd van zuiverheid in zijne ziel te bewaren en te versterken.</i>	91.
V. <i>Voorrechten der maagdelijke zuiverheid. Gebed van den H. Thomas van Aquine om de gave van zuiverheid te verkrijgen.</i>	95.

Derde Hoofdstuk.

Over de gelofte van gehoorzaamheid.	101.
I. <i>Over den eerbied, aan de Oversten en aan hunne macht verschuldigd.</i>	105.
II. <i>Macht der Oversten: 1o Macht als Overste; 2o Macht, voortvloeiende uit de gelofte; 3o Onderscheid tusschen deze twee soorten van macht.</i>	109.
III. <i>Grenzen der machten.</i>	114.
IV. <i>Over de noodzakelijke gehoorzaamheid.</i>	119.
V. <i>Over de volmaakte gehoorzaamheid.</i>	133.
VI. <i>Onschatbare voorrechten der volmaakte gehoorzaamheid. Gebed om de genade der gehoorzaamheid te verkrijgen.</i>	155.

Vierde Hoofdstuk.

Over den H. Regel.	163
I. <i>Wat is de Regel.</i>	165.
II. <i>Over de verplichting van den Regel te onderhouden.</i>	169.
III. <i>Op welke manier verplicht de Regel?</i>	173.
IV. <i>Over de achting, die een Religieus voor zijnen H. Regel moet koesteren.</i>	181.
V. <i>Over de vurigheid en de volharding in het onderhouden des Regels. Gebeden, getrokken uit de werken van den H. Alphonsus, om vurigheid en getrouwheid in het onderhouden van den Regel te verwerven.</i>	187.

BESLUIT.

BIJ DEZELFDE UITGEVERS:

- De Kinderlijke Omgang met den Heer**, (luxé-uitgaaf),
fijn gebonden f 0,60, gebrocheerd f 0,40.
- De Parel der Deugden**, *woorden van ernst en liefde tot de Christelijke Jeugd*, gebonden f 0,50, gebrocheerd f 0,35.
- De Engelenspijze**, *nieuwe Communicoefeningen in vertrouwelijke samenspraken met Jezus*, (luxé-uitgaaf, 17e duizendtal) keurig gebonden f 0,40, gebrocheerd f 0,20.
- De Keuze van een Levensstaat**, (door den schrijver van „PAREL DER DEUGDEN”); fijn gebonden f 0,50, gebrocheerd f 0,30.
- De Getijden der onbevleete Ontvangenis**, *opnieuw in Ned. Verzen overgebracht*, (Volledig handboekje voor den ZATERDAG); fijn gebonden f 0,40, gebrocheerd f 0,20.
- Het Leven v. d. H. Aloysius van Gonzaga**, door R. BUTAYE S. J. (rijk geïllustreerd); fijn gebonden f 1,40, gebrocheerd f 1,—
- Het Leven van Mevrouw Le Gras**, *Stichteres van de Congregatie der Liefdezusters*, gebonden f 1,25, gebrocheerd f 0,90.
- Overwegingen der H. Theresia**, *(met echte Staalygravure)* door v. MEURS S. J.; fijn gebonden f 0,55, gebrocheerd f 0,35.
- De Engelbewaarder**, maandschrift waarvan nog complete stellingen beschikbaar zijn (8 Jaargangen); per jaargang, gebonden f 1,20, gebrocheerd f 0,90.
- De Strijd tegen de Gebreken**, *een geschenk voor Christelijke Jongelieden*, door A. A. B., pr. en rector, fraai gebonden f 0,60, gebrocheerd f 0,40.
- De Kluis van Vader Beatus**, (nieuwe, fraaie uitgave); fraai gebonden f 1,60, gebrocheerd f 1,20.
- De H. Joseph**, gedurende eene maand aangeroepen als Schutspatroon der Kerk (luxé-uitgaaf); fijn gebonden f 0,60, gebrocheerd f 0,40.

- Novene en andere Oefeningen**, ter eere van den *H. Machutus*, patroon tegen zenuwkwalen en kinderziekten; gebrocheerd f 0,20.
- Het H. Vormsel**, catechetisch onderricht in 21 lessen, door A. A. B. pr. en rector; gebrocheerd f 0,15.
- Grondspreuken van, en Novene tot de H. Theresia** gebrocheerd f 0,20.
- Het Lijdensuurwerk van O. H. J. Chr.** gebrocheerd f 0,10.
- Pastoor Kneipp**, zijn leven en zijn werken in 't belang der *menschheid* (met portret); gebrocheerd f 0,40.
- Michaud, Geschiedenis der Kruistochten**, (met 100 platen van GUSTAVE DORÉ; rijk gebonden f 6,50.
- Alexis en Iwan**, of de Overwintering op *Spitsbergen*, een verhaal voor de Jeugd; gebrocheerd f 0,80, fraai gebonden f 1,20.
- Mariëtta**, de *Vondeling* der *Thermen*, gebrocheerd f 0,70, fraai gebonden f 1,—
- Vóór 100 Jaren in Suriname**, *Tafereelen uit het Planters-leven*, fraai gebonden f 1,—, gebrocheerd f 0,70.
- Cassilda**, de *Moorsche Prinses*, gebonden f 0,80.
- Poolische Honden**, *Gruwelen eens modernen Césars*, geb. f 1,50.
- De Ster van Ecija**, gebonden f 0,65.
- Zwaard en Olijftak**, (fraai historisch verhaal), gebonden f 1,40.
- Juanino**, *Tafereelen uit Mexico*, gebonden f 0,80.
- De Gelukzoekers**, een *Verhaal voor de Jeugd*; gebonden f 0,80.
- Tebsima**, de *Banneling der Woestijn*; gebonden 1,—.
- De Wrake van Donna Maria**, (fraai historisch verhaal); gebonden f 0,85.
- Catechismus van het bittere Lijden en de glorievolle Verrijzenis van O. H. J. Chr.**; door A. A. B, pr. en rector; gebrocheerd f 0,10
- Op Gods genade**, of de *Weezen van Savoye*, gebonden

f 0,65, en andere werken van ascetischen of belletristischen inhoud, alle onvoorwaardelijk ten gebruike der Katholieken geschikt, en voor het meerendeel KERKELIJK GOEDGEKEURD.

WITLOX' BOEKHANDEL, WAALWIJK,

SPECIALITEIT IN

FRAAI GEBONDEN WERKEN,

geschikt voor de PRIJSUITDEELINGEN op R. K. scholen;

*de catalogus bevat meer dan 400 met zorg
en beroegdheid gekozen werken.*

WITLOX' BOEKHANDEL, WAALWIJK, staat
ZEER VOORDEELIGE CONDITIËN toe aan inrichtingen
van onderwijs en aan alle groote afnemers.

*Alle handels- boek- en steendrukwerk, kantoor- en
schoolbehoeften.*

SPECIALITEIT IN BOEKWERKEN, GESCHIKT VOOR
DE PRIJSUITDEELINGEN OP R. K. SCHOLEN.

Plaatwerk, oléographiën, catechismusprentjes.

**Specialiteit
in fijne Arabische wierooksoorten.**

Speciale inrichtingen tot het binden van Missalen,
Breviers, enz.

ASCÉTISCHE EN WETENSCHAPPELIJKE
UITGAVEN.

SCHOOLBOEKHANDEL.

AANKOOP VAN FONDSSEN EN MANUSCRIPTEN,
Kerkelijke en profane muziek.

Liturgie van Pustet, Dessain, Desclée en anderen.

Steeds voorhanden: *de nieuwste uitgaven der Kath. Letterk.*

Directe Correspondentie met alle landen.

CATALOGEN FRANCO.

